2026

Somogyi József Általános Iskola
Ásványráró
Pedagógiai Program

Gutta cavat lapidem.

A csepp kivájja a követ.

„Igazán jó nevelő-oktató munkáról csak abban az iskolában beszélhetünk, ahol nemcsak a tanulmányi eredmények jók, hanem gondot fordítanak a nevelés más formáinak módszereinek kialakítására, meggyökereztetésére. Ahol a tanulók szokásai, képességei tevékenységeken keresztül fejlődnek, és figyelembe veszik a tanulói érdeklődést is.”

(Joanna Guze)

E nemes hit ösztönözzön és adjon lendületet további eredményes munkánkhoz.

Tartalom

I. Nevelési Program 10

1.1. Az intézmény bemutatása 10

1.1.1. Az intézmény 10

1.1.2. Az intézmény arculatának meghatározása 11

1.1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata, alapelvek, értékek 12

1.1.4. A felvétel és az átvétel helyi szabályai, felvételi eljárásrend 13

1.1.5. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai 14

1.2. A köznevelés céljai és feladatai, eszközei és eljárásai, módszerei intézményünkben 15

1.2.1. Alapvető céljaink 15

1.2.2. Pedagógiai munkánk alapvető feladatai, eszközei, ... 16

1.3. Módszertani alapelveink, módszerek 20

1.3.1. Egységesség és differenciálás 20

1.3.2. Az eredményes tanulás segítése 21

1.3.3. Tanulási környezet megteremtése 22

1.3.4. Egyénre szabott tanulási lehetőségek 22

1.3.5. Képességkibontakoztatás és az integrációs felkészítés részletes szabályai 23

1.4. Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások, módszerek: 25

1.4.1. A sikeresség kritériumai 26

1.5. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 27

1.5.1. A személyiségfejlesztés fő színterei, feladatok 27

1.5.2. Boldogságóra program iskolánkban, mint személyiségfejlesztő módszer .. 28

1.5.3. A tanulók Ökoiskolai tevékenységei, fenntarthatóságra nevelés 29

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 31

1.6.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink 31

1.6.2. Az intézményben a nevelési és oktatási célok megvalósítását segítő tanítási órán kívüli tevékenységek, sajátos pedagógiai módszerek 32

1.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma 40

1.7.1. Jogok, kötelezettségek és feladatok 40

1.7.2. Napközi foglalkozást tartó pedagógusokra vonatkozó egyéb rendelkezések 43

1.7.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 44

1.7.4. Gyógypedagógusként kiemelt feladatai 48

1.7.5. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatásával kapcsolatos feladatok 49

1.7.6. Az osztályfőnök feladatai, osztályfőnöki munka tartalma 51

1.8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való bánásmód rendje 53

1.8.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai fejlesztés 53

1.8.2. Beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küzdő tanulóval (BTMN) kapcsolatos fejlesztő tevékenység 61

1.8.3. Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása 63

1.8.4. Kiemelten tehetséges tanulók fejlesztése 67

1.8.5. A tanulók tanulási útjának követése 69

1.9. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje 70

1.9.1. Diákönkormányzat 70

1.10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény patnerei kapcsolattartásának formái 72

1.10.1. A tanulók képviseleti szervével (DÖK) való kapcsolattartás Az iskolai munkaterv, aktuális feladatok 72

1.10.2. A szülők és az iskola együttműködési formái, fórumai 72

1.10.3. Intézmény külső és kiemelt kulcsfontosságú partnereivel való kapcsolattartás formái 74

1.11. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyanként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai 78

1.11.1. Osztályozó vizsga 78

1.11.2. Különbözeti vizsga 79

1.11.3. Pótló vizsga 79

1.11.4. Javító vizsga 79

1.11.5. A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének általános szabályai 79

1.11.6. Az egyes vizsgatárgyak követelményeit a helyi tanterv tartalmazza. 80

1.11.7. A vizsgabizottság döntése elleni fellebbezés: 87

1.11.8. A napközis foglalkozásokra való felvétel iránti kérelmek elbírálásának elvei 88

1.12. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 89
1.12.1. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja 89
1.12.2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok 89
1.12.3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységek szolgálják 90
1.12.4. Osztályfőnöki órák anyaga 90
1.12.5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások 91
II. Helyi Tanterv 92
2.1. A tanórai foglalkozások óraterve, és egyéb pedagógiai foglalkozásokra fordítható időkeret meghatározása 92
2.1.1. Kerettanterv 92
2.1.2. Óraterv 92
2.2. Tantárgyválasztás és pedagógusválasztás lehetősége 97
2.2.1. A Pedagógiai Programon belüli tantárgyválasztás lehetőség 97
2.2.2. A pedagógusválasztás lehetősége 97
2.2.3. Csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezésének feladatai 98
2.3. A magasabb évfolyamba lépés feltételei 99
2.4. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése 101
2.4.1. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének 101
2.4.2. követelményei és formái 101
2.5. Értékelési rendszerünk alapelvei 109
2.5.1. A tanulók írásbeli, szóbeli, gyakorlati tanulmányi munkájának ellenőrzése 109
2.5.2. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek 124
2.5.3. Az értékelés egyéb formái 125
2.5.4. A büntetések rendszere 126
2.5.5. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai 127
2.6. A Nemzeti alaptanterv által meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása .. 128
2.6.1. Erkölcsi nevelés 128

2.6.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés 129
2.6.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés 130
2.6.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése 131
2.6.5. A családi életre nevelés 132
2.6.6. Testi és lelki egészségre nevelés 133
2.6.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség 134
2.6.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság 136
2.6.9. Pályaorientáció 137
2.6.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés 138
2.6.11. Médiatudatosságra nevelés 139
2.6.12. A tanulás tanítása 140
2.7. Kulcskompetenciák 141
2.7.1. A tanulás kompetenciái 142
2.7.2. Kommunikációs kompetenciák 143
2.7.3. Digitális kompetenciák 144
2.7.4. Matematikai, gondolkodási, természettudományos és technológiai kompetencia 145
2.7.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák 146
2.7.6. Állampolgári kompetencia 147
2.7.7. Kulturális tudatosság és önkifejezés kompetenciái 148
2.7.8. Munkavállalói, vállalkozói kompetenciák 151
2.8. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei 152
2.9. Esélyegyenlőség 153
2.9.1. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek 153
2.10. Pályaorientáció 154
2.11. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése 156
2.11.1. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja: 156
2.11.2. A tanulók fizikai állapotának mérése: 156
2.12. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések 156
2.12.1. A pedagógiai program érvényességi ideje: 156
2.12.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata: 156

2.12.3. A pedagógiai program módosítása 157
2.12.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala: 157
3.Legyen élmény a tanulás! -gyermekközpontú intézkedések az alsó tagozatban. 158

Pedagógiai programunk megalkotásakor irányadónak tekintjük a következő dokumentumokat:

2011. évi CXC. törvény a köznevelésről

229/2012. évi (VIII. 28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXV. törvény végrehajtásáról

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

402/2023. évi (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes köznevelléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

403/2023. évi (VIII. 30.) kormányrendelet egyes köznevelléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, valamint az ide vonatkozó módosítások

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról, a tanulmányok alatti vizsgák szabályairól.

26/1997. (IX. 03.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

110/2012. (VI. 4.) Korm. Rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról.

32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók, kerettantervek

A 2013. évi CCXXXII. törvény 1. § (2) bekezdése, valamint 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet 27. § (1) bekezdése szerint a tankönyvek országos megrendelése, beszerzése, az iskoláknak történő

eljuttatásának megszervezése, valamint a tankönyvek vételárának beszedése állami közérdekű feladat, amelyet az állam a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságon keresztül lát el.

Alapító okirat; SZMSZ; Házirend

Pedagógiai Program

2026

Legitimáció

Az iskola OM azonosítója: **202779**	igazgató: **Zilahi Tímea**
Hatályos a kihirdetés napjától: 2026. 09.14.	
A Pedagógiai Program nyilvános. Megtalálható a https://asvanyrarosuli.hu/ honlapon és helyben az igazgatói irodában.	
Iktatószám:	

A Pedagógiai Programot a nevelőtestület 100 %-os egyetértéssel a 6/2026. számú nevelőtestületi határozatával elfogadta.

I. Nevelési Program

1.1. Az intézmény bemutatása

1.1.1. Az intézmény

Az iskolánk **Ásványrárón a Szigetköz szívében működik**. Az oktatás korábban szétszórtan, több kisebb épületben történt.

1992-ben nagyméretű bővítés és felújítás zajlott, azóta tanulóink egy korszerű, tágas és esztétikus iskolaépületben tanulhatnak. Gyereklétszámunk az utóbbi években emelkedik. Ennek oka, hogy egyre több család költözött a településre.

Iskolánk 1996-ban vette fel **Somogyi József szobrászművész** nevét, aki gyermekéveit töltötte Ásványrárón. Intézményünk **fenntartó**ja **a Győri Tankerületi Központ**. Szakmai alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért ehhez igazodunk nevelő-oktató munkánkkal. Tanórán és tanórán kívül próbáljuk segíteni a hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelten kezeljük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

Nagy figyelmet fordítunk a lakóhely, Szigetköz hagyományainak megismerésére, tovább éltetésére, a szűkebb és tágabb haza iránti szeretet kialakítására.

1.1.2. Az intézmény arculatának meghatározása

Az intézményt létesítő szakmai alapdokumentum alapján a köznevelési intézmény

Megnevezése: Somogyi József Általános Iskola

Feladatellátási helyei:

Székhelye: 9177 Ásványráró, Rákóczi Ferenc utca 13.

Alapító és fenntartó neve és székhelye:

Alapító szerv neve:	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Alapítói jogkör gyakorlója:	emberi erőforrások minisztere
Alapító székhelye:	1054 Budapest, Akadémia utca 3.
Fenntartó neve:	Győri Tankerületi Központ
Fenntartó székhelye:	9022 Győr, Liszt Ferenc utca 17.

Köznevelési és egyéb alapfeladata:

Intézményünkben nappali rendszerű, 1-8 évfolyamig, alsó és felső tagozaton, általános iskolai nevelés-oktatás folyik. Iskolánk felvállalta a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését-oktatását.

Egyéb köznevelési foglalkozás: napközi, könyvtár

Alsó tagozatban (1-4. évfolyam) célunk, hogy lehetőség szerint egy tanítóhoz kötődhessenek a gyermekek a négy évfolyam alatt. Az alapkészségek, kompetenciák kialakításának időszaka ez, ami kiegészül a felzárkóztató, megsegítő, valamint teljes személyiségfejlesztő neveléssel.

A felső tagozatban (5-8. évfolyamig) következetesen folytatjuk eddigi munkánkat. Ennek érdekében egyik fontos célnak tekintjük, hogy lehetőség szerint a négy év folyamán azonos legyen az osztályfőnök, és a szaktanárok se cserélődjenek. Törekszünk arra, hogy a tudás, a tanulás fontos érték legyen tanulóink számára. Létfontosságú az egészséges életmódra nevelés a szabadidő kulturált eltöltése, a szenvedélybetegségek megelőzése érdekében. Az oktatás területén arra törekszünk, hogy a differenciálódó tantárgyi rendszerben kialakítsuk az önálló tanulás képességét. A tanulási tevékenységben kiemelt szerepet kapjon a szóbeliség, valamint az új tanulási technikák, a csoportos és a kooperatív tanulás bevezetése. Legfőbb célunk olyan tanulási kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a diákot a képességei fejlesztésében. Az aktív tanuláson kívül külső szakemberek, valamint helyszínek bevonásával tesszük hatékonyabbá pedagógiai munkánkat.

Fontosnak tartjuk az iskolán belüli együttműködést, lehetőség szerint témanapok, **témahetek, (fenntarthatósági, pénzhét**) projektnapok együttes megszervezését, a tantárgyak integrálását.

A napközi csoportjainkba elsőtől 1-4., valamint 5-8. évfolyamig kerülhetnek diákok. Arra törekszünk, hogy a tanulási időben a lehető legtöbb segítséget megadjuk a felkészüléshez. A szabadidős foglalkozások pedig járuljanak hozzá pihenésük, mozgás igényük kielégítéséhez, egyéni érdeklődésük kibontakoztatásához.

Intézményünk nevelő-oktató munkáját a demokrácia, az európai humanista értékrend hatja át, mely az Európához való tartozást erősíti. Kiemelt figyelmet fordítunk a különböző kultúrák iránti nyitottságra, a nemzeti azonosságtudat fejlesztésére, hazánk és szűkebb hazánk minél több irányú megismerésére, a lokálpatriotizmus erősítésére.

Intézményünk világnézetileg semleges. Az emberi jogokkal összhangban a lelkiismereti és vallásszabadságot tiszteletben tartjuk.

Célunk: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Az iskolánk hosszú múltja alatt munkálkodó pedagógusok fő célja régen és ma: emberséget és tudást adni a felcseperedő polgároknak.

1.1.3. Az intézmény küldetésnyilatkozata, alapelvek, értékek

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékeket tanulóink sajátítsák el, váljon meggyőződésükké és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Fő feladatunk:

- a nevelés előtérbe helyezése.
- minőségi oktatás – ismeretek tárgyilagos közvetítése,
- egyéni és egyenlő bánásmód párhuzamos alkalmazása,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele;
- diákjainknak az életkoruknak megfelelő követelmények állítása,
- az alapvető emberi és szabadságjogok tiszteletben tartása, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése, tanulóinkban e fontos értékek megszilárdítása;
- az egymás iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat kiépítése;
- az egészséges fejlődés érdekében: az egyéni és közösségi érdekek egyensúlyban tartása;
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése;
- építés a tanulók öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- a szülőkkel való konstruktív együttműködés.

1.1.4. A felvétel és az átvétel helyi szabályai, felvételi eljárásrend

Felvételi eljárásrend

Az iskola első évfolyamára felvételt nyer minden olyan tanköteles korú gyermek (nebuló),

- akinek szülője ezt kérelmezi
- akinek állandó lakcíme vagy tartózkodási helye az iskola beiskolázási körzetében található
- a fenntartó által előírt létszámkeretig minden nebuló, akinek szülei az intézményünket választották. Túljelentkezés esetén előnyben részesülnek a hátrányos helyzetű tanulók.

Magasabb évfolyamon felvételt, átvételt nyerhet minden tanuló,

- aki beiskolázási körzetünkbe költözött,
- körzeten kívüli tanuló abban az esetben, ha az osztályok létszáma ezt lehetővé teszi.

Általános iskolai elsős felvételi kérelmekkel kapcsolatos eljárásrend – beiratkozás

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

A gyermek nevére kiállított személyi azonosítót igazoló hatósági igazolvány.

A gyermek nevére kiállított lakcímet igazoló hatósági igazolvány.

- Nyilatkozat az életvitelszerű lakcímről,
- nyilatkozat a törvényes képviseletről,
- nyilatkozat az etika/hit- és erkölcstan oktatásról.

Elektronikus úton történő beiratkozás a KRÉTA rendszer e-ügyintézés felületén keresztül lehetséges.

A tankerületi egyeztetést követően az igazgatók a Tankerület által meghatározott időpontig értesítik a szülőket a felvételről, vagy a felvétel elutasításáról. (Felvétel elutasítása esetén a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül a szülő fellebbezéssel élhet.)

1.1.5. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Iskolánk lehetőséget biztosít tanuló más iskolából történő átvételére. Átvételre kiskorú tanuló esetén a szülő/törvényes képviselő kérése alapján kerülhet sor. Az átvételről való döntés az igazgató jogköre, döntése előtt egyeztet az igazgatóhelyettessel, leendő osztályfőnökkel.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanított tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást.

Átvételkor figyelembe vesszük a tanuló magatartását, szorgalmát, a vele szemben esetlegesen alkalmazott fegyelmi intézkedést. A tanuló osztályba sorolása során figyelembe vesszük a csoport létszámokat, valamint az adott osztály összetételét, a speciális igényű tanulók arányát.

Különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban, vagy annak ütemezésében jelentős eltérés tapasztalható.

Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben egyéni segítségnyújtást biztosítunk az átvett tanuló számára.

Lehetőség van arra is, hogy kiskorú tanuló esetén a szülő/törvényes képviselő kérésére évfolyamismétléssel, eggyel alacsonyabb évfolyamba kerüljön a tanuló.

1.2. A köznevelés céljai és feladatai, eszközei és eljárásai, módszerei intézményünkben

1.2.1. Alapvető céljaink

Hazánk Alaptörvénye és „A nemzeti köznevelésről” szóló törvény alapján a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a köznevelés célját **a nemzeti műveltség**, **az egyetemes kultúra közvetítésében**, az **erkölcsi érzék** és **a szellemi-érzelmi fogékonyság** elmélyítésében jelöli meg. További cél a **tanuláshoz és a munkához** szükséges **képességek, készségek, ismeretek, attitűdök** együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos **teljesítmény ösztönzése**, a **közjóra** való törekvés megalapozása, a **nemzeti, közösségi összetartozás** és a **hazafiság** megerősítése.

Iskolánkban a **családdal együttműködve** cselekvő elkötelezettségre nevelünk, az igazságra és az igazságosságra, a jóra és a szépre. Fejlesztjük a **harmonikus személyiség** kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi **képességeket**. Ezáltal járulunk hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává váljék;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelemvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A nevelési-oktatási folyamatnak és az oktatásnak mindenkor összhangban kell lennie hazánk Alaptörvényével, a jogállam rendjével, az élet és az emberi méltóság tiszteletének elvével, valamint az ezzel összefüggő lelkiismereti és vallásszabadsággal, továbbá a Föld, az ember, a természet és a kultúra védelmét szolgáló nemzetközi egyezményekkel.

Fontos szerepet szánunk az egyetemes magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének. Kiemelten kezeljük az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartjuk azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik.

Különös figyelmet fordítunk az egész világot érintő átfogó problémákra, hangsúlyozva a fenntarthatóság iránti közös felelősséget.

Az együttműködés a szülőkkel, a gyermekek családi neveléséhez nyújtott pedagógiai segítség, a szülői vélemények, javaslatok befogadása és hasznosítása a hatékony intézményes nevelés-oktatás nélkülözhetetlen feltétele, ezért az iskolának meg kell teremtenie azokat a fórumokat, ahol a szülők és a pedagógusok közötti tapasztalatcsere kölcsönössé, az együttműködés eredményessé válhat.

Szándékunk, hogy a tanulók által elsajátított tudás értékálló és a kor igényeinek megfelelő legyen, ennélfogva egyensúlyra törekszünk a műveltség értékhordozó hagyományai, valamint az új fejlesztési célok és tartalmak között. Ahhoz, hogy egy ország polgárai szót értsenek egymással, szükséges, hogy létezzék olyan közös műveltséganyag, amelynek ismerete minden felnőtt állampolgárról feltételezhető.

Ez az a közös nyelv, amelyen a nemzedékek közötti párbeszéd, a kölcsönös megértés és tisztelet jegyében, folytatható.

1.2.2. Pedagógiai munkánk alapvető feladatai, eszközei,

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve, a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos, alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselete váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat: **Eszközök**: játék, tanulás, munka, sport és szabadidős tevékenység.

Cél	Feladat, eszköz
Nemzeti és egyetemes műveltség átadása	Tanítási órák, azokon kívül szervezett foglalkozások, az iskolai élet minden területe az egyetemes és nemzeti műveltség átadásának színterévé válik.
Erkölcsi érzék és **szellemi - érzelmi fogékonyság fejlesztése**	Az erkölcsi nevelés már önálló tantárgyként és feladatként jelenik meg iskolánk nevelési feladatai között. Lehetőséget adunk az egyházaknak hittan tanítására, az abból kimaradt tanulóknak pedig erkölcstan tanórák szervezésére, hogy erős, korunk erkölcsi normáival rendelkező tanulóink legyenek. A szellemi fogékonyság, az érzelmi stabilitás kialakítása a boldog és hatékony életkezdet elengedhetetlen jellemzői. Tanórákon és azokon kívül szervezett foglalkozásainkon, programjainkon is e célt szolgáljuk.
A **tanuláshoz és a munkához** szükséges **képességek, készségek, ismeretek, attitűdök** együttes fejlesztése	Tanóráinkon a pedagógusok vállalták a kompetenciaalapú oktatás bevezetését, amivel az Európai Unió által meghatározott legfontosabb alapkompetenciák kialakítását és megerősítését szeretnénk elérni. E módszerekkel, modern pedagógiai eljárásokkal kívánjuk a tanulóink önálló tanulási stratégiáit, sikeres

	életkezdethez szükséges képességeit, ismereteit, készségeit fejleszteni. Minél sikeresebben tudják megállni helyüket a munkaerő-piacon.
Egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése	A modern pedagógiai eljárások keretében gyakran alkalmazzuk a csoportmunkát, páros munkát, team-munkát, projektmódszert, hogy tanulóink leendő munkahelyeiken is meg tudják állni helyüket. Az egyéni érdek – csoport érdek megfelelő arányosításának kialakításához sokféle élethelyzetet kell produkálnunk, ahol gyakorolhatják e képességeket, kialakíthatják személyiségükhöz legmegfelelőbb stratégiát. Ugyanakkor terepet biztosítunk a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének is.
A közjóra való törekvés megalapozása, közösségi összetartozás erősítése, másokért vállalt felelősségtudat kialakítása	Az élet tisztelete, védelme, a természeti környezet megóvása, az állatok és növények védelme, szeretete alapvető nevelési feladat, mely az iskolai élet minden területén megjelenik. Ki kell alakítani a tanulókban az élő és az élettelen természet szépsége iránti fogékonyságot. Ez vezet a közösségi érdekekre való érzékenység és kezdeményező képesség megjelenéséhez. Az egyéni felelősségvállalás, másokért való tenni tudás, önkéntesség példamutató tevékenységekkel, egymás segítésére szolgáló feladatokkal, közösségi munkával erősíthető, melyhez az iskola számos lehetőséget biztosít.
A hazafiság megerősítése.	A szülőföld és Magyarország megismerése, szeretete, megóvása, a nemzeti kultúra ápolása közös feladatunk. Ennek színterei a közismereti tanórák, erkölcsi nevelés szervezett formái. A nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése tanórai feladat. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása nemzeti ünnepeink és a közösség hagyományainak megőrzésével történhet. Tiszteljük közvetlen környezetünk hagyományait és ezt magatartási, viselkedési formáik, szokásaik is tükrözzék vissza.
Harmonikus személyiség fejlesztése	Az ember testi és lelki egészsége egységet alkot. Az erre irányuló nevelés, ismeretek átadása tanórai feladat, de fontos egészségmegőrző programokat is szervezünk.

	A testmozgás testi egészségmegőrző tevékenység, mely a mindennapi testnevelés megjelenésével erősödik. A személyiség az erkölcsi stabilitás kialakításával fejlődik, kialakul a jó, szép, igazságosság szavak mögöttes tartalma. Rendelkezzenek reális énképpel, ismerjék egyéni értékeiket és belső erőforrásaikat.
Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom)	Fontos értékek kialakítása a feladat e területen: felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Tanórai és azon kívüli foglalkozásainkon e tulajdonságokat a nevelési célnak tekintjük.
Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra.	Feladatunk a hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, tolerancia, figyelmesség és udvarias magatartás kialakítása diákjainkban. Ennek lehetőségei az iskolai élet számos területén megvannak. Egymás közötti kapcsolatok fejlesztése, konfliktuskezelés minden alkalmazott feladata. Nyitottan, empatikusan viszonyuljanak egymáshoz, fogadják el a másságot.
Család tisztelete, szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete	A szülőkkel való kapcsolattartás egyik fő feladata a szülői szerepből adódó feladatok tisztázása. A családi kapcsolatok erősítése minden gyermek számára érdek, hiszen egy biztos családi háttérrel rendelkező tanuló sikeresebb az életben is. Ezért fontos a család, szülői háttér erősítése családlátogatások, szülői értekezletek, szülői fórumok, megbeszélések gyakorításával. Segítsük őket a felnőtt lét megismerésében.
Alkotmányosság és törvényesség	Feladatunk az állampolgári jogok megismertetése tanulóinkkal, azok tiszteletben tartása. Mindannyiunk feladata érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt; igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Tetteinkben, döntési folyamatainkba kell beágyazni a demokratizmus módszereit, értékeit. Az iskola minden alkalmazottja nevelési minta a diákok szemében, amit tudatosítanunk kell minden nap. Viselkedésünk, tetteink befolyásolják a rólunk, ezáltal az intézményről alkotott képet is.
Felzárkóztatás és esélyegyenlőség	A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben

	eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is. Fontos, hogy rendelkezzenek a hatékony önismeretszerzés képességével.
Pedagógiai kultúránk folyamatos fejlesztése	Intézményünk pedagógiai feltételei jók, nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, szakmai és emberi biztosítékot jelentenek az iskola egészét érintő, a tanulók javát szolgáló minőségi követelmények teljesítésében. Kiemelt célunk a környék iskoláival együttműködő erős kapcsolat, mintaértékű pedagógiai kultúra kialakítása, erősítése, főiskolai gyakorlóhellyé válás.
Mérések: NETFIT **Kompetenciamérések** **DIFER** **Pályaorientációs mérés**	A motorikus képességek felmérését az országosan előírt NETFIT teszttel végezzük. Az adatok feltöltése online felületre történik. A teszteket tanévenként egyszer, a tanév rendjében meghatározott időpontig kell elvégezni és feltölteni. Kompetenciamérések az aktuális tanév rendje BM rendelete szerint történnek. DIFER: diagnosztikus fejlődésvizsgáló rendszert az 1. osztályban végezzük, az iskolai előrehaladás szempontjából kritikus elemi készségek diagnosztikus értékelésére alkalmas. Pályaorientációs vizsgálat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (1a) bekezdése szerint, személyazonosításra alkalmatlan módon a nyolcadik évfolyam pályaválasztást és továbbtanulást megalapozó személyes tanulói kompetenciák kötelező vizsgálata. A vizsgálat eredménye visszajelzést ad a tanuló számára azokról a középfokú iskolai továbbtanulási lehetőségekről, amelyek meglévő képességei alapján számára javasolhatók.

1.3. Módszertani alapelveink, módszerek

1.3.1. Egységesség és differenciálás

Az iskolánk pedagógusai, tanulói sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő, növelését szolgálja. Ez a feladat közös alapok létrehozásával oldható meg. Ily módon van lehetőség a fenntartó, a szülők, a tanulók érdeklődésének, a pedagógusok szakmai törekvéseinek megvalósítására, az iskolát körülvevő környezet helyi sajátosságainak figyelembevételével.

Olyan tudástartalmak jelentek meg, amelyek nehezen sorolhatók be a tudományok hagyományos rendszerébe, vagy amelyek egyszerre több tudományág illetékességébe tartoznak. Így megnőtt az igény egyrészt egyes hagyományos tantárgyak összevonására és tantárgyközi megjelenítésére, másrészt új tantárgyak, tantárgy-együttesek kialakítására. Fontos pedagógiai szempont, hogy a tantárgy-összevonásos és a tantárgyközi tantervi szemlélet a tanulók érdeklődését és tapasztalatait is figyelembe veszi.

Olyan pedagógiai munkára van szükség, amelynek középpontjában a tanulók tudásának, képességeinek fejlesztése, a készségek elsajátíttatása, kibontakoztatása áll. A személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételeket biztosítjuk, és figyelembe vesszük, hogy az oktatás és nevelés színtere nem csak az iskola, hanem az élet számos egyéb fóruma is.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontok fontosak:

- olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket; aktív tanulási formák
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a team munka során, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésében-oktatásában) alkalmazni kell az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit és formáit;
- váljék a tanítás egyik elvévé és teendőjévé a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- a tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazni kell a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat; kooperatív technikák;

- a különböző információhordozók segítségével törekszünk élményszerű tevékenységközpontú tanítás megvalósítására;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken tehetséges tanulók fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a tanulási esélyek egyenlőségét szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában:
    - a tanulásszervezés formáiban minél gyakrabban helyt kap a projektmunka, a tantárgyak közötti integráció
    - szaktanárok együttműködése, témahetek beillesztése a helyi tantervekbe.

1.3.2. Az eredményes tanulás segítése

Minden tanköteles korú tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a neki megfelelő nevelésben-oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának (az iskolafenntartóval, a családdal, a gondviselővel, szakmai és civilszervezetekkel együttműködve) a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális hátterének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével (pl. sakk, logikai játékok);

- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése, a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.

1.3.3. Tanulási környezet megteremtése

Az osztályok berendezéseit úgy kell alakítani, hogy megfeleljenek a tanulók életkorának, gyorsan átalakíthatók legyenek a tanítási órához igazítva. Biztonságos, nyugodt légkört árasszanak. Biztosítani kell azokat az IKT eszközöket, melyekkel a tanulók digitális munkavégzése válik lehetővé. A tanulók értékelésénél fontos a személyes jelleg, a méltányosság, igazságosság. A tevékenységközpontú tanulásszervezési formát kell előtérbe helyezni, differenciált munkaszervezésben.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások mindig egyértelműek legyenek. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A több tantárgy, tanulási terület integrálását igénylő témák feldolgozása, projektnapok, témahetek jól támogatják az aktív tanulás alapelvét.

Alakuljon ki bennük a permanens önképzés lehetősége és igénye, az ismereteket, az órákon kialakított készségeket a mindennapi életben is tudják alkalmazni.

1.3.4. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy az iskola a tanulók közti különbséget a környezeti feltételek és az eltérő érési folyamatok kölcsönhatásaként tekintse.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van.

A kijelölt fejlesztési célok ne csak a tanulótól várjanak alkalmazkodást a tanulási környezethez, hanem ez fordítva is működjön. Ebben az esetben is kiemelt fontosságú a differenciált oktatás.

1.3.5. Képességkibontakoztatás és az integrációs felkészítés részletes szabályai

A tanulói értékelés egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról. Ennek érdekében részletes értékelési szempontokat dolgoztunk ki az egyes évfolyamokra, tanulási szakaszokra vonatkozóan. Ez segít abban is, hogy a további módszereket, technikákat helyesen válasszuk meg.

A képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a **tanulási kudarcból**, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyeinek növeléséhez. A képesség-kibontakoztató felkészítés megszervezhető integrált keretek között is, ha a közösség- és a személyiségfejlesztés halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával. Reális életcél kitűzésével törekedjenek a boldogság elérésére oly módon, hogy mások érdekei ne sérüljenek.

Képességkibontakoztató felkészítés keretében:

- egyéni fejlesztési terv készítése,
- kompetenciafejlesztés,
- önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés,
- együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a tanulók teljesítményét háromhavonta értékeli,
- értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel,
- a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

Értékelő esetmegbeszélések a képességkibontakoztató felkészítés keretében:

- a tanuló családjával történő rendszeres (háromhavonta) kapcsolattartás,
- a tanuló - az egyéni fejlesztési terv alapján történő – haladását, fejlődését, továbbá az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök és az egyéni fejlesztésben részt vevő pedagógusok legalább értékelik.
- az értékelésre meg kell hívni a tanulót, a szülőjét, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság és a nevelési tanácsadó képviselőjét.

Az intézményben folyó nevelési – oktatási munka módszerei

Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi, a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- **Közvetlen (direkt) módszerek** azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- **Közvetett (indirekt) módszerek** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A mérési eredmények részletes elemzése, a levonható következtetések és javítást szolgáló eljárások

- A kompetenciamérés eredményeinek elemzése, a tanulságok levonása, fejlesztések meghatározása az OH honlapján történő megjelenést követően megtörténik, a mérési-értékelési eredmények függvényében korrekciót végzünk
- A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése.
- Az ellenőrzés és a mérés, értékelés eredményeinek rendszeres visszacsatolása. Szülői, tanulói tájékoztatás, szóban, írásban. Megbeszélések, értekezletek tartása. Kompetenciamérés eredményeinek megjelentetése a honlapon.
- Az intézményben folyó pedagógiai munkával összefüggő eredményeknél, a belső-külső (iskolai felmérések, mérések, külső és belső versenyek, DIFER, NETFIT, kompetencia, pályaorientáció, egyéb) munkaközösségi, nevelőtestületi közös elemzése, szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása a tanulóknak, szülőknek. Értekezletek, megbeszélések keretében, e-mailek útján és a Kréta rendszeren keresztül (napló, üzenetek modul).

1.4. Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások, módszerek:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	• gyakoroltatás • segítségadás • ellenőrzés • ösztönzés	• A tanulói közösség tevékenységének megszervezése • Közös (közelebbi v. távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása • Hagyományok kialakítása • Ellenőrzés • Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	• elbeszélés • tények és jelenségek bemutatása • műalkotások bemutatása • a nevelő személyes példamutatása	• A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében • A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből • Csoportmunka kialakításával a csoportban való munka, közösségi feladatok vállalása
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	• magyarázat, beszélgetés • a tanulók önálló elemző munkája	• Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról • Vita

1.4.1. A sikeresség kritériumai

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat **sikeresnek**, ha iskolánk minden végzős diákja – valamennyien a nyolcadik évfolyam végén:

- Minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben, a Nemzeti Alaptantervben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. (Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége – vagyis több mint ötven százaléka – a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.)
- Rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés-és magatartásformákat.
- Határozott fellépése van, képes önállóan portfólió elkészítésére, bemutatására.
- Határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.
- Egészségesen próbál élni, szeret sportolni, mozogni. (ismeri a dohányzás, alkohol-és drogfogyasztás, a rossz táplálkozás káros következményeit, és e szerint irányítja életét)
- Becsüli a tudást, ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit, képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni
- Átfogó képe van a munka világáról.
- Sikeres önálló tanulási stratégiákkal használja ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés a meghatározó.
- Jellemzi a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége.
- Szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli.
- Szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik benne és érte, toleráns másokkal.

1.5. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője.

1.5.1. A személyiségfejlesztés fő színterei, feladatok

- Erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- Testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Ökoiskola

1.5.2. Boldogságóra program iskolánkban, mint személyiségfejlesztő módszer

Iskolánk, a Somogyi József Általános Iskola a 2020/21-es tanévben pályázott a Boldog Iskola címre. A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Iskola" és „Örökös Boldog Iskola" cím elnyerésére. A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az iskolás korosztály számára." A Boldogságórák csökkentik a tanulók szorongását, miközben erősíti önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak a gyerekek, de az iskolában is jobban teljesítenek. A pályázat egyik feltétele, hogy az iskola legalább egy tanulócsoport bevonásával igazoltan tartson legalább egy Boldogságórát, és a program fenntartását a következő tanévben is vállalja. A sikeres pályázat másik feltétele a Boldogságprogram/ Boldog Iskola program megjelenítése az iskola pedagógiai programjában. Boldogságprogram és a Pedagógiai Program Iskolánk pedagógiai végcéljai, morális és funkcionális alapelveink, nevelési céljaink, a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink összecsengenek a boldogságprogramban megfogalmazott célokkal: „A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget."

A Boldogságórák: A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. A programhoz csatlakozó csoport/ok havonta legalább egy boldogságórát tart/tartanak, ahol feldolgozza/feldolgozzák az adott témát, illetve beépítheti a program témáját más személyiségfejlesztést szolgáló program megvalósításának kereteibe. Ajánlott a téma anyagát folyamatosan, több órán keresztül feldolgozni. A témák feldolgozásánál az iskolára jellemző tanulásszervezési eljárásokat alkalmazzuk, szem előtt tartva az **adaptív oktatás** ismérveit.

1.5.3. A tanulók Ökoiskolai tevékenységei, fenntarthatóságra nevelés

A tanulók megismerik az ENSZ által meghatározott fenntartható fejlődési célokat és lehetőség szerint támogatják ezek megvalósulását. A DÖK minden tanév elején véleményezi az ökoiskolai munkatervet és a tanulók tevékenyen segítik a megvalósulását. A tanulók szelektíven gyűjtik a hulladékot: PET-palackot, papírt, üvegeket és használt elemeket. A tanulók törekednek a víztakarékosságra. Az energiatakarékosság érdekében a tanóra után a hetesek lekapcsolják a feleslegesen működő elektromos berendezések, lámpákat és a szellőztetés után bezárják az ablakokat. A tanulók vigyáznak az iskolakertben élő növények épségére. Az iskolában a tanulók közreműködésével energiajárőr-szolgálat, ökokommandó működik. Az ökohíreket közöljük az iskola honlapján és Facebook-oldalán.

Kiemelt feladataink

- Környezetvédelmi nevelés
- Környezetvédelmi rendezvények szervezése
- Energiatakarékosság
- Fenntarthatóság
- Szelektív hulladékgyűjtés

További feladatok

A tanulók környezettudatos viselkedésének, magatartásának fejlesztése:

- A fenntartható fejlődés fontosságának hangsúlyozása a tanórák során.
- Értsék meg a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét, a tudatos fogyasztói magatartás lényegét.
- Anyag- és energiatakarékosság, az újrafelhasználás és újrahasznosítás, valamint a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése.
- Környezetkímélő anyagok használata, tudatos takarékosság az anyagokkal, a termékekkel, a vízzel és az energiával.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség a környezetünkért, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.

Tanórákon kívüli tevékenységek, melyeket a tanulók számára szervezünk:

- Természettudomány szakkör
- Natúrpark vetélkedő
- Őszi környezetvédelmi túra
- Vizes élőhelyek világnapja
- Állatvédelmi hét
- Madárgyűrűzés
- Fenntarthatósági hét
- Föld napja
- Madarak és Fák napja
- Környezetvédelmi világnap csapatverseny
- Elemek gyűjtése
- Szelektív hulladékgyűjtés
- Szemétszedési akciók ősszel, tavasszal
- Ökokommandó
- Fűszerkert gondozása

1.6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók **közvetlen, személyes kapcsolata** révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a **tanulói közösség ráhatásán** keresztül érvényesül.

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hisz megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

A tanulók közösségében, ill. közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

1.6.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

1.6.1.1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása

Feladata: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

1.6.1.2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

1.6.1.3. Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, ill. az elvégzett munkát értékelni tudják.

1.6.1.4. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett

tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

1.6.1.5. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

1.6.2. Az intézményben a nevelési és oktatási célok megvalósítását segítő tanítási órán kívüli tevékenységek, sajátos pedagógiai módszerek

Sajátos pedagógiai módszerek (témanapok, témahetek, projektoktatás)
Témahetek: fenntarthatósági témahét, pénzhét
Projektnap: pályaorientációs nap

1.6.2.1. Hagyományőrző tevékenységek

- Minden tanév folyamán **iskolai ünnepséget**, **megemlékezést** tartunk a kötelezően előírt nemzeti ünnepeinken, emléknapokon
- Intézményünk egyéb megemlékezései: lehetőség szerint más jeles napok
- Minden tanév végén ünnepélyes ballagással búcsúzunk el végzős nyolcadik évfolyamos diákjainktól.
- Felelevenítjük és ápoljuk az iskola és a község **hagyományait**
    - Gergelyjárás
    - Fáklyás felvonulás
    - Advent- adventi vásár
    - Karácsony
    - Balázsolás
- Névadó emlékére Somogyi József-napot szervezünk
- Minden évben szervezünk Mikulás- bált, farsangi bált, ahol - lehetőség szerint – iskolánk kulturális csoportjai is fellépési lehetőséget kapnak.
- Őszi környezetvédelmi túra és vetélkedő
- Gyereknap
- Év végi kirándulások
- Évnyitó
- Évzáró
- Vidám ballagás
- Nyílt napok
- Egészségnevelési nap

1.6.2.2. Diákönkormányzat

A tanulóközösség érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti. Feladatkörét a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet részletezi.

1.6.2.3. Napközi

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően - amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon napközi működik.

1.6.2.4. Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

1.6.2.5. Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, nyelvi (német, angol), de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

1.6.2.6. Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, ill. a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

1.6.2.7. Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára év végi kirándulásokat szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Lehetőség szerint részvétel a Határtalanul programban.

1.6.2.8. Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások erősítik, melyeken megjelenik a tantárgyköziség, és egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik.

1.6.2.9. Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy adott témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, ill. művészeti előadásokon tett csoportos látogatások, rendhagyó órák. (Meghívott vendégekkel.) Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel jár is – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

1.6.2.10. Lázár Ervin Program:

A Kormány a 1042/2019 (II.18.) Kormány határozatában döntött a **Lázár Ervin Program** (a továbbiakban: LEP) létrehozásáról.

"...A Kormány

1. egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége;

2. az 1. pontban meghatározott kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot, amely szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét...."

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége. Ennek jegyében a Kormány minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét a Lázár Ervin Program keretében

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben
2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben
5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)
6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)
7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben
8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten (kőszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében. Az 1., 2., 4. és 7. évfolyamos diákok részére szervezett programokat helyben, az iskola vagy a területileg illetékes tankerületi központ által biztosított, kijelölt helyszínen kell megvalósítani.

1.6.2.11. Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

A Kormány a 1050/2024. (III. 7.) határozatában döntött a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program (a továbbiakban: NEP) létrehozásáról.
A diákokat korszerű eszközökkel és szakszerű idegenvezetéssel ismertetik meg a nemzeti és történelmi emlékhelyeket, a konkrét történelmi események, nemzetünk nagyjainak és hőseinek életpéldája személyesen és élményszerűen átélhetővé válik. A program fontos célkitűzése, hogy bemutassa a közösségért való szolgálatot, azokat az embereket, akik akár az életüket is feláldozták a közösségért, a hazáért, így erősítve a fiatalokat abban, hogy ők is a közösségért tenni akaró emberekké váljanak. A NEP a köznevelésben tanuló 7–8. évfolyamos diákok osztályközösségei számára kínál helyszíni, élményalapú tananyag-feldolgozási lehetőséget. A csoportok a mélységelvű tanulás jegyében tanulmányi kirándulás keretében keresik fel a 47 nemzeti és történelmi emlékhelyünk egyikét. Az utazás- és látogatásszervezést a Klebelsberg Központ illetékes helyi tankerületek koordinátor munkatársai végzik.

1.6.2.12.Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház-és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

1.6.2.12. Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését, versenyre való felkészülését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. Könyvtári foglalkozások beépíthetők a tanórai tervezésbe is. A tanulókat megismertetik a pedagógusok az önálló ismeretszerzés lehetőségének színtereivel, módjával, etikus felhasználásával.

1.6.2.13. A teljeskörű egészségfejlesztéssel és környezeti neveléssel összefüggő feladatok

A külső programokra, előadásokra a helyi védőnőt, a helyi rendőrséget és a Gyermekjóléti Szolgálat munkatásait kérjük fel minden tanévben. A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (7) bekezdés szerinti a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerezzük az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét.

Az aktuális tanév egészségfejlesztési és prevenciós programjait a munkaterv tartalmazza.

Előélet, hagyományok

Iskolánkban, az egészségnevelésnek és prevenciónak nagy hagyománya van. Minden évben megtörténik az egészségnevelési programhirdetés hónapokra és osztályokra lebontva.

Az egészségnevelés és prevenció személyi feltételei

Tanáraink készek a modern irányzatok befogadására, a folyamatos megújulásra. Az egészségnevelés és prevenció a tanórákon folyamatosan történik. A szülők nagy része támogatja ez irányú munkánkat. A tanulók egy része jól motiválható a különböző feladatok megoldására, érzékenyen reagálnak az egészségneveléssel kapcsolatos problémákra, kritikai és kreatív gondolkodásuk fejlett, egészségük javítása érdekében cselekedni is készek.

Együttműködés, kapcsolatok

Szülők (család)

A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola programjait, közülük jó néhányan szakértelmükkel is jelentősen növelhetik az iskolai munka hatékonyságát.

Szülői munkaközösség, szülői szervezet

A szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítik az iskolai programok megvalósulását.

Iskolaorvos, háziorvos védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat látják el. Az iskolaegészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.

Feladataik a következőképpen csoportosíthatók:

A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak (szekunder prevenció)

- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése
- Közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve
- Felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.

Az iskolaorvos, és különösen a védőnő hagyományos feladatai közé tartozik az egészségnevelésben való részvétel (a védőnői működési szabályzat ezt részletesebben fel is sorolja).

A tanulók és a pedagógusok ismereteinek bővítésén kívül az iskola egészségügyi teamnek (iskolaorvos, védőnő, asszisztens, logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, ifjúságvédelmi felelős) számos lehetősége van arra, hogy az iskola egészségügyi munka folyamatába illessze az egészséges életmódra ösztönzést, nevelést.

Az iskola egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései
- Az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben tanácsadás.
- Az iskolát övező település olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.

Az iskolai pedagógiai és iskola egészségügyi teamek együttműködésének kialakítására, ahol ez már működik, ott folyamatossá és eredményessé tételére most kitűnő lehetőség a közösen elkészítendő és végrehajtandó egészségnevelési/egészségfejlesztési program.

Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

A hivatalos, jogszabályokhoz kötött kapcsolatok részleteit a különböző dokumentumok rögzítik, de a kooperációnak ezen túlmutató szakmai szerepe van.

Az ÁNTSZ megyei intézeteinek egészségfejlesztési szakemberei és más egészségügyi intézmények, szervezetek

Egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

Az egészségügyi intézmények és az ÁNTSZ területileg illetékes intézetei, azon belül is különösen az egészségfejlesztési munkatársak, az Országos Gyermekegészségügyi Intézet szakemberei konkrét segítséget jelenthetnek az iskolai egészségnevelési munkába.

Rendvédelmi szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának

Iskolán belüli együttműködés egészségnevelés és környezeti nevelés

Tanárok. Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak. A közös munka áttekintése az igazgatás feladat.

– Diákok. Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

– Tanárok és diákok. A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el.

A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is. A tanórák környezeti tartalmát a munkaközösségek határozzák meg, a tanórán kívüli környezeti nevelési tevékenységek áttekintése igazgatóhelyettesi feladat.

– Tanárok és szülők. Az iskola egészség- és környezeti nevelés területén, valamint az egyéb iskolai programokban is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése.

Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt az egészség- és környezettudatos magatartást, amit iskola is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

– Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak. Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei egészségnevelési és környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl. féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtsük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai gondnok feladata. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

Iskolán kívüli együttműködés

– Fenntartó. Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – valamint az egészség- és környezetnevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

– Egészség és környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények. A tanórai és tanórán kívüli egészség- és környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie. Az adott intézménnyel a kapcsolatot a munkaközösségek egy megbízott tanára tartja.

– Civil szervezetek. A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik az egészség- és környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásaikon, továbbképzéseiken, illetve mi is tartunk előadásokat, továbbképzéseket a civil szervezetek által szervezett programokon. Szükséges, hogy több, az egész tantestületet érintő egészség- és környezeti témájú előadás és foglalkozás legyen a jövőben. A civil szervezetekkel való iskolai szintű kapcsolattartás igazgatóhelyettesi feladat. A szaktanárok egyénileg alakítanak ki kapcsolatot az egyes civil szervezetekkel.

– Hivatalos szervek.

A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

1.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnök feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma

1.7.1. Jogok, kötelezettségek és feladatok

A pedagógusnak joga, hogy:

- a pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit **megválassza**;
- a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösség véleményének figyelembevételével **döntsön** az általa alkalmazott **tankönyvekről**, tanulmányi segédletekről és **taneszközökről**;
- az intézmény világnézeti és vallási semlegességének megtartásával saját világnézete és értékrendje szerint végezze nevelő, illetve nevelő és oktató munkáját anélkül, hogy annak elfogadására kényszerítené vagy késztetné a tanulókat;
- hozzájusson a munkájához szükséges ismeretekhez;
- a **nevelőtestület tagjaként** részt vegyen a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programjának tervezésében és értékelésében, gyakorolja a nevelőtestület tagjait megillető jogokat;
- szakmai ismereteit, tudását szervezett **továbbképzésben** gyarapítsa, részt vegyen pedagógiai kísérletekben, tudományos kutatómunkában;
- személyét, mint a pedagógusközösség tagját megbecsüljék, személyiségi jogait tiszteletben tartsák, nevelői, oktatói tevékenységét értékeljék és elismerjék.

1.7.1.1. Pedagógus, feladatai, kötelezettségei:

A pedagógus **alapvető feladata** a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a **kerettantervben előírt törzsanyag** átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az **egyéni fejlesztési tervben** foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben **kötelessége különösen,** hogy:

a) nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön a gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését,

d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő – és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,
k) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
l) tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
m) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse, aktívan vegyen részt az intézményi dokumentumok felülvizsgálatában.
n) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
o) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
p) megőrizze a hivatali titkot,
q) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
r) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

A pedagógus – jogszabályban meghatározottak szerint – továbbképzésben vesz részt. Mentesül a továbbképzési kötelezettség alól az a pedagógus, aki betöltötte az 55. életévét.

A pedagógus **kötelessége továbbá**, hogy:

- nyomon kövesse a munkakörével kapcsolatos pályázati felhívásokat, segítse ezek elkészítését;
- ismerje a Somogyi József Általános Iskola alapdokumentumait, és munkáját az abban foglaltakkal összhangban lássa el;
- az iskolai rendezvényeken külön felkérés nélkül aktívan részt vegyen, és a rábízott feladatokat ellássa:
    - az iskola éves munkarendjében vagy a heti eseménynaptárban meghirdetett azon eseményeken, amelyek oktatási időben zajlanak és azokon pedagógusok részvétele szükséges,
    - az osztályfőnökök, a munkaközösség-vezetők és az iskolai vezetők által meghirdetett szakmai megbeszéléseken, értekezleteken, szülői fórumokon (pl. rendkívüli szülői értekezleten),
    - szülői értekezleteken és szülői fogadóórákon.
- gondoskodik a rábízott eszközök épségéről, rendeltetésszerű használatáról, védelméről.
- a nyilvánosság informálására saját maga által szervezett programokról, versenyekről, eseményekről, valamint tanítványai által elért versenyeredményekről, fellépésekről beszámolót készít a nevelőtestületi értekezletre

A pedagógus egy **adott osztály és szaktárgy tanítására**, **osztályfőnöki** és **munkaközösség-vezetői feladatok** ellátására a megbízást az iskola igazgatójától egy adott tanévre kapja. A feladatokat pedagógia képzettségének megfelelően köteles gondosan ellátni. A szaktárgy tanításával kapcsolatos feladatai a tanórai tanulásszervezés mellett a következők:

- a tananyag tervezett időbeli struktúráját bemutató **tanmenet** készítése az adott tanévre (ezt a tanév *első hónapjának* végére el kell készítenie);
- a szaktárgy **pozitív attitűdjének** kialakítása;
- szaktárgyi **versenyekre** való felkészítés, a versenyek lebonyolításában való közreműködés,
- **közművelődési tevékenység** szervezése;
- a tanulók informálása a szakterület eredményeiről és az információs forrásokról;
- a **szülők** folyamatos **tájékoztatása** a tanuló tanulmányi előmeneteléről;
- az igazgató kérésére tájékoztatás készítése az osztályban végzett munkájáról;
- az osztályfőnök és más szaktanár tájékoztatása a tanórákon felmerülő olyan problémákról, amelynek megoldásában segítséget igényel.
- a tanórák anyagát, a tanulók értékelését rendszeresen és pontosan vezesse a Kréta rendszerben

A tanítási órák mellett **heti egy alkalommal köteles fogadóórát** kialakítani kötetlen munkaideje terhére, ahol az őt felkereső szülőkkel megbeszélheti problémás ügyeit.

A szaktárgyi tanulásirányítás mellett kötelessége a kulturált, illemtudó viselkedésre szoktatás, az iskolai környezet tisztaságának megőrzése és védelme, az óraközi szünetekben szakszerű ügyelet ellátása, a tanulói étkezésben való közreműködés.

1.7.2. Napközi foglalkozást tartó pedagógusokra vonatkozó egyéb rendelkezések

A feladat célja: A napközi csoportba tartozó tanulók tanórák után iskolában töltött idejének célszerű, hasznos, intenzív fejlesztő foglalkozásokkal való kitöltése.

1.7.2.1. Alapvető felelősségek, feladatok:

- Nevelőmunkáját foglalkozási tervben rögzíti, tudatosan tervezi nagy gondot fordítva a tanulók változatos foglalkoztatására.
- Legfontosabb feladata a tanulók felkészítése a következő tanítási napra, az önálló tanulás feltételeinek megteremtése, módszereinek megtanítása, és a szükség szerinti segítségnyújtás.
- Gondoskodik arról, hogy
    - a gyerekek a tanulmányi foglalkozásokon elmélyülten tanuljanak
    - írásbeli házi feladataikat maradéktalanul elkészítsék. Ezt mennyiségileg minden esetben, minőségileg lehetőség szerint ellenőrzi.
    - A memoritereket lehetőség szerint kikérdezi.
- A rászorulókat a megadott időkeret között korrepetálja, vagy segítésüket tanulócsoportok szervezésével biztosítja.
- Együttműködik a csoportját tanító nevelőkkel.
- Törekszik a szabadidő fejlesztő hatású tevékenységekkel való kitöltésére.
- Az adott időkeret szabta lehetőségek szerint csoportja számára kulturális, sport-, játék, és munkafoglalkozásokat szervez, és gondos tervezéssel biztosítja, hogy ezek színvonalasak legyenek.
- Csoportját a tanítási órák befejezése után az ebédlőbe kíséri, ott gondoskodik a kulturált étkezés feltételeiről, a személyi higiénia szabályainak betartásáról és a tanulók fegyelmezett viselkedéséről.
- Ebéd után kötetlen szabadidőben biztosítja a tanulóknak a szabad levegőn való mozgást, kikapcsolódást, eközben személyesen felügyel rájuk. Ez idő alatt indirekten irányítja tevékenységüket, a gyerekek tanácstalansága esetén célravezető pedagógiai lépést tesz

1.7.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel kapcsolatos tevékenységek

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Iskolánkban a tehetséggondozást az alábbi módon, illetve szervezeti keretben kívánjuk megvalósítani:

- tanórákon lehetőség szerinti differenciált fejlesztés,
- a hátrányos helyzetű tanulók képesség kibontakoztató fejlesztése,
- szakkörök szervezése a diákok és a szülők igényeire alapozva,
- iskolai sportkörfoglalkozások,
- házi versenyek,
- az Oktatási Hivatal és más intézmények által meghirdetett versenyekre való felkészülés és bekapcsolódás,
- évenként tanulmányi, hagyományőrző és művészeti vetélkedők szervezése,
- az iskolai diákönkormányzat munkájában való részvétel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkózását segítő tevékenységek

Feladatunk: olyan fejlesztő tevékenységrendszer működtetése, mely csökkenti a hátrányokat, esélyt ad a felzárkóztatásra, s így lehetőséget biztosít az általános iskolai követelmények elsajátítására.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Feladatok:

- a tanulási kudarcok megelőzése,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók azonosítása,
- a tanulási kudarcnak kitett és a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók regisztrálása és figyelemmel kísérése,
- felzárkóztatás.

Az alsó tagozatos gyermekek számára napközis ellátást és tanulási segítséget biztosítunk.

A rászoruló tanulóknak ezen felül heti egy-két óra felzárkóztatásra van lehetőségük, nem kötelező tanórai foglalkozás keretében.

A felső tagozaton tanulószobát igénylő tanulókat a napköziben segítjük napi két tanórában. A lehetőségét minden tanulónak felkínáljuk, de előnyben részesítjük a tanulási kudarcnak kitett, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulóinkat.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóval kapcsolatos pedagógiai feladatot lát el:

- az iskolavezetés,
- a tantestület,
- az egy osztályban tanító nevelők közössége,
- az osztályfőnök,
- a fejlesztést végző pedagógus,
- az ifjúságvédelmi felelős.

A feladatokat az osztályfőnök koordinálja.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási, nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása

Beilleszkedési, tanulási és magatartási, nehézségek csökkentésével kapcs9olatos feladatok:

- Iskola alkalmassági felmérés
- A beilleszkedési, magatartási problémák felismerése, megfigyelése, lehetőség szerinti megelőzése
- A probléma okainak felderítése
- Egyéni fejlesztési terv készítése
- Szakvizsgálat igénylése
- Szakértői bizottsági vizsgálat igénylése

A speciális nevelési igényű, illetve beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól. Egyéni foglalkozás keretében – egyéni fejlesztési terv alapján – segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez a kijelölt nevelő.

Az Oktatási Hivatal a tanulót a szülő kérésére felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozáson való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, fogyatékossága, sajátos helyzete ezt indokolttá teszi. Tanulmányait egyéni tanrendben folytathatja, illetve a külső, otthoni ellátás keretében tesz eleget a képzési kötelezettségnek.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel kapcsolatos tevékenységünk eredményességét jelzi:

Ha az érintett tanuló:

- huzamosabb ideig súlyosabb konfliktusok nélkül tanul a közösségben,
- többnyire elfogadja és betartja a szabályokat,
- együttműködik tanáraival, társaival,
- ha az osztályközösség elfogadja a másságot, befolyásolja és segíti a problémás tanulót,
- ha a kiváltó okot az iskolai közösség szolgáltatta, az ok feltárásával és megszüntetésével orvosolt a probléma

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával kapcsolatos feladatok (integrált nevelés, oktatás, gyógypedagógiai megsegítés)

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Támogatjuk a pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken, alkalmat teremtünk a horizontális tudásátadásra.
- A pedagógusokat, valamennyi dolgozónkat, a gyermek- és szülői közösséget felkészítjük a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikussághoz" alkalmazkodunk az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, a tanuló képességei kibontakoztatásának érdekében.
- A pedagógusok által kidolgozott egyes differenciált tananyagokat, feladatlapokat stb. az iskola minden pedagógusa használja, illetve minden pedagógus gyarapítja az anyagokat.
- Nyitott tanulási-tanítási folyamatban megvalósuló tevékenységeket biztosítunk, amelyek lehetővé teszik az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében- oktatásában, fejlesztésében magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel rendelkező pedagógusok vesznek részt, akik a diverzitás iránti pozitív attitűddel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkeznek:
    - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
    - egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, ha szükséges konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
    - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
    - a neurodiverzitást figyelembe vevő oktatási módszerek, rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;

- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

A fejlesztőpedagógus kiemelt feladatai

- Ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői bizottság határozatában felsorolt, meghatározott területek fejlesztéséhez adott gyógypedagógiai és fejlesztő foglalkoztatását;
- Gyógypedagógusként érzékeny a speciálpedagógiai, fejlesztőpedagógiai munka iránt, teljeskörűen ismeri a terület összes szakmai vonatkozását.
- Ellátja, koordinálja az óvodai és iskolai nevelés keretein belül felvett gyermekek BTMN-es és „SNI" -s tanulókat.
- koordinálja a fejlesztésre kijelölt gyermek fejlesztését,
- felméri a tanulási problémákkal küzdő, fejlesztésre szoruló gyermekek igényeit;
- fejlesztésre javasolja a pedagógusok által segítésre szorulónak ítélt gyermekeket;
- módszertani segítséget nyújt, az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében.
- konzultációkat, esetmegbeszéléseket tart;
- a szakértői vélemények alapján kijelöli a fejlesztési irányokat, közreműködik a szakvéleményekben előírt rehabilitációs foglalkozások megtartásában, fejlesztésre javasolja a pedagógusok által segítésre szorulónak ítélt gyermekeket;
- félévente beszámolási kötelezettséggel tartozik az intézmény vezetője felé;
- értékeli a gyermekek és a tanulók fejlődését.
- munkaköréhez szükséges önképzésben, szakmai továbbképzéseken, helyi esetmegbeszéléseken aktív szerepet vállal.
- igény szerint előadásokat tart az oktatási intézmények pedagógusai számára.

Szakmai feladatok

- Ütemterv szerint segíti, ellenőrzi az oktatási intézményekben folyó fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai szakmai munkát.
- ellenőrzi adott időszakban (félévente) a pedagógusok által elkészített egyéni fejlesztési terveket, a hozzá kapcsolódó összes adminisztrációs teendőket.
- A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek segítése, képességfejlesztésük.
- habilitációs, rehabilitációs szemléletet képvisel, sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmaz.

Egyéb kötelezettségek

- adminisztratív munka:
    - Egyéni lapon rögzíti a gyermekek megjelenését
    - Feljegyzéseket vezet (fejlesztési terv) a foglalkozások tartalmáról.

- Részt vesz a team megbeszéléseken
- Kötelező óraszámon kívüli munkaidejét kapcsolattartásra, szakmai dokumentációra, felkészülésre, továbbképzésre használja,
- Részt vesz a munkáját segítő továbbképzésen, önképzéséről gondoskodik
- Rendszeresen vezeti a Kréta naplót

1.7.4. Gyógypedagógusként kiemelt feladatai

- Ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek szakértői bizottság határozatában felsorolt, meghatározott területek fejlesztéséhez adott gyógypedagógiai és fejlesztő foglalkoztatását;
- Gyógypedagógusként érzékeny a speciálpedagógiai, fejlesztőpedagógiai munka iránt, teljeskörűen ismeri a terület összes szakmai vonatkozását.
- Ellátja, koordinálja az óvodai és iskolai nevelés keretein belül felvett gyermekek BTMN-es, és nem organikus okra visszavezethető „SNI" -s tanulókat.
- koordinálja a fejlesztésre kijelölt gyermek fejlesztését,
- felméri a tanulási problémákkal küzdő, fejlesztésre szoruló gyermekek igényeit;
- fejlesztésre javasolja a pedagógusok által segítésre szorulónak ítélt gyermekeket;
- módszertani segítséget nyújt, az egyéni fejlesztési tervek elkészítésében.
- konzultációkat, esetmegbeszéléseket tart;
- a szakértői vélemények alapján kijelöli a fejlesztési irányokat, közreműködik a szakvéleményekben előírt rehabilitációs foglalkozások megtartásában, fejlesztésre javasolja a pedagógusok által segítésre szorulónak ítélt gyermekeket;
- félévente beszámolási kötelezettséggel tartozik az intézmény vezetője felé;
- értékeli a gyermekek és a tanulók fejlődését.
- munkaköréhez szükséges önképzésben, szakmai továbbképzéseken, helyi esetmegbeszéléseken aktív szerepet vállal.
- igény szerint előadásokat tart az oktatási intézmények pedagógusai számára.

Szakmai feladatok

- Ütemterv szerint segíti, ellenőrzi az oktatási intézményekben folyó fejlesztőpedagógiai, gyógypedagógiai szakmai munkát.
- ellenőrzi adott időszakban (félévente) a pedagógusok által elkészített egyéni fejlesztési terveket, a hozzá kapcsolódó összes adminisztrációs teendőket.
- A tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek segítése, képességfejlesztésük.
- habilitációs, rehabilitációs szemléletet képvisel, sérülésspecifikus módszertani eljárásokat alkalmaz.

Egyéb kötelezettségek

- adminisztratív munka:

- Egyéni lapon rögzíti a gyermekek megjelenését
- Feljegyzéseket vezet (fejlesztési terv) a foglalkozások tartalmáról.

- Részt vesz a team megbeszéléseken
- Kötelező óraszámon kívüli munkaidejét kapcsolattartásra, szakmai dokumentációra, felkészülésre, továbbképzésre használja,
- Részt vesz a munkáját segítő továbbképzésen, önképzéséről gondoskodik

1.7.5. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatásával kapcsolatos feladatok

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:
a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.
Halmozottan hátrányos helyzetű
a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az a) -c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő
fennáll.

Feladatok:

- Szeretetteljes, nyugodt iskolai légkör biztosítása.
- Folyamatos szakmai kommunikáció és az együttműködés.
- A tanulók egyéni képességei, valamint a személyiségük fejlesztésére irányuló pedagógiai gyakorlatok.
- A döntésekben való részvételre lehetőséget kapnak a diákok és szülők.

- Széleskörű tanórán kívüli tevékenységek biztosítása.
- Olyan pedagógiai gyakorlatok alkalmazása, valamint a tanulási folyamatokba való bevonása a tanulóknak, ahol, a valódi részvétel, a tanulási motiváció, érdeklődés és a közösséghez tartozás érzése is megnyilvánul.
- Az iskola belső és külső kapcsolatrendszerének folyamatos javítása.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók iskolai lemorzsolódásának elkerülése érdekében magas elvárások támasztása a tanulókra, pedagógusokra nézve is egyaránt.
- Inkluzív szemlélet, széles pedagógiai szolgáltatások, a széles és egyben szorosabb kapcsolati háló, és az innovációra való nagyobb hajlandóság.
- Az alá- fölérendeltségi viszony helyett partnerség, ehhez megfelelő módszertani kultúra, valamint a kommunikációs stratégiák alkalmazása.
- Komoly hangsúlyt kap a mentális gondozás, személyiségfejlesztés, ezen belül a toleranciakészség, a közösségépítés, az empatikus készség, az együttműködési készség, a pozitív magatartásminták megerősítése, az általános viselkedéskultúra, az együttélési normák tanítása stb.
- Változatos, széles körű tevékenységrepertoár, a felfedeztetés, megtapasztaltatás, cselekedtetés, élménypedagógia, a projektmódszer, kooperatív technikák, az IKT eszközök használata, a dramatikus játék vagy más hasonló megközelítés alkalmazása a hagyományos módszerekkel, a frontális tanítás túlsúlyával szemben.
- A csoportban való együtt tanulás, kooperáció.
- Változatos módszertan, munkaformák.
- Kíváncsiság felkeltése, örömteli tevékenységek, sikerélmények.
- A diagnosztikus és fejlesztő értékelés alkalmazása.
- Pozitív megerősítések az elmarasztalással szemben, a belső motiváció erősítése.
- Művészeti nevelés, sportfoglalkozások, felzárkóztatók játékos formában, tantárgyi korrepetálás énképerősítéssel, tehetséggondozás stb.

1.7.6. Az osztályfőnök feladatai, osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályközösség vezetője, az osztályfőnök.

Az osztályközösség élén, mint pedagógus vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok team-értekezletének összehívására.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- alaposan ismernie kell tanítványait,
- az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, fejleszti személyiségüket és közösségfejlesztő tevékenységet végez,
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását,
- koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat,
- aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői választmányával, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét, különösen gondot fordítva a nehezen nevelhető és hátrányos helyzetű gyermekekre,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát az osztályban tanító pedagógusok véleményének meghallgatása után.
- Javaslatot tehet az iskolai jutalmak odaítélésére.
- szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, az elektronikus napló, illetve üzenőfüzet útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat /az elektronikus napló vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a tanulással kapcsolatos adminisztrációt/,
- ellenőrzi a tanulók hiányzásait, a hiányzásokat igazolja az elektronikus naplóban.
- a tanköteles tanuló első igazolatlan mulasztása esetén szülő figyelmének felhívása írásban a további mulasztás lehetséges jogkövetkezményeire
- gondoskodik osztálya kötelező orvosi vizsgálatáról,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola aktuális feladatairól, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére,
- nevelő-oktató munkájához osztályfőnöki tanmenetet készít.
- Véleményezheti az osztályban tanító pedagógusok kiválasztását.
- Munkáltatója felkérhet pedagógust az osztályfőnök-helyettesi teendők ellátására.

- Betartatja a házirend szabályait, illetve következetesen eljár a házirend szabályainak megfelelően .
- A szülőket és tanulókat - az őket érintő kérdésekről - tájékoztatja, a szülőket figyelmezteti, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Az osztályban tanító tanárok munkáját segíti és óralátogatásai során figyelemmel kíséri.
- Az elektronikus naplót hetente ellenőrzi; a naplóvezetésben található hiányosságok esetén felhívja az osztályban tanító tanárok, illetve szükség esetén az iskolavezetés figyelmét.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és év vége előtt legalább két hónappal értesíti.
- Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló tovább haladásának feltételeiről.
- Figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát (tartós betegségek, fogyatékosságok, gyógyszerérzékenység).
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- A Pedagógiai Program szerint tanévenként legalább egy egynapos kiránduláson részt vesz, a kirándulás megszervezését a tanulók és szüleik igényeinek figyelembevételével irányítja. Lehetősége van erdei iskola, illetve többnapos kirándulás megszervezésére a Pedagógiai Programban meghatározott szabályok figyelembevételével.
- A szülők vagy az osztályban tanító pedagógusok, vagy diákok 50%-ának kérésére soron kívül – a szülők és diákok képviselőinek bevonásával – osztályértekezlet összehívását kezdeményezi.
- az osztály előmeneteléről - a vezetőség kérése alapján bármikor - statisztikai adatokat szolgáltat.
- Félévente egyszer – az éves munkatervben meghatározott időpontban – team-értekezletet, esti fogadóórát, illetve szülői értekezletet tart.
- Eleget tesz a vonatkozó szabályokban előírt adminisztratív kötelességeknek.

1.8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való bánásmód rendje

Pedagógiánk irányítója**: a tanulók elfogadása.** Nálunk az igazságosság azt jelenti, hogy minden tanuló azt kapja, amire szüksége van!

1.8.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai fejlesztés

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Fejlesztés alapelvei:

- A családdal való együttműködés.
- A gyermekek alapos megismerése, a problémák okainak feltárása.
- Felzárkóztatási stratégiák, egyéni fejlesztési tervek kidolgozása team munkában a szakértői vélemény alapján.
- Kognitív képességek fejlesztése
- Diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia prevenció és reedukáció.
- Alapműveletek készségszintű használata (matematikai kompetencia)
- A beszédhibák korrekciója, beszédfejlesztés.
- A pszichomotoros képességek fejlesztése (mozgásfejlesztés: nagymozgás, finommotorika).
- A figyelem és a koncentráció fejlesztése.
- A nyelvi kreativitás fejlesztése – szövegértés, szókincsbővítés, nyelvtani ismeretek megszilárdítása, olvasástechnika. (anyanyelvi kompetencia)
- A kulturális hátrányok kompenzálása.
- Tanulási technikák tanítása, gyakoroltatása.
- Tanulási stílusok figyelembevétele a tanítás során
- Praktikus ismeretek tanítása.
- A másság elfogadtatása, empátiás- segítő magatartás kialakítása. (szociális kompetencia)
- A másodlagos magatartászavarok kialakulásának megelőzése, kezelése, viselkedésterápia.
- Felkészítés a továbbtanulásra
- Változatos szabadidős tevékenységek szervezése
- Többletszolgáltatások biztosítása (SNI Irányelv alapján).
- A differenciálásnak a nevelés-oktatás minden területén meg kell jelennie.

- Szükség esetén egyéni haladás biztosítása.
- Interperszonális kapcsolatok fejlesztése (tanuló-tanuló, tanuló-pedagógus).
- A tanulók személyiségének pozitív megerősítése, önismeret, énkép alakítása.
- Keressük és kihasználjuk azokat a lehetőségeket, hogy minél gyakrabban dicsérhessünk, erősítve tanulóink önbizalmát
- Tantermek megfelelő kialakítása (mobil asztalok, játszószőnyeg, olvasósarok stb.)
- Optimális osztálylétszám
- Rendszeresen tovább képezzük magunkat.

Fejlesztés céljai

Célunk: A tanulók képességfejlesztése, a habilitáció és rehabilitáció, az általános műveltség alapozása az egyéni képességeknek megfelelően. Ennek során ezen tanulók fogyatékosságainak lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális szükségleteihez igazodva elsősorban a következő elveket alkalmazzuk:

- a követelmények teljesítéséhez hosszabb idősávok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van /ezt általában az 1. osztályban alkalmazzuk/,
- az előírt minimális teljesítményekre szükség esetén sajátos, a fogyatékosságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése,
- segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítjük a rászoruló tanulókat a követelmények elérésben, elsősorban önmagunkhoz viszonyított fejlődésüket értékelve,
- fontos számukra a szükségletekhez igazított gyógypedagógiai megsegítés, amely figyelembe veszi a testi-lelki állapotokban rejlő, nevelést nehezítő tényezőket és az életkori sajátosságokat.

Általános célkitűzések

- Az általános műveltség megalapozása az életkor, a tanulási akadályoztatottság, a fejlettség figyelembevételével.
- A tanulók szociális képességének, viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében.
- Alapvető tanulási képességek fejlesztése.
- Az aktív tanulás, az önálló tanulás képességének fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése hosszabb időkeretek biztosításával.
- A jól működő képességek tudatos fejlesztése, értékeik, adottságaik megismerése, önbecsülésük erősítése.
- Biztosítani kell az egyénre szabott tanulási lehetőséget, fejlesztő tevékenységet
- Tevékenységre épülő tanulásszervezés, differenciált munkaformák alkalmazása, az aktív tanulási formák hangsúlyozása.

A célkitűzések teljesülésének kritériumai

- Eredményes, sikeres ismeretelsajátítás önmaga képességeihez mérten.

- Kulturált érintkezési formák birtoklása, illemszabályok elsajátítása, önuralom.
- Reális önismeret, önelfogadás.
- Erőfeszítések, a kitartó munka vállalása nehezebb helyzetekben, a monotónia tűrés.
- Önmaga és a társak másságának pontos ismerete, megértése, türelem.

1.8.1.1. Nevelési-oktatási és képzési célok életkori szakaszokhoz rendelten

A kisiskoláskor /1-2., 3-4./ évfolyam

- Az óvodás létből az iskolai életformára történő zökkenőmentes átvezetés.
- Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátítása.
- A feladat- és szabálytudat erősítése.
- Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, ébrentartása.
- A saját fejlődési ütem és a fejlesztési korlát elfogadása, önismeret alapozása.
- A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- Az alapvető kulturtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése.
- A játék megszerettetése, a szabályjátékok, didaktikai játékok örömének megélése.
- A személyiség értelmi, érzelmi, akarati oldalának erősítése.
- A kulturális, szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése, felzárkóztatás.
- Törekvés a pozitív tulajdonságok felfedezésére, tudatosításukra, a megerősítésre és fejlesztésre - önmaga és csoporttársaik felé is.

A serdülőkor /5-6., 7-8./ évfolyam

- Az önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól.
- Az önképviselet, a megnyilatkozás, a véleménynyilvánítás elsajátítása.
- Felkészítés a társadalmi szerepekre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, szocializációra.
- Az önálló tanulás elsajátítása, a megismerés módszereinek, műveleteinek gyakorlati alkalmazása.
- Egészségmegőrző, környezetvédő attitűd kialakítása.
- A jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- A személyiség érzelmi, akarati oldalának stabilizálása.
- A cselekvőképesség, a tartós munkavégzés, az erőfeszítés és kitartás kedvező feltételeinek a megteremtése.
- A nagy egyéni különbségek, a másság elfogadása.
- A kulturális, szociális hátrányok folyamatos csökkentése, az elfogadás erősítése a családdal közösen.

1.8.1.2. A tanulási képességek fejlesztésének célja és feladata a habilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokon

Az első pedagógiai szakaszban /1-4. évfolyam/

A habilitáció, rehabilitáció kiemelt célja a megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése az észlelés-képalkotás folyamatain keresztül, a cselekvésszabályozás belső feltételeinek folyamatos kialakítása, fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának megerősítése.

Gondolkodási képességek fejlesztése:

Fejlesztési feladat a pontos érzékelés kialakítása: tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása.

- **Összehasonlítás:** tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása /szín, alak-forma, nagyság, mozgás, mennyiség/, a feltárt lényeges tulajdonság alapján a hasonló és megkülönböztető jegyek, több szempontú összehasonlítása stb.
- **Differenciálás:** tárgyak, személyek jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemzők alapján, a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés pl. nagyság, szín, mozgás szerint. A gondolkodási funkciók fejlesztése nem nélkülözheti az emlékezet, a figyelem, a koncentráció folyamatos fejlesztését. Az emlékezet fejlesztése: személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, visszaemlékezés cselekedetekre, cselekvésre, történésre, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése stb.
- **Figyelem:** egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás vagy cselekvés végrehajtása, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés, próbálgatás, önellenőrzés.

A motoros képességek fejlesztése:

A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testséma kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése stb.

Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása, nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok stb. Mozgás kivitelezés - tempó, erősség, ritmus szerint.

Tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása:

Térbeli hely és helyzet felismerése, megnevezése - fent-lent, elöl-hátul, középen stb. Térbeli helyzetek megfogalmazása - relációs szókincs fejlesztése. Időbeli tájékozódás: történésekre, cselekvésekre visszaemlékezni - időpont / mikor? /, időköz / mettől-meddig? /, az idő ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése stb.

Tanulási képességek fejlesztése

Feladat: a szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció a tanulás ideje alatt - zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás, ismétlés stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

Feladat: az összefüggő beszéd megerősítése, javítása, sokféle kommunikációs helyzetben, valóságos nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartalmi, formai alakítása, gyakorlati információközlések szóban, írásban, szövegértelmezés az olvasottak alapján, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírási hibák elemzése, ok feltárás /hiányos szabályismeretek, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye/, az okokra irányuló fejlesztő feladatrendszer stb/.

A korrektív célú fejlesztés a felsős /5-8./ osztályokban a megelőző évekre alapozva folytatódik. A fejlesztésnek fokozottabban kell szolgálnia a harmonikus személyiség alakítását, az önfegyelmet, a tudatos magatartást, céltudatos feladat- és munkavégzést.

A társadalmi beilleszkedés érdekében elsődleges feladat a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktuskerülő és feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családi szerepekre, az önálló életvezetésre. A szabályok, normák elfogadása is hozzátartozik a korrektív célú fejlesztéshez. Törekvés a kulturális, szociális hátrányok felszámolására, a kortárs csoportokba való beilleszkedésre.

1.8.1.3. A részképesség-zavar tüneteit, a kóros hiperaktivitást, figyelemzavart mutató tanulók

A részképesség-zavarok körébe az iskolai teljesítményeknek elsősorban az alapvető eszköztudás /olvasás, írás, számolás/ elsajátításának és képességének deficitjét, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet együttesét sorolják. E fogyatékosság differenciáldiagnosztikai jellemzője, hogy a részképességben az intelligencia szintjének ellentmondó súlyos teljesítménybeli elmaradás mutatkozik.

Ide tartoznak azok a tanulók is, akik súlyos figyelemzavaruk vagy a fejletlen önirányítás, a gyenge önértékelési képesség miatt a tanulási szituációba beilleszkedni nem tudnak, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Ezen tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással /a kieső részképességgel/ kapcsolatos tevékenységek /olvasás, írás, számolás/ elutasításában fejeződhet ki.

A tanulási nehézség másodlagosan okozhat magatartási zavart, illetve magatartási probléma eredményezhet tanulási zavart.

1.8.1.4. A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulók iskolai fejlesztése intézményünkben. A fejlesztés pedagógiai szakaszai.

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől, de adott esetekben élünk az első évfolyam két év alatt történő elvégzésével. Az iskolai oktatás első éve ez esetben az intenzív prevenciót, a szakszerű funkciófejlesztést jelenti, amelyre jellemző a gyógypedagógiai korrekciós - kompenzáló-terápiás módszerekkel irányított tanulási folyamat.

A fejlesztés kiemelt feladatai

Intézményünkben a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a vizsgált tanulók esetében diszlexia, diszgráfia és diszkalkulia okozza a tanulási zavarokat. Előfordul a részképesség-zavar halmozott tüneteit mutató tanuló is. Diszlexia esetén gyakran tapasztalható az általános beszédgyengeség tünet együttese, differenciálatlan az aktív szókincs és gyenge a verbális emlékezet.

Feladataink a diszlexiás, diszgráfiás tanulók fejlesztése során

- a pontos diagnózis és a fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexiaprevenciós módszerekkel,
- az olvasás, az írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel,
- méltányos értékelés és minősítés,
- folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére a segítő környezet.

Feladataink diszkalkulia esetén

E tanulóknál általában hiányzik a „matematikai érdeklődés”, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiségállandóság, a helyiértékek fogalma.

A tanulás folyamán nehezen ismerik fel a számjegyeket, nem képesek azokat a mennyiséggel egyeztetni.

A kiemelt speciális teendők:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- a számfogalmak kialakítása és bővítése,

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi vizuális megerősítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt" számfogalmakkal építkező számkörben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása.

A részképesség-zavar halmozott tüneteit mutató tanulók

Több részképesség-zavar együttes előfordulása esetén áll fenn a „halmozott fejlődési" zavar. Ez a beszéd/nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyetlen fejlődését foglalja magába és akadálya az anyanyelv tanulásának, az olvasás-írás számolás elsajátításának. Ezen tanulóknál a percepció minden részterületét fejlesztenünk kell.

A fejlesztés elvei:

- a részképesség-zavar területeit mutató tanulók különleges gondozását gyógypedagógussal és logopédussal végezzük integrált formában,
- a tanulók egyéni terápiás terv alapján kapnak segítséget a rehabilitációs időkeretekben,
- érvényesítjük a méltányos számonkérést, értékelést ezen tanulók számára.

A részképesség-zavar tüneteit mutató tanulóknál is a NAT és a kerettantervek adják a követelményeket. Ezek a tanulók képesek a minimum vagy annál magasabb követelmények teljesítésére, hiszen megkapják a kiegészítő speciális egyéni terápiát zavaraik leküzdésére.

A rehabilitáció formái:

- Gyógypedagógiai, logopédiai
- Külön gondot fordítunk a betegségek utáni felzárkóztatásra, az esetleges tantárgyi anyagrészek elmélyítésére.

Különösen az anyanyelv és a matematika tantárgyak kiemelt gyakorlására helyezzük a hangsúlyt.

A habilitációs és rehabilitációs foglalkozások időkeretét évenként elkészített óraterv tartalmazza a tanulólétszámnak megfelelően. A feladatot délelőtti órakeretben illetve tanórákon kívül, és délutáni Ayres-terápiás foglalkozásokon oldjuk meg.

1.8.1.5. Tanulásszervezési formák

Egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése

- A tanulás-tanítás akkor a leghatékonyabb, ha multiszenzoros módon (látás, hallás, mozgás) történik
- Sok vizuális segédanyag
- A tanulási folyamat apró lépésekre bontása
- Ismétlés-sokat, változatosan, több szempontból
- A számonkérés a tanulóhoz igazodjék

- Több külső segítség
- Megerősítés, dicséret
- Differenciálás a módszerekben, a tananyag tartalmában, óraszervezésben, számonkérés, értékelés módjában, típusában, a segítségadás módjában.

Tanórába ágyazott fejlesztések

- Logopédiai foglalkozások- egyéni és kiscsoportos formában
- Logopédiai program
- Fejlesztő foglalkozások- egyéni és kiscsoportos formában
- Fejlesztő program
- Korrepetálások
- Rehabilitációs és habilitációs foglalkozások (szükség esetén utazó gyógypedagógus igénybevétele)
- Felmentések: az értékelés alól, tananyagrészek, írásbeliség, szóbeliség (szakvélemény és szülői kérés alapján, igazgatói határozattal)
- Segédeszközök használatának biztosítása
- Egyéni haladási tempó
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek (számítógép terem, udvar), eszközeinek egyéni vagy csoportos használata (digitális kompetencia Feladatok az SNI tanulókkal kapcsolatban:

Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. A nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes.

Az egyéni fejlesztési tervek is készülnek. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt. A rehabilitációs óra megtartása gyógypedagógusi kompetencia.

A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

A rehabilitációs órák számát általában a szakértői vélemény írja elő.

Az ellátás tárgyi személyi feltételei:

Személyi feltételek:

- gyógypedagógus,
- logopédus,
- szaktanár,

Tárgyi feltételek:

- fejlesztő szobák, megfelelő bútorzattal
- fejlesztő és terápiás eszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- laminálógép

- számítógép, számítógépes programok
- szakkönyvek, szakfolyóiratok

1.8.1.6. Ajánlás a pedagógusoknak az SNI-s tanuló eredményes fejlesztése érdekében

- El lehet küldeni őket valamilyen eszközért
- Lehet velük megállapodásokat kötni, hogy milyen plusz feladatot tudna csinálni
- Minden jó, amivel matatni tud és nem zörgő (pl. gyurma)
- Pár szabály betartását kérni, naponta visszakérdezni
- Pozitív dolgokért dicsérni
- „Lazító" kuckó kialakítása
- Lehet a pedagógus dühös a gyerekre, de csak ha lehiggadt, akkor beszélje meg a gyerekkel a problémát
- Jóvátételi rendszert lehet kidolgozni

Az SNI tanulók sikeres integrációjához elengedhetetlen az oktatás-nevelés minden területét átfogó differenciálás. Differenciálás megjelenik:

- Segítségadás módjában, idejében, az alkalmazott módszerekben, közvetítési módban
- Tananyag tartalmában
- Óraszervezésben
- Tanítási-tanulási ütemben
- Célokban
- Számonkérés, értékelés módjában, típusában

Integráció-inklúzió

Az integráció-együttnevelés- során a hangsúly az együttes tevékenykedésen, a közös játékon, a közös tanuláson és a kölcsönös kommunikáción van.

Célunk az inkluzív iskola, mely minden gyermek felé befogadó, és ennek a szemléletnek a következménye az együttnevelés.

1.8.2. Beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küzdő tanulóval (BTMN) kapcsolatos fejlesztő tevékenység

1.8.2.1. Beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a Pedagógiai Szakszolgálat véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül SNI- nek.

1.8.2.2. A fejlesztés célja

A BTM zavart mutató tanulók fejlesztésének célja, hogy a tanulók képessé váljanak az általános iskolai követelmények elsajátítására a nevelés-oktatás terén.

A fejlesztés kiterjed a tanuló egész személyiségére. Figyelembe veszi a tanuló egyéni jellemzőit, készségeit, képességeit.

A zavart a különböző részképességek elmaradása, fejletlensége okozza. A fejlesztés az alapképességek mentén történik, lehetővé téve az olvasás, írás, számolás készségszintű elsajátítását.

Feladatunk: Tanulóink nevelési hiányosságainak a korrigálása, és folyamatos bekapcsolásuk a tanulási folyamatba a képességeik szerinti eredmény eléréséig.

A fejlesztő tevékenység területei:

- Testséma fejlesztés, téri-, időbeli tájékozódás fejlesztése
- Mozgásfejlesztés
- Percepció fejlesztése
- Emlékezet fejlesztése
- Figyelem fejlesztése
- Gondolkodás fejlesztése
- Beszédfejlesztés
- Énkép, önismeret fejlesztése, önbizalom növelése

1.8.2.3. Tanulásszervezési módok eljárások

- Fontos szerepet szánunk a megelőzésnek, melynek alapja a megfelelő iskolai légkör (szeretetteljes, vidám, elfogadó). Törekedni kell a nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartásra.
- Pozitív tulajdonságok, képességek felkutatása, továbbfejlesztése, ezek elismerése. A biztatás legyen viselkedésünk alapelve.
- Közös, kedvelt tevékenységek szervezése. Az öröm, a játék fontosságának kiemelése. Tanórán kívüli foglalkozások: sportverseny, diákkörök, diáknap, jeles nap.
- A tanulók sikerélményhez juttatása.
- A másság elfogadása, a problémákkal való bánás megtanulása.
- A demokratikus fegyelmezés megtanulása. A pedagógiai munkakultúra folyamatos önértékeléssel, szüntelen megoldáskereséssel célirányosan fejleszthető.
- Felzárkóztató iskolai tevékenység a gondozás területén a rászoruló tanulók részére
- A bukás miatt többször közösséget váltó, iskolai kötődéssel nem rendelkező gyerekekre külön odafigyelés, egyéni bánásmód, egyéni fejlesztés, fejlesztési terv alapján, differenciálás alkalmazása.

- Meg kell tanítanunk a gyerekeket arra, hogy célirányosan tervezzenek, szervezzenek, szabályokat alkossanak, elfogadjanak és betartsanak. A logikus következmények megértése segítségükre lehet különleges viselkedésmódok korrigálásában.
- A tanulókban levő feszültség oldása drámapedagógiai módszerekkel. Az önérvényesítés lényegének megtanítása, hogy saját szükségleteinket és vágyainkat ki tudjuk elégíteni anélkül, hogy ezzel másoknak ártanánk.
- A magatartás szempontjából problémás tanulókat egymástól távol ültetjük.

Ajánlás a pedagógusok számára a BTMN tanulók megsegítésére:

- Egyéni elbírálás (önmagához mért teljesítmény alapján)
- Gyakoribb ellenőrzésre szorul (pl. felírta-e a házi feladatot)
- Szóbeli magyarázat kiegészítése írott szöveg feldolgozásával
- Tananyag nyomtatott vázlatának biztosítása
- Segédeszközök használatának megengedése (számológép, szorzótábla, ábécé)
- Szóbeli vagy írásbeli számonkérés elsőbbsége adott tanulóra vonatkozva
- Szükség esetén a feladat felolvasása
- Számítógép használatának engedélyezése egyes feladatok megoldásában (digitális kompetencia)
- Differenciált óraszervezés
- Elfogadás, empátia (szociális kompetencia)

1.8.3. Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása

1.8.3.1. A HHH-s tanulókkal kapcsolatos információk gyűjtése

Oktató-nevelő programunk egyik kiemelkedő célkitűzése: hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség

- korai felismerése,
- lehetőségeink szerinti megelőzése,
- a veszélyeztetettségből adódó hátrányok lehetőség szerinti csökkentése,
- a veszélyeztetett tanulók helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése.
- Az iskola, mint gyermekvédelemi jelzőrendszer:
- A legfontosabb társadalmi intézmény, ahol a gyerekek a napjelentős részét töltik, magatartásuk, viselkedésük naponta figyelemmel kísérhető.
- Az iskolában minden gyermekről többoldalú információhoz lehet jutni.
- A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekek kiszűrhetőek a tünetek alapján (tudásbeli hiányok, nem megfelelő viselkedés, elhanyagoltság, ruházat és higiénia.

1.8.3.2. Egyéni fejlesztés- kiegészítő támogatások

Az oktatási-nevelési intézmények feladata, hogy felismerjék a problémát, keressék az okokat, segítséget nyújtsanak, illetve jelezzenek az illetékes szakembereknek

Feladataink:

- Tanulóink egészséges, biztonságos és kulturált életvitelének figyelemmel kísérése.
- Iskolánk minden tagjának és közösségének alapvető feladata a nyugodt, kiegyensúlyozott, a másságot is elfogadó légkör biztosítása. (szociális kompetencia)
- A családdal való jó kapcsolat és együttműködési készség kialakítása.
- A veszélyhelyzetek időbeni feltárása.
- Együttműködés az óvónőkkel, védőnőkkel, a potenciálisan veszélyeztetett tanulók felmérése, gondozása terén.
- A veszélyeztetett tanulók beilleszkedésének fokozott figyelemmel kísérése.
- Meglévő problémák esetén a gyermek számára legkedvezőbb megoldások keresése, biztosítása.
- A döntéshozatalokban a szülő, gondviselő bevonásával való együttműködés.
- Indokolt esetben külső intézmények, szakemberek, hatóságok bevonása.
- Pályázatok készítése az önhibájukon kívül elszegényedett családok gyermekeinek, illetve a veszélyeztetett tanulók segítésére, kulturális és üdülési lehetőségek biztosítására.
- Krízishelyzetekben gyors segítségnyújtás.
- A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése érdekében, a hátrányos helyzet időbeni felismerése.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felmérése, a szülővel és a gyermekvédelmi szervekkel való szoros együttműködés (esélyegyenlőségük biztosítása)
- A gyermek személyiségfejlődésének és szocializációjának segítése.
- Az osztályfőnökök gyermekvédelmi munkájának támogatása, tanácsadás.
- A gyerekeknek a pedagógus és a gyermekvédelmi felelős közvetlen kapcsolatot jelent, így problémájának megértésében, megoldásában folyamatos támaszra számíthat.
- Különbséget kell tenni a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekekkel kapcsolatos teendők, illetve az intézmény valamennyi gyermekére vonatkozó feladatok között!

1.8.3.3. Hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos feladatok

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével
- a hátrányos helyzet típusának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattétel
- a tanuló és környezete sokrétű megismerése: képességei, személyisége, családi háttere, tanulmányi előmenetele, közösségben elfoglalt helye stb.

- a hátrányos helyzetű gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése, és adott helyzetben javaslattétel a változtatásokra (pl.: fejlesztő csoport kialakítása, külső szakember bevonása, stb.)
- hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása (táborok, művelődési házak stb.)
- a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyermek és környezetének fokozott figyelemmel kísérése
- tanácsadás tanulónak, pedagógusnak, igény szerint a szülőnek

1.8.3.4. Veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos feladatok

- a veszélyeztetett tanulók felmérése az osztályfőnökök közreműködésével, nyilvántartásba vétel, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, ez alapján a további teendőkre javaslattétel, egyeztetés a Gyermekjóléti Szolgálattal
- a tanuló és környezete sokrétű megismerése: képességei, személyisége, családi háttere, tanulmányi előmenetele, közösségben elfoglalt helye stb.
- pedagógiai szakvélemények készítése (gyermekvédelmi szervek részére)
- a veszélyeztetett gyermekek szabadidős tevékenységének és tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése és adott esetben javaslattétel a változtatásra (fejlesztő csoport, külső szakember bevonása)
- hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása
- tanácsadás tanulóknak, pedagógusoknak, igény szerint a szülőknek
- eset-megbeszéléseken való részvétel
- szociális ellátások számbavétele (a Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Szolgálat és Önkormányzat segítségével)

1.8.3.5. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola valamennyi tanárának feladata a gyermek- és ifjúságvédelem, az ifjúságvédelmi felelős unkájának segítése, mely magába foglalja az alábbi feladatokat:

- a hátrányos helyzetűnek ítélt tanulók helyzetének felmérését, nyilvántartását
- a veszélyeztető tényezők feltárását, szükség esetén intézkedést (segélyezés)
- nevelőtestület tájékoztatása
- Elvárható az osztályfőnök különösen odafigyelő bánásmódja krízishelyzetek esetén (gyász, betegség).

A hátrányos helyzet feltárásához az alábbi tényezők irányadók:

- gazdasági helyzet
- rossz lakásviszonyok;
- rossz kulturális viszonyok;
- rossz baráti kapcsolatok

- nem megfelelő családi körülmények

Nehezen nevelhető gyermek meghatározásában az alábbi kritériumok az irányadók:

Az a tanuló, akire a környezeti és nevelési tényezőkből származó ártalmak hatására kialakult pszichikus állapot jellemző.

Tünetei:

- ellenállás a pedagógussal szemben,
- túlérzékenység nevelőivel, társaival szemben,
- indulatkitörések
- figyelmetlenség, lassú gondolkodás
- érzelmi szegénység, érzelmi elhanyagoltság
- törődés hiánya,
- nyugtalanság, szorongás, alvászavarok.

Az intézmény valamennyi gyermekére vonatkozó feladataink:

- a pedagógiai munkával járó általános prevenciós tevékenységek, az iskolát körülvevő szociális társadalmi környezet figyelembevételével
- a diákönkormányzattal való kapcsolattartás
- rendszeres orvosi ellenőrzés
- drog- és bűnmegelőzési programok szervezése, megismertetése a tanulókkal, szülőkkel
- a tanulók számára hasznos szünidei elfoglaltság biztosítása, amelyek önköltségesek
- minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselete

Intézményi eredményesség meghatározása e területen

Nevelési céljaink megvalósulását akkor mondhatjuk sikeresnek, ha:

- Diákjaink több mint ötven százaléka az egyéni képességei alapján elvárható legjobb teljesítményt nyújtja a tantervi követelményeket illetően.
- Nyolcadikosaink legalább kilencvenöt százaléka megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek.
- Rendelkezik olyan bővíthető ismeretekkel, képességekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy eleget tegyen a középiskolás kihívásoknak.
- Ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat.
- Határozott elképzelése van közelebbi és távolabbi jövőjét illetően.

1.8.3.6. A szociális hátrányok enyhítése

- Kapcsolat a családsegítő szolgálattal

- Étkeztetés
- Felzárkóztató/ egyéni fejlesztő/, illetve tehetséggondozó /versenyek, szakkörök/ programok szervezése.
- Logopédiai, gyógypedagógiai ellátás.
- Egyéni és csoportos beszélgetések /tanár-diák viszony optimalizálása/- segítő személyes kapcsolat kapcsolatok kialakítása.
- Alkalmankénti mentálhigiénés programok.
- Pályaorientációs tevékenység /irányítás, segítségadás/
- Kulturális és sportprogramok szervezése.
- A szülők informálása a szociális juttatások lehetőségeiről, nevelési, életkezelési gondjaik kezelése.
- Családlátogatások.
- A szülő motiválása a napközis ellátás igénybevételére.
- A tankönyvtámogatás elveinek mértékének meghatározása.
- Az iskolai könyvtár és az iskola létesítményeinek, eszközeinek a használata.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segítsége.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányban lévő tanulók mihamarabb segítséget kapjanak.

A támogatás jelenlegi formái:

- Ingyenes tankönyvellátás.
- Étkezési hozzájárulás a három- illetve többgyermekes családok számára.

1.8.4. Kiemelten tehetséges tanulók fejlesztése

A tehetség fogalma

A tehetséget leíró teóriákból sokféle látott napvilágot, ma legáltalánosabban a Renzulli-féle az elfogadott. Ez a modell négy összetevőjét emeli ki a tehetségnek:

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

Az átlag feletti általános képességek közé tartozik például a magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória, hatékony információfeldolgozási stratégiák stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A speciális képességek adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. E szerint hétféle speciális képességcsoport különíthető el: nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, intraperszonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.

Alapelvek, értékek, célok

Segítjük diákjainkat abban, hogy a képességeikhez mérten maximum teljesítményt nyújtsanak. Ösztönözzük őket arra, hogy gondolkodó alkotó emberré váljanak. Teret biztosítunk a kreativitás kibontakoztatására, felkeltjük diákjainkban az igényt a tartalmas és igényes szórakozás iránt. (Művészetek, zene, irodalom,).

Célunk a szabadidő hasznos és kulturált eltöltése mellett tanulóink képességeinek kibontakoztatása.

A tehetség felismerésének formái

Iskolánk az alapkészségek biztos elsajátítása és az alapműveltség biztosítása mellett fontos feladatának tartja a tehetséggondozást és a különböző szintű tanulmányi, kulturális- és sportversenyekre való felkészítést, a versenyeztetést. E tevékenység legfontosabb fázisa a tehetségek felismerése. Ismernünk kell azokat a tulajdonságokat, amelyek erre utalnak / testi, fizikai, idegrendszeri, intellektuális, értelmi emocionális stb./

Fontos tehát, hogy pedagógusaink saját szakterületükön felismerjék a tehetségeket. A felismerést követően teremtjük meg a tehetség kibontakoztatásának feltételeit. Ennek a színterei a tanórák /differenciálással/, valamint a tanórán kívüli alkalmak / szakkörök, sportkörök/.

Széleskörű lehetőséget biztosítunk e tanulóknak a tanulmányi, kulturális és sportversenyeken való részvételre. A tanár bíztatására, de önkéntes tanulói elhatározás alapján történik a részvétel.

- megfigyelés
- házi versenyek (szaktárgyak, különböző
- művészeti ágak, kiállítás stb.)
- speciális képességeket mérő tesztek
- a tehetségek felismerését szolgáló eszközök használata
- tudatos szituációk tervezése, használata
- (ünnepélyeken való szereplés, diákönkormányzatban végzett munka stb.)

Tehetség kibontakoztatását segítő tanulásszervezési eljárások, módszerek bemutatása

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- a szabadon választható tárgyak tanulása,
- iskolai sportkörök,
- szakkörök,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók, /szaktárgyi, sport, kulturális, /
- szabadidős foglalkozások /pl.: színház, múzeumlátogatás/,
- iskolai könyvtár és az iskola létesítményeinek, eszközeinek a használata,
- továbbtanulás segítése.
- kapcsolatok különböző szakmai szervezetekkel, a tehetséges tanulók „irányítása "központi szakkörökbe, zeneiskolába, sportegyesületbe stb.

Tanulmányi versenyek:

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle /szaktárgyi, sport, művészeti stb./ versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat készítjük fel az iskolán kívüli versenyekre. A felkészítést az osztálytanítók és a szaktanárok végzik.

Részt veszünk **lehetőség szerint** a következő versenyeken:

- Matematika,
- Magyar nyelv és irodalom,
- Környezetvédelmi verseny,
- Közlekedés ismereti verseny,
- Német verseny,
- továbbá: (Lásd munkaterv!)

1.8.5. A tanulók tanulási útjának követése

Tanulóink gimnáziumban, szakgimnáziumban, szakközépiskolában és szakiskolában folytatják tanulmányaikat. A 9. osztály félévi, évvégi eredményeiről kapunk tájékoztatást e-mail és postai levél formájában. Ezeket összegyűjtve tároljuk, az eredményességi mutatókat elemezzük a nevelőtestületi értekezleteken. A tanulók további eredményeit felhasználjuk a pedagógiai munka fejlesztésére.

1.9. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

1.9.1. Diákönkormányzat

A tanulóközösség érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 1-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

A Diákönkormányzat döntési jogosultsága

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról. (Iskolaújság, iskolarádió)

A DÖK véleményezési joga

Az iskolai diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben, valamint

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekbe.

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A DÖK SZMSZ-e

A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével.

Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

A DÖK működése

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt nyilvánosságra kell hozni.

1.10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény patnerei kapcsolattartásának formái

1.10.1. A tanulók képviseleti szervével (DÖK) való kapcsolattartás Az iskolai munkaterv, aktuális feladatok

A tanulókat az iskola életéről, az **iskolai munkatervről, ill. az aktuális feladatokról** az iskola az alábbi módon tájékoztatja:

- Az **iskola igazgatója** legalább **évente egyszer** a diákönkormányzat ülésén.
- A **diákönkormányzat vezetője havonta egyszer** a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül.
- Az **osztályfőnökök folyamatosan** az osztályfőnöki órákon.

Tájékoztatás a tanulók egyéni előre haladásáról, fejlődéséről

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, ill. a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.

1.10.2. A szülők és az iskola együttműködési formái, fórumai

Fogadónap

Évente két alkalommal - ősszel és tavasszal – az iskola **fogadónapot** szervez, ahol pedagógus és szülő közötti egyéni beszélgetésre kerül sor.

Szülői értekezlet

- Évente három alkalommal – tanév elején, félévkor és a tanév végén – **szülői értekezletre** kerül sor, ahol az aktuális feladatokról, kérdésekről tájékoztatják a szülőket.
- A hatékonyabb iskolaválasztás és továbbtanulás érdekében a 8. évfolyam osztályfőnöke és a továbbtanulási felelős novemberben **továbbtanulási szülői értekezletet** tart, ahol ismertetik a továbbtanulás feltételeit, a kitöltendő űrlapokat, és bemutatkozhatnak a környék középiskolái is.
- A szülőknek, az osztályfőnöknek és az iskolavezetésnek lehetősége van bármikor **rendkívüli szülői értekezletet** összehívni, amikor szükségesnek ítélik.

A szülői értekezlet feladata:

- A szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása.
- A szülők tájékoztatása:
    - Az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről.
    - Az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól.
    - A helyi tanterv követelményeiről.
    - Az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról.
    - Saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról.
    - A gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről.
    - Az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról.
    - A szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadóóra

A tanév tanítási ideje alatt, heti egy fogadóórát jelöl meg az iskola igazgatója, tagintézmény-vezetője, valamint pedagógusai, ahol a szülők felkereshetik az érintett személyt.

Feladata: a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, ill. ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Írásbeli jelzések, tájékoztatók

Minden tanévben, félévi és évvégi értékelés előtt egy hónappal írásbeli jelzést küld az osztályfőnök a rosszul és a gyengén teljesítő diákok szüleinek a tanulók előmeneteléről.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a Szülői Munkaközösséggel.

Feladata: a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, ill. a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

Családlátogatás

Igény esetén végezhető családlátogatás, melynek célja a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, ill. tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Nyílt tanítási nap

Feladata: hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Ovisuli

Feladata: a leendő elsősök és szüleik megismerjék az iskola légkörét, tanítási módszereit és tanítóit. Gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az iskola tevékenységéről.

Előadások szervezése a szülők részére, szülői fórum

A tanulási nehézségek, magatartási problémákkal küzdők számára logopédus, pszichológus, nevelési tanácsadó, egészségügyi szakember meghívásával problémamegoldó előadásokat kíván az iskola szervezni.

1.10.3. Intézmény külső és kiemelt kulcsfontosságú partnereivel való kapcsolattartás formái

Kiemelt partnerek: Szülői Munkaközösség, Győri Tantankerületi Központ, a győri Pedagógiai Oktatási Központ, a Kormányhivatal, gyermekvédelmi intézmények és a helyi önkormányzat.

Az intézmény a jogszabályban előírt módon eleget tesz tájékoztatási kötelezettségeinek. Az intézmény rendszeresen tájékoztatja külső partereit (az információátadás szóbeli, digitális vagy papíralapú).

A partnerek tájékoztatását és véleményezési lehetőségeinek biztosítását folyamatosan felülvizsgáljuk, visszacsatoljuk és fejlesztjük.

Intézményünk **fenntartója a Győri Tankerületi Központ**. Az irányítási szerv vezetőjével és munkatársaival a kapcsolat rendszeres.

A kért feladatokat határidőre elvégezzük.

Törekszünk a fenntartóval való állandó, pozitív kapcsolat kialakítására, folyamatos kommunikálásra, hogy az intézmény működése, a programban vállalt a lehető legjobb módon történjen.

Szülői Munkaközösség

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják – a törvényben előírt kötelezettségeken felül:

Az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten.

Az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével vagy a Szülői Munkaközösséggel.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

Központi hivatali szervek

A központi hivatali szervek közé tartozik a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal, a Magyar Államkincstár, az oktatásért felelős minisztérium és a pályázati kezelő szervezetek.

Célunk, hogy a megadott feladatokat határidőre elvégezzük, a tájékoztatókat az érintettekhez eljuttassuk. Konstruktív, az intézmény fejlődését elősegítő kapcsolatra törekszünk.

Települési önkormányzat

Az önkormányzat képviseli Ásványráró lakosságát, társadalmát, melynek nevelését intézményünk végzi. Ezért elengedhetetlen a pozitív, szoros kapcsolat. A település rendezvényein mindig lehetőséget kérünk szereplésre, a programokhoz adunk műsort, szereplőket. A közösséget érintő rendezvényeken szívesen részt vesznek kollégáink, ez szinte elvárt feladat. Az önkormányzat nyílt ülésein az intézményt érintő kérdések, napirendi pontok tárgyalásakor intézményünk képviseletet biztosít. Minden évben részt veszünk a községi programegyeztetésen.

Települési intézmények

A beiskolázási körzethez tartozó működő intézményekkel szoros kapcsolatot kívánunk fenntartani. Ásványrárón a Tündérkert Óvodával ápolunk rendszeres kapcsolatot. Ennek oka, hogy az ott lévő gyerekekből alakul ki az intézmény tanulóközössége, ezért fontos, hogy már a beiskolázás előtt is megismerkedhessenek intézményünkkel. Erre szolgál az Ovisuli rendezvénysorozata, valamint a közös programok, ünnepségek.

Élünk a lehetőséggel, hogy a község előtt bemutathassuk tevékenységünket. Iskolai műsorok, gyermek- és egyéb programok adják e szoros kapcsolat alapját. Mivel iskolánknak nincs közösségi terme, ezért több rendezvényt vagyunk kénytelenek a sportcsarnokban szervezni.

Az iskolai munka elengedhetetlen helyszíne a sportcsarnok, ahol többek között a testnevelés óráinkat tartjuk. Ezért e létesítményt az önkormányzat jóvoltából ingyenesen használhatjuk.

Középiskolák

A térség középiskoláival szintén kapcsolati hálót kívánunk kialakítani, melynek célja, hogy a diákok a számukra legideálisabb középiskolát tudják választani továbbtanulási felvételi eljárás szakaszában.

E kapcsolattartás fő színterei a középiskolák által szervezett bemutató órák, nyílt napok, iskolánk által szervezett továbbtanulási szülői értekezletek.

A térségi szakképzés fejlesztése, egyéb továbbtanulást segítő programok fejlesztése során is szívesen részt veszünk középiskolák által szervezett programokon, projektekben.

Gyermekjóléti szolgálat, egyéb szociális szolgálatok

A gyermekeket védő szociális szolgálatok, családokat támogató szolgálatok munkájában jelző szervként részt veszünk. Ezért a szolgálat szakembereivel is folyamatos kapcsolatot tartunk.

A gyermekvédelmi és a családgondozással foglalkozó szakemberek havonta egyszer ellátogatnak iskolánkba, hogy a tapasztalatokat, észlelt eseteket, jelzéseket könnyebben át tudjuk adni. Mivel iskolánk is része a gyermekvédelmi hálózatnak, ezért fontos számunkra, hogy rendszeres kapcsolatot ápoljunk e szakemberekkel.

Szakmai szolgáltatók, szakszolgálatok

A szakmai szolgáltató szervezetek közül a megyei pedagógiai intézetek feladatköre a legszélesebb. Ennek megfelelően a szaktanácsadókkal, szakértőkkel folyamatosan tartjuk a

kapcsolatot. A pedagógiai intézet versenyein való részvétel, vagy az általuk szervezett konferenciák, előadások részei e pozitív irányú kapcsolatnak.

A mosonmagyaróvári Nevelési tanácsadóval és a szakértői bizottságokkal szakmai kérdésekben, beiskolázási ügyekben, vizsgálatok indításakor, iskolapszichológusi segítség igénybevételekor kerülünk kapcsolatba.

Helyi civil szervezetek

A helyi civil élet igen élénk, több szervezettel, egyesülettel tartjuk a kapcsolatot mind települési, mind pedig térségi viszonylatban.

- A helyi polgárőr egyesületek feladata, hogy iskolai rendezvényeinken biztosítsa a rendet, vigyázzon a vendégek, résztvevők vagyontárgyaira, ezért állandó kapcsolatban vagyunk e szervezetekkel.
- Az ásványrárói iskolások támogatását az Ásványráró Jövője Közalapítvány és a faluban működő vállalkozások segítik.
- Az Ásványrárói Község Sportegyesülettel való együttműködés is hozzájárul a tanulók mozgásigényének kielégítéséhez és a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A sportlétesítmények igénybevétele szükséges a mindennapos testnevelés megvalósításához.

Védőnő, gyermek háziorvos

Az ásványrárói, területi feladatokat is ellátó védővel, valamint a körzetben dolgozó háziorvossal iskolánk rendszeresen együttműködik. A folyamatos szűrések, egészségügyi ellenőrzések mellett az iskola egészségvédelmi programjának megvalósításában is részt vesznek.

A védőnő a tanév elején egyezteti az iskolával az aktuális tevékenységi listáját, éves programját, melyet aztán folyamatosan meg is valósít.

Művészeti iskola

Iskolánk alapfeladatai között nem szerepel minősített művészeti iskolai tevékenység, azonban a szülők részéről is felmerült az igény művészeti oktatás, ezen belül hangszer és szolfézsoktatás, valamint néptánc oktatás megszervezésére. Ezért iskolánk törekszik e nevelési terület szélesítésére, minél több tanuló bevonására.

Média

Az intézmény életéről, rendezvényeiről, eseményeiről a helyi, regionális és alkalmanként akár az országos média is hírt kíván adni. Másrészt a szülők is kíváncsiak arra, hogyan szerepelt gyermekük iskolai műsorokban, versenyeken. A helyi és közösségi médiafelületeken való megjelenés, az intézményről bemutatott kép minősége, tartalma az intézményvezető felelőssége, de célunk, hogy reális, valóságnak megfelelő információk kerüljenek a médiába, kapcsolatunk pedig eredményes legyen mindkét fél szempontjából.

Szigetköz – Mosoni-sík LEADER Egyesület Munkaszervezete

A Szigetköz - Mosoni-sík LEADER Egyesület térségi tudástára kiadvánnyal (Vizek hátán, szelek szárnyán címmel) segíti a tanulók Szigetköz, lakóhelyük természeti kincseinek és hagyományvilágának megismerését elsősorban a hon-és népismeret órák kiegészítő anyagaként, de felhasználható más tanítási órákon is.

1.11. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyanként, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet szabályozza.

1.11.1. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól.
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI-rendelet alapján, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen
- az Nkt. 5. § (1) bekezdés b) -c) pontjában meghatározott pedagógiai szakaszban a kétszázötven tanítási órát, vagy
- egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
- tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Amennyiben a tanuló egyéni munkarendben teljesíti tankötelezettségét, félévkor és tanév végén osztályozó vizsgát tesz. A kérelemre létesített Magántanulói jogviszony legfeljebb egy tanévre szól.

Az osztályozó vizsga vizsgakövetelményei megegyeznek a javítóvizsga követelményeivel, azaz a helyi tantervben szereplő tantárgyak évfolyamonkénti minimális követelményeivel.

Az osztályozó vizsga megszervezésének szabályait a 20/2012. EMMI-rendelet tartalmazza.

Osztályozó vizsgát megismételni, eredményén osztályozó vizsgán javítani nem lehet.

Sikertelen osztályozó vizsga után a tanuló javító vizsgát tehet.

Érdemjegyek megállapítása:

A tanuló félévi (év végi) osztályzatait vagy a tanítási év közben szerezett teljesítménye és érdemjegyei, vagy az osztályozó vizsgán elért eredménye alapján kell megállapítani, a két eljárás keverése nem lehetséges.

Egy osztályozó vizsga – a tanulmányi idő egy évnél rövidebbre csökkentése kivételével – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

1.11.2. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló iskolában akkor tehet a tanuló, ha

- tanév végén, vagy a közben másik intézményből érkezik, különös figyelemmel a külföldről érkező tanulókra, és tanulmányait intézményünkben kívánja folytatni.

1.11.3. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

1.11.4. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- osztályozó vizsgán elégtelen osztályzatot kap

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az **augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.**

1.11.5. A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének általános szabályai

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- akinek a nevelőtestület határozatával pótló vizsgát engedélyez

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira:

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

1.11.6. Az egyes vizsgatárgyak követelményeit a helyi tanterv tartalmazza.

- A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.
- Tanulmányok alatti vizsgát – a 20/2012.(VIII.31.) EMMI-rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.
- A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében
    - meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
    - vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,

    - átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
    - a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.
- A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért. Az igazgató e feladata ellátása során
    - dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
    - írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről
    - ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
    - minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.
- A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.
- Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően kell elkészíteni.
- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében ismerteti az írásbeli vizsga szabályait.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.
- A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

- Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkozatokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és
    - a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
    - az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
    - amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az első pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdi a vizsgát, amelybe beosztották.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet,egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több. A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a témakörrel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a téma kifejtését befejezte, vagy a kifejtése

során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
    - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.
- A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.
- A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül

jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.
- A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.
- A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az elektronikus naplóból kinyomtatott félévi értesítőben kell tájékoztatni.
- Ha a tantárgy oktatása félévkor fejeződik be, a tanuló osztályzatát az év végi bizonyítványban is fel kell tüntetni.
- Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni. E rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha a tanulót az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára vették fel.
- Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, ezáltal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette. Az iskola magasabb évfolyamán vagy évismétlés esetén e tantárgy tanulásával kapcsolatban a pedagógiai programban foglaltak szerint kell eljárni.

- Ha a tanuló – a szülő kérelme alapján – a tankötelezettségének magántanulóként kíván eleget tenni, és az iskola igazgatójának megítélése szerint a tanulónak ez hátrányos, akkor az erre irányuló kérelem benyújtásától számított öt napon belül az iskola igazgatója megkeresi a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely a gyámhatóság és a gyermekjóléti szolgálat véleményének kikérése után dönt arról, hogy a tanuló milyen módon teljesítse tankötelezettségét. Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló esetén az iskola igazgatójának a döntéshez be kell szereznie a gyermekjóléti szolgálat véleményét. A gyermekjóléti szolgálat tizenöt napon belül köteles megküldeni véleményét.
- Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján magántanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola igazgatója köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt a magántanuló kötelességeiről és jogairól. A magántanuló az igazgató előzetes engedélyével vehet részt a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon. A magántanuló kérelemre felvehető a napközibe és a tanulószobai foglalkozásra.
- Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nevelési tanácsadási feladatot, szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény szakértői véleménye alapján tanulmányait magántanulóként folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. Az iskolában nem foglalkoztatott szakemberek biztosításáról
    - a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló esetén a szakvéleményt kiállító a nevelési tanácsadást ellátó intézménynek,
- sajátos nevelési igényű tanuló esetén a fővárosi, megyei utazó gyógypedagógusi hálózat keretében kell gondoskodni.
- Az iskolaköteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatának megállapításáról akkor is, ha szakorvosi vélemény alapján otthoni ellátás keretében részesül tartós gyógykezelésben, és emiatt magántanulóként, egyéni munkarendben folytatja tanulmányait.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.
- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- Az évfolyam megismétlése – kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát – nem tagadható meg abban az

iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

- Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra lépésről a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönteni.
- A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

1.11.7. A vizsgabizottság döntése elleni fellebbezés:

Az eredményhirdetést követően a vizsgabizottsági döntések ellen- jogszabálysértésre hivatkozva- jogorvoslati kérelem nyújtható be, az erre rendelkezésre álló idő 5 nap. A fellebbezés benyújtására meghatározott idő jogvesztő. A fellebbezésnek röviden azokat az indokokat kell tartalmaznia, amelyek a jogszabálysértést igazolják.

1.11.8. A napközis foglalkozásokra való felvétel iránti kérelmek elbírálásának elvei

1. A napközibe való felvétel a szülő kérésére történik, vagy ha a tanuló tanulmányi eredménye megkívánja, a gyerek érdekében kötelezővé lehet tenni a napközis foglalkozást.
2. A napközibe tanévenként előre minden év májusában és augusztusában, illetve első évfolyamon a beiratkozáskor kell jelentkezni.
3. Indokolt esetben a szülő tanév közben is kérheti gyermeke napköziben elhelyezését.
4. Beíratás esetén joga van egyszer azt módosítani /azaz a tanulót kivenni/.
5. Az iskola a napközibe minden hátrányos helyzetű, valamint felügyeletre szoruló tanulót felvesz.
6. Amennyiben a napközis, csoport létszáma meghaladná a köznevelési törvényben előírt létszámot, a felvételi kérelmek elbírálásánál előnyt élveznek azok a tanulók,
    - akiknek mindkét szülője dolgozik,
    - akik nehéz szociális körülmények között élnek.
    - sajátos nevelési igényű gyermekek.
7. A tanévközi szünetekben csoportalakításhoz elegendő szülői kérelem esetén jelzi a tankerület felé, hogy napközis ellátás biztosítására van szükség.
8. A tanévközi szünetekben csoportalakításhoz elegendő szülői kérelem esetén jelzi az önkormányzat felé, hogy étkezés biztosítására van szükség.

1.12. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

1.12.1. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának célja

hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- ismerjék fel a vészhelyzeteket
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegélynyújtási módokat
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével, működésével
- sajátítsák el, hogy mikor és hogyan kell mentőt hívni.

1.12.2. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok

- a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegélynyújtási alapismeretek területén
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel
- javasoljuk a pedagógusok részvételét elsősegélynyújtási alapismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

1.12.3. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységek szolgálják

A helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
környezetismeret	• segélykérés, mentők értesítése
természettudomány	• ájult beteg ellátása • sebellátás • vérzéscsillapítás
biológia	• rovarcsípések • légúti akadály • artériás és ütőeres vérzés • mozgás-szervrendszer sérülései, teendők
kémia	• mérgezések • vegyszer okozta sérülések • savmarás • égési sérülések • forrázás • szén-monoxid mérgezés
fizika	• égési sérülések • forrázás • áramütés okozta sérülések
testnevelés	• magasból esés

1.12.4. Osztályfőnöki órák anyaga

- az ötödik – nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély – nyújtási alapismeretek:
    - teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél
    - a mentőszolgálat felépítése és működése
    - a mentők hívásának helyes módja
    - az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele fél évente egy alkalommal az ötödik – nyolcadik évfolyamon egy – egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély – nyújtási alapismeretekkel kapcsolatban.

1.12.5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások

- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély – nyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.
- őszi túra megszervezése
- kapcsolat a védőnővel: védőnői előadások

II. Helyi Tanterv

2.1. A tanórai foglalkozások óraterve, és egyéb pedagógiai foglalkozásokra fordítható időkeret meghatározása

2.1.1. Kerettanterv

Iskolánkban 2020-tól kezdve a NAT módosítása szerinti kerettantervvel dolgozunk, 1.és 5. osztálytól felmenő rendszerrel.

2.1.2. Óraterv

A Nemzeti alaptanterv tantárgyai és kötelező kerettantervei:

1-4. évfolyam	5-8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom
Matematika	Matematika
Etika/hit és erkölcstan	Történelem
Élő idegennyelv- német	Állampolgári ismeretek
Környezetismeret	Etika/hit és erkölcstan
Ének-Zene	Élő idegennyelv-német
Vizuális kultúra	Fizika
Technika és tervezés	Kémia
Digitális kultúra	Biológia
Testnevelés	Földrajz
	Természettudomány
	Ének-zene
	Vizuális kultúra
	Technika és tervezés

	Digitális kultúra
	Testnevelés
	Hon-és népismeret
	Dráma és színház
	Közösségi nevelés

Szabadon tervezhető órakeret

Alsó tagozat

maximálisan engedélyezett	**24**	**24**	**24**	**25**
évfolyamok **tantárgy**	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**
magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Etika/hit-és erkölcstan	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv	-	-	-	2
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
összes	**24**	**24**	**24**	**25**
osztályok heti időkerete (Nkt. 6. melléklet)	**52**	**52**	**52**	**55**
felhasználható időkeret tanórán kívüli tevékenységre	**28**	**28**	**28**	**30**
napközi	10	10	5	5
egyéni fejlesztés, korrepetálás	5	5	5	5
tehetséggondozás, szakkör, sportkör, egyéb foglalkozás	10	10	13	15
kompetenciafejlesztés	3	3	5	5
csoportbontás informatika	-	-	-	-

A szabadon felhasználható két órát magyar nyelv és irodalom és a matematika tantárgyak óraszámainak növelésére használtuk fel.

Felső tagozat, 5-6. évfolyam

maximálisan engedélyezett	**28**	**28**
évfolyam **tantárgy**	**5.**	**6.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4
Matematika	4	4
Történelem	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-
Etika/hit-és erkölcstan	1	1
Első élő idegen nyelv/német	3	3+1
Fizika	-	-
Kémia	-	-
Biológia	-	-
Földrajz	-	-
Természettudomány	2	2
Környezetismeret	-	-
Ének-zene	2	1
Vizuális kultúra	1	1
Technika és tervezés	1	1
Digitális kultúra	1	1
Testnevelés	5	5
Hon-és népismeret	1	-
Dráma és színház	-	1
Közösségi nevelés	1	1
összes	**28**	**28**
osztályok heti időkerete (Nkt. 6. melléklet)	**51**	**51**
felhasználható időkeret tanórán kívüli tevékenységre	**23**	**23**
egyéni fejlesztés, korrepetálás	9	9
csoportbontás informatika	-	-
tehetséggondozás, szakkör, sportkör, egyéb foglalkozás	9	7
kompetenciafejlesztés	2	4

A szabadon felhasználható órakeretet a német nyelv óraszámainak növelésére használtuk fel.

Felső tagozat, 7-8. évfolyam

maximális óraszám	**30**	**30**
évfolyam **tantárgy**	**7.**	**8.**
Magyar nyelv és irodalom	3+1	3+1
Matematika	3+1	3+1
Történelem	2	2
Állampolgári ismeretek	-	1
Etika/hit-és erkölcstan	1	1
Első élő idegen nyelv	3	3
Fizika	1,5	1,5
Kémia	1,5	1,5
Biológia	1,5	1,5
Földrajz	1,5	1,5
Természettudomány	-	-
Környezetismeret	-	-
Ének-zene	1	1
Vizuális kultúra	1	1
Technika és tervezés	1	-
Digitális kultúra	1	1
Testnevelés	5	5
Hon-és népismeret	-	-
Dráma és színház	-	-
Közösségi nevelés	1	1
összes óra	**30**	**30**
osztályok heti időkerete (Nkt. 6. melléklet)	**56**	**56**
felhasználható időkeret tanórán kívüli tevékenységre	**26**	**26**
csoportbontás informatika	1	1
csoportbontás első élő idegen nyelv	3	3
egyéni fejlesztés, korrepetálás	9	7
tehetséggondozás, szakkör, sportkör, egyéb foglalkozás	12	7
felvételi előkészítő	2	3
kompetenciafejlesztés	2	3

A szabadon felhasználható órakeretet a magyar nyelv és irodalom és a matematika óraszámainak növelésére fordítottuk.

Iskolánkban lehetőség van angol nyelv tanulására szakköri formában.

2.2. Tantárgyválasztás és pedagógusválasztás lehetősége

2.2.1. A Pedagógiai Programon belüli tantárgyválasztás lehetőség

A szülő a következő tantárgyak közül választhat:

- etika vagy hit-és erkölcstan.

A tanórán kívüli tevékenységek esetében – a köznevelési törvény alapján – az osztályok heti időkeretén belül, szakkörök, érdeklődési körök, művészeti foglalkozásokból választhat a szülő. Ezek lehetséges listáját a Helyi tanterv, aktuális listáját pedig az adott tanév Munkaterve tartalmazza.

A szülő a fenn felsoroltakról minden tanév májusának utolsó napjáig dönthet. Ennek megszervezése az igazgató feladata.

2.2.2. A pedagógusválasztás lehetősége

Alsó tagozatban – amennyiben egy évfolyamon több osztály is indul – lehetősége van a szülőnek, hogy osztálytanítót válasszon. Erről elsős gyermeke beíratásakor dönthet. Az osztályba soroláskor a szülő véleményét is figyelembe vesszük.

Felső tagozatban – szaktanári rendszerben tanított tantárgyak esetében – amennyiben több, azonos szakos pedagógus is rendelkezésre áll, a szülő írásbeli nyilatkozatot tehet arról, hogy az azonos szakos pedagógus közül melyiket választja gyermeke szaktanárának.

Csoportalakítás esetében – amennyiben azt a szakos ellátottság lehetővé teszi – választhat a csoportokat tanító, azonos szakos pedagógusok közül. A csoportalakításnál e szülői döntést az iskola figyelembe veszi.

Tanórán kívüli tevékenységek esetében, amennyiben több pedagógus is tart hasonló felkészítést, foglalkozást, a szülő eldöntheti, hogy melyik pedagógus foglalkozására íratja be gyermekét.

2.2.3. Csoportbontás és egyéb foglalkozások szervezésének feladatai

Az 1. fejezetben bemutatott tanórai és egyéb foglalkozások óraterve tartalmazza azt az óramennyiséget, melyet csoportbontásra és egyéb foglakozások szervezésére lehet fordítani. A konkrét tanévre szóló felbontás az adott tanév tantárgyfelosztásában szerepel.

1. Iskolánkban délutáni foglalkozásokat 16 óráig szervezünk, szülői igény esetén 18 óráig.
2. Alsó tagozatban a következő foglalkozások közül választhatnak a szülők:
    - Napközi – szülői kérelem alapján. A tanulmányi átlag jelentős romlása esetén az igazgató kötelezheti az érintett tanulót napközire.
    - Egyéni fejlesztő foglalkozás, korrepetálás, Ayres– pedagógus véleménye alapján
    - Fejlesztő foglalkozások – fejlesztő pedagógus vagy gyógypedagógus véleménye alapján
    - Tehetséggondozás – szülői kérelem és pedagógus véleménye alapján. Témaköre lehet egy-egy szaktantárgy specifikumainak megismerése, vagy tantárgyközi ismeretek bővítése.
    - Sportszakkör – szülői kérelem és pedagógus véleménye alapján. Szervezhetünk kézilabda, labdarúgás, atlétika vagy tömegsport foglalkozásokat.
    - Egyéb szakkörök (matematika, magyar, természettudomány) szülői kérelem és pedagógus véleménye alapján.
3. Felső tagozatban a következő foglalkozások közül választhatnak a szülők:
    - Napközi – szülői kérelem alapján. A tanulmányi átlag jelentős romlása esetén az igazgató kötelezheti az érintett tanulót tanulószobára.
    - Egyéni fejlesztő foglalkozás, korrepetálás – pedagógus véleménye alapján
    - Fejlesztő foglalkozások – fejlesztő pedagógus vagy gyógypedagógus véleménye alapján
    - Tehetséggondozás – szülői kérelem és pedagógus véleménye alapján. Témaköre lehet egy-egy szaktantárgy specifikumainak megismerése, vagy tantárgyközi ismeretek bővítése.
    - Sportszakkör – szülői kérelem és pedagógus véleménye alapján. Szervezhetünk kézilabda, labdarúgás, atlétika vagy tömegsport foglalkozásokat.
    - Érdeklődésnek megfelelő szakkör (természettudomány,történelem, matematika, magyar nyelv és irodalom, rajz és kézműves szakkör, második idegennyelv, digitális ismeretek) – szülő gyermeke véleményét figyelembe véve kérelmezi a szakkörön való részvételt.
    - Kompetenciafejlesztő foglalkozás, középiskolai központi felvételi vizsgára felkészítő foglalkozás, nyelvvizsgára felkészítő foglalkozás - pedagógus véleménye alapján. Az országos kompetenciamérés megírására, a központi felvételi vizsgák megírásához segítséget adó foglalkozásokat, nyelvvizsgára

felkészítő foglalkozásokat szervezünk, hogy e mérések vagy iskola megítélését alátámasztó vizsgák minél sikeresebbek legyenek.

4. A szülői kérelem alapján választható foglalkozásokat a szülő írásbeli kérelme alapján szervezzük.
5. A pedagógus véleménye alapján választható foglalkozások esetében a pedagógus ajánlja a tanulónak a foglalkozáson való részvételt, mivel a tanuló további fejlődése csak így biztosítható. A szülő lemondó nyilatkozatával vállalja annak következményét is.
6. A szakértői bizottság határozza meg, hogy kinek milyen fejlesztésre van szüksége, melyeken a tanuló köteles részt venni a meghatározott óraszámban. Erről a szülői egyik évfolyamon sem mondhat le.
7. Szülői kérelem és pedagógus véleménye alapján szervezett foglalkozásokon való részvétel esetében a pedagógus a szülővel való konzultáció alapján ajánlja a foglalkozáson való részvételt.

2.3. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a Helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, ill. érdemjegyei alapján bírálják el. A második évfolyamtól minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.
3. Ha a tanuló a második évfolyamtól a tanévek végén maximálisan 3 tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a nevelőtestület engedélye alapján a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet. Ha a tanuló több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, vagy javítóvizsgája sikertelen, évfolyamot ismételni köteles.
4. A második évfolyamtól a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
    - az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
    - az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
    - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott,
    - tanulmányait egyéni munkarendben végezte.
5. Az első évfolyamon a köznevelési törvény előírásainak megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott, vagy a szülő kérte az évfolyamon való maradást.

6. A Köznevelési Törvény 57. § (1) alapján: A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.
7. Továbbhaladás sajátos nevelési igény esetén
    - A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az adott évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
    - A tanuló a követelmények teljesítése végett, a felzárkózás miatt fejlesztő foglalkozásokon vesz részt.
    - A tanuló fejlődését folyamatos pedagógiai diagnosztizálással szükséges nyomon követni. A fejlesztés érdekében az osztálytanítónak, szaktanárnak, gyógypedagógusnak együtt kell működni. A konzultációba szükség esetén be kell vonni az iskola ifjúságvédelmi felelősét, az iskolaorvost és a védőnőt.
    - A követelmények teljesítéséhez, a tovább haladáshoz a pedagógiai szakaszokhoz rendelt minimális teljesítményt kell alapul venni, valamint az egyes tantárgyak tanterveiben évfolyam szinten meghatározott minimális követelményeket szükséges teljesíteni.

Az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek teljesítéséről a tanuló bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat. Felmenő rendszerű bevezetés: Az új rendszert fokozatosan vezetik be. Az első évfolyamok (például az elsősök) már digitális bizonyítványt kapnak, míg a többi évfolyam tanulói számára a kivezetésig még a hagyományos, papíralapú bizonyítvány marad érvényben.

2.4. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

A tanulók értékelése sokirányú és értékes funkciót tölt be az nevelési-oktatási folyamatban. A diákok tanulmányi előrehaladásának, valamint képességeinek és személyiségfejlődésüknek értékelése mindenekelőtt tájékoztatás, visszajelzés, a nevelő, a tanulók és a társadalom számára. Az értékelés az egész személyiség megítélése, része a személyiség fejlesztésének. Az eredményes nevelés, oktatás egyik feltétele az értékelési rendszer egységesítése és tudatos végrehajtása.

2.4.1. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének

2.4.2. követelményei és formái

A pedagógiai értékelés meghatározó szerepet tölt be a tanítás-tanulás folyamatában, rendszerében. Az értékelési formák, az osztályozás szempontjait és eljárási formáit nyilvánosságra kell hozni már az iskolaválasztás előtt, továbbá minden ősszel a szülői értekezleteken. Pedagógiai programunkban megjelennek az értékeléssel kapcsolatos feladatok, adminisztratív tevékenységek, a tanulók és szüleik értesítésével kapcsolatos szabályok.

Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati értékelés lehet:

- Diagnosztikus
- Formatív
- Szummatív

Diagnosztikus értékelés: célja a helyzetfeltárás, a tanuló (tanulói közösség) kiindulási szintjének, összetételének megismerése. Feladata a részletes információszerzés a tudásszint (képességek, neveltség) állapotáról. A tanítási-tanulási-nevelési ciklus tervezését segíti (állapotfelmérés alapján fejlesztési terv készül). Diagnosztikus értékelést végezhetünk pl. tanév elején (bemeneti mérés), új témakör tárgyalása előtt, pedagógusváltáskor, a tanuló iskolaváltásakor, ha a tanítási – tanulási folyamatban hibát észlelünk… A diagnózis alapján tervezhetjük az éves munkát, a témakör feldolgozását, illetve eldönthetjük, honnan tudjuk folytatni a munkát, esetleg visszatérjünk-e egy korábbi problémára.

Diagnosztikus értékelés során célzott, alaposan megtervezett kérdéseket, feladatokat fogalmazunk meg, mert a válaszok ismeretében kell döntéseket hoznunk.

Diagnosztikus mérés-értékelés történhet szóban és írásban egyaránt. A szóbeli értékelés előnyei:

- új tanárként alkalom a tanulóval való ismerkedésre

- személyessége révén kapcsolatteremtésre, ill. –tartásra alkalmas
- sokkal árnyaltabb kép alkotható a folyamatos interakciók révén
- egyúttal ismétlésre, gyakorlásra is módot ad.

Egyetlen hátránya az írásbelivel szemben az időigényessége, viszont a sok előny miatt alkalmazása időnként célszerű.

A diagnosztikus értékelés tehát egyértelműen a pedagógus tájékozódását szolgálja, így szerezheti meg a további munka megtervezéséhez szükséges információkat. Ebből következik, hogy ilyen jellegű felmérésre **nem adható érdemjegy,** de a következtetéseket (szöveggel esetleg %-os adatokkal) a diákokkal (és a szülőkkel) érdemes megosztani, mivel ettől az együttműködési hajlandóság, illetve a motiváció növekedése várható.

Formatív értékelés: célja a tanítási-tanulási folyamat szabályozása, a hibák differenciált feltárása, a tanuló munkájának eredményesebbé, hatékonyabbá tétele, a tanuló tanulási képességeinek fejlesztése. Szokás fejlesztő értékelésnek is nevezni, mert alapvetően formáló, segítő jellegével felhívja a figyelmet mindarra, amitől a tanulás folyamata eredményesebb lehet. A tanár számára lehetővé teszi a hibaazonosítást, így segítséget nyújthat a tanulónak. A diák felé arról ad tájékoztatást, hogy teljesítménye mennyire felel meg a tanár elvárásainak. A formatív értékelés során **adható számszerű osztályzat**, de semmiképpen nem minősítő jellegű. Visszajelzés a tanulónak arról, hogy jelenleg melyek az erősségei és hiányosságai, melyek a fejlődésének lehetőségei. A szülők felé is tájékoztató jellegű, információt ad arról, hol tart a gyermeke a tananyag elsajátításának folyamatában.

Szummatív értékelés: A szummatív értékelés célja a minősítés. Azt jelzi, hogy egy tanulmányi (oktatási) szakasz végén hogyan teljesít a diák egy adott szinthez képest. A minősítést mérésnek kell megelőznie. Az iskolai belső méréseket többnyire témazáró dolgozatok, feladatlapok segítségével végezzük. Szummatív értékelés általános iskolában a belső vizsga is. A minősítő értékelés általában számszerű (osztályzat), de ilyen a félévkor, illetve év végén a bizonyítványban megjelenő szöveges értékelés is. A szummatív értékelésnek következményei vannak a tanuló jövőjére vontkozóan (felvételi pontok), ezért alkalmazásakor különös körültekintéssel kell eljárni. A minősítő értékelésnek kizárólag a tanuló teljesítményére kell irányulnia, tilos magatartási vagy motivációs problémák kezelésére használni. Az értékelés során keletkezett adatok elemzése hozzájárul a pedagógus tervező munkájának jövőbeni alakításához.

Az értékelés minden formája három kritériumnak kell, hogy megfeleljen. Ezek a következők:

- **objektivitás** (az értékelés eredménye független attól a személytől, aki a felmérést végzi);
- **megbízhatóság** (reliabilitás, a megismételt mérés ugyanazt az eredményt adja);
- **érvényesség** (validitás, az értékelés során azt mérjük, amit mérni akartunk).

A kritériumoknak való megfelelés elősegíthető:

- a tanuló (szülő) tájékoztatása a mérés (értékelés) időpontjáról, tartalmi kereteiről, az értékelés szempontjairól,
- a mérést előre tervezett, jól átgondolt kérdéssor, feladatsor segítségével végezzük,
- kidolgozott pontozási, súlyozási rendszert használunk a javításkor,
- a megbízható mérőeszközök használatával.

Diagnosztikus értékelés-tájékozódás, előzetes tudás felmérése					
Évfolyam	**Időpont**	**Tantárgy**	**Az értékeléshez használt eszköz**	**Az értékelés szempontjai**	**Értéklet (eredmény)**
1-2.	-tanév eleje, szeptember, -az előkészítő időszak végén, október -tanév vége, május	alapvető készségek mérése	Difer teszt	Az alapkészségek mennyire felelnek meg az elvárt szintnek	Fejlődési mutató, százalékpont, az év eleji és az év végi eredmények összehasonlítása
2.-4.	-tanév eleje, szeptember iskolaváltás kor	matematika, olvasás,	-bemeneti méréshez tantárgyi teszt -adott hosszúságú és tartalmú írásos szöveg	Megfelelés mértéke a továbbhaladás kritériumaihoz az olvasás hibátlansága, gyorsasága, ritmusa, érthetősége, írásjeleknek megfelelő tagolása.	Százalékpont, a súlyosabb hiányosságok szöveges felsorolásával -szöveges értékelés, a hibásan olvasott szavak számának megjelölésével megfelelő: nem megfelelő

		nyelvtan, helyesírás	szóbeli, írásbeli-feladatlap bemeneti méréshez kérdéssor, feladatsor, teszt, tollbamondás szövege	a pontozásos rendszerben mennyire felelnek meg a válaszok a kívánatoshoz képest	százalék, százalékpont, összpontszám, szöveges értékelés, erősségek, hiányosságok felsorolása
1-4.	folyamatos	közismereti tárgyak	szóbeli, írásbeli kérdések, feladatok	A továbbhaladáshoz szükséges alapvető ismeretek megléte	Szöveges, a hiányosságok felsorolásával
5-8.	tanév eleje, szeptember	természettudományos tárgyak	feladatlap, teszt, írásbeli kérdések	A továbbhaladáshoz szükséges alapvető ismeretek megléte	Szöveges, a hiányosságok felsorolásával százalékpont
		közismereti tárgyak	feladatlap, teszt, írásbeli kérdések	A továbbhaladáshoz szükséges alapvető ismeretek megléte	Szöveges, a hiányosságok felsorolásával százalékpont
	szeptember végén	idegen nyelv, német	feladatlap,olvasott szöveg értése, nyelvtani feladatok	tanult lexikai tudás frissessége, tanult nyelvtani	Szöveges, százalékpont

			-szóbeli társalgás	fogalmak használata,	

Formatív értékelés- fejlesztés, támogatás, motiválás, megerősítés, visszacsatolás					
Évfolyam	**Időpont**	**Tantárgy**	**Az értékeléshez használt eszköz**	**Az értékelés szempontjai**	**Értéklet**
1-4.	tanítási-tanulási folyamat közben	valamennyi tantárgy	szóbeli felelet szerepjáték kiselőadás órai munka tanulói napló feladat-és kérdéssor fogalmazás írásbeli röpdolgozat házi dolgozat önértékelés társak értékelése megbeszélések kész produktumok gyakorlati bemutatók	a tanuló javulást mutat-e a korábban elért eredményéhez képest az elért eredmény megfelel-e a várt eredményhez	piros pontok zsetonok pontgyűjtés érdemjegy egyéb alternatív megoldások szöveges százalékos
5-6.	tanítási-tanulási folyamat közben	valamennyi tantárgy	szóbeli felelet szerepjáték kiselőadás órai munka tanulói napló feladat-és kérdéssor írásbeli röpdolgozat fogalmazás házi dolgozat esszé prezentáció projektfeladat online feladatok önértékelés társak értékelése megbeszélések	a tanuló javulást mutat-e a korábban elért eredményéhez képest az elért eredmény megfelel-e a várt eredményhez	piros pontok zsetonok pontgyűjtés érdemjegy egyéb alternatív megoldások szöveges százalékos

			produktumok gyakorlati bemutatók		

Szummatív értékelés					
Évfolyam	**Időpont**	**Tantárgy**	**Az értékeléshez használt eszköz**	**Az értékelés szempontjai**	**Értéklet**
1-4.	egy-egy tanítási szakasz végén félévkor év végén	magyar nyelv és irodalom idegen nyelv matematika környezetismeret informatika	témazáró dolgozat félévi dolgozat év végi dolgozat, online formában is tesztek	az elvárt válaszoknak való megfelelés mértéke	szöveges értékelés osztályzat százalék
5-6.	egy-egy tanítási szakasz végén félévkor év végén	magyar nyelv és irodalom idegen nyelv matematika természettudomány informatika digitális kultúra	témazáró dolgozat félévi dolgozat év végi dolgozat, online formában is tesztek kérdéssor szóbeli felelethez	az elvárt válaszoknak való megfelelés mértéke	osztályzat százalék
osztályozó vizsga	félévkor és év végén		kérdéssor szóbeli vizsgához tesztek, írásbeli feladatsorok	az elvárt válaszoknak való megfelelés mértéke	osztályzat

javítóvizsga	augusztus 15.-31.		kérdéssor szóbeli vizsgához tesztek, írásbeli feladatsorok	az elvárt válaszoknak való megfelelés mértéke	osztályzat

A táblázatok írásbeli kiegészítése:

2.5. Értékelési rendszerünk alapelvei

- A tanulók képességeinek, magatartásának és szorgalmának folyamatos értékelése, figyelembe véve személyiségük fejlődését.
- A tanuló valamennyi, pedagógiai szempontból fontos tevékenységének értékelése - kiterjesztve a tanórán kívüli érdeklődésükre, magatartásukra.
- A tanulók élettani sajátosságainak, a közösségben elfoglalt szerepük figyelembevétele.
- A tanulók tárgyszerű tájékoztatása, a további tennivalók megbeszélése.
- Az értékeléshez, az ellenőrzéshez a megfelelő légkör megteremtése.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája, vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tantárgyakhoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv (4-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz, ellenőrzésénél:

- A nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik.
- Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejező készségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében félévente kétszer kerüljön sor szóbeli számonkérésre.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az előírt követelményekhez, emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e, vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

2.5.1. A tanulók írásbeli, szóbeli, gyakorlati tanulmányi munkájának ellenőrzése

2.5.1.1. Ellenőrzés 1-4. évfolyamon

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes tantárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik.

Szóbeli számonkérés, ellenőrzés formái

- szóbeli felelet
- kiselőadás, prezentáció

Írásbeli ellenőrzés formái

- írásbeli felelet
- témazáró dolgozat
- fogalmazás

Csoportos, team munka számonkérés formái

- csoportos előadás
- elkészített produktum bemutatása

Gyakorlati munka számonkérése

- alkotások bemutatása

Az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak. Fontos szabály, hogy egy nap legfeljebb két témazáró dolgozat íratható.

Az első- negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók következő kompetenciáit mérjük

1. osztály:

- hangos olvasás technikája
- értő olvasás
- írás, helyesírás
- matematika

2.-4. osztály:

- hangos olvasás technikája
- értő olvasás
- írás, helyesírás
- matematika

Szöveges értékelés

Az 1. évfolyamon félévkor és év végén, a 2. évfolyamon félévkor a tanulók szöveges értékelést kapnak.

A szöveges értékelés lényege a viszonyítás:

- a követelményekhez,
- a tanuló korábbi teljesítményéhez,
- a társakhoz.

A Nkt. 54. § 3. bekezdése előírja, hogy az első évfolyamon félévkor és év végén, továbbá a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

Értékelésünk elvei:

- Nem az ismeretek halmozása a fontos, hanem az életkornak megfelelő differenciált képességfejlesztés.
- Hatékony, kevés feszültséggel és sok sikerélménnyel járó aktív alapozást eredményezzen.
- A követelmények figyelembevételével a képességek és a személyiség eltérő ütemben történő fejlesztése.
- A tanuló továbbhaladásához minden területen teljesíteni kell a minimális követelményt.
- A tantárgyi értékelés tükrözze a helyi tantervben megfogalmazott követelmények és a teljesítés viszonyát, a fejlődésben elért eredményt.
- Tárja fel az elmaradás, a hibák okait.
- Hangsúlyozza a pozitívumokat.
- Legyen folyamatos, segítse elő a rendszeres megerősítést.
- Törekedjen valamennyi tantárgy tekintetében az objektivitásra, méltányosságra.
- Ne csak pillanatnyi állapotot, hanem folyamatot tükrözzön.
- Megalapozott legyen, tükrözze a gyermek alapos ismeretét.
- Érthető legyen a szülők és gyermekek számára egyaránt.
- Mennyisége legyen optimális.
- Szerkezete legyen jól tagolt, áttekinthető.
- Tartalmából a tanító pozitív véleménye, fejlődésbe vetett hite érződjék.

A szöveges minősítő értékelés kategóriái félévkor és tanév végén:

- Kiválóan megfelelt
- Jól megfelelt
- Megfelelt
- Felzárkóztatásra szorul

A részletes szöveges értékelés kategóriái tantárgyak esetében:

- A …..tantárgyi követelményt kiválóan teljesítette.
- A …..tantárgyi követelményt jól teljesítette.
- A …..tantárgyi követelményt megfelelően teljesítette.
- A….. tantárgyi követelményeket csak részben teljesítette, felzárkóztatásra szorul.

Értékelés félévkor és tanév végén

Az 1. évfolyamon félévkor és tanév végén, 2. évfolyamon félévkor

- a tanulók munkáját esszészerűen, vagy
- a **Krétában szereplő értékelési rendszer, illetve mondatbank szerint.**

Magatartás, szorgalom:

Az iskolai életbe sikeresen beilleszkedett / nehezen illeszkedett be.

- Az iskolai házirend szabályait: példamutatóan betartotta / igyekezett betartani / gyakran nem tartotta be.
- Pedagógusaival: jól együttműködött / általában együttműködött / nem sikerült mindig együttműködnie.
- Társaival barátságosan / segítőkészen / alkalmazkodóan / néha türelmetlenül / erőszakosan / ellenségesen / durván viselkedett.
- Tanuláshoz való viszonya: példamutató / jó / megfelelő / kifogásolható.
- Iskolai munkáját: általában önállóan végezte / kevés segítséggel végezte / sok segítséggel végezte / kizárólag segítséggel végezte.
- Tanulmányi feladatainak teljesítése: pontos, alapos / felületes / néha felületes / néha hiányos / gyakran hiányos volt.
- Tanítási órákon: figyelt / gyakran nem figyelt / mással foglalkozott / a többiekkel együtt haladt / a többiektől gyakran lemaradt.

2.5.1.2. Tanulmányi munkája:

Magyar nyelv és irodalom:

- **Beszéde**: tiszta, érthető / nehezen érthető / néha motyogó.
- A tanult hangokat: tisztán ejti / A …….. hang képzése bizonytalan a …… hang képzése hibás.

Olvasás:

- Szóbeli kifejezőképessége: korosztályánál fejlettebb / korosztályának megfelelő / korosztályánál gyengébb.
- Betűfelismerése: pontos / biztos / bizonytalan / tévesztő.
- Hangos olvasása: általában folyamatos / szótagoló / akadozó / lassú / fejlesztésre szorul.
- A szótaghatárokat: általában jól érzékeli / gyakran nem jól érzékeli / nem érzékeli.
- A mondathatárokat: betartja / nem mindig tartja be.
- Szövegértése: általában pontos / pontatlan nem megfelelő.
- A tantervi követelményeket: kiválóan / jól / megfelelően / csak részben teljesítette.

Írás:

- Betűalakítása: szabályos / szabálytalan.
- Írásának tempója: jó / megfelelő / lassú / kapkodó.
- Füzetvezetése: tiszta / rendezett / rendezetlen.
- A tantervi követelményeket: kiválóan / jól / megfelelően / csak részben teljesítette.

Matematika:

- Számfogalma a 20-as számkörben: kialakult / bizonytalan / nem alakult ki.
- A számok tulajdonságainak felismerésében és megnevezésében: önálló / segítséget igénylő.
- A tanult matematika jelek <, >, = ismerete és alkalmazása: biztos / bizonytalan.
- A tanult alapműveleteket: önállóan / kevés segítséggel / sok segítséggel tudja elvégezni.
- A szöveges feladatok összefüggéseit: általában megérti / nem mindig érti meg / csak segítséggel érti meg.
- A tantervi követelményeket: kiválóan / jól / megfelelően / csak részben teljesített.

Környezetismeret:

- A tanult napok, hónapok, évszakok neveit: ismeri / bizonytalanul ismeri / még nem ismeri.
- Néhány ház körül élő állatot, növényt: meg tud nevezni / nem tud megnevezni.
- A helyes tisztálkodás szokásait: ismeri / nem ismeri / alkalmazásukban bizonytalan.
- Megfigyelései: pontosak / felületesek / pontatlanok.

Ének-zene:

- Zenei hallása: kiváló / jó / megfelelő.
- A tanult dalokat: szívesen / csak biztatásra / önállóan / segítséggel énekli.
- A hallás után, egyszerű ritmus visszaadására: képes / bizonytalanul képes / nem képes.

Rajz és vizuális kultúra:

- A rajz és festés iránti érdeklődése: élénk / mérsékelt / közömbös.
- Munkáját: önállóság / ötletszerűség / segítségvárás jellemzi.
- Az eszközöket: jól / megfelelően / bátortalanul használja.
- Színhasználata: változatos / egyhangú.
- A rajzfelület kitöltésére: törekszik / nem törekszik.

Technika és tervezés:

- Munkái: szépek / igényesek / gyakran pontatlanok.
- Az eszközökkel és az anyagokkal: ügyesen / biztonságosan / bizonytalanul bánik.
- Kézügyessége: kiváló / korának megfelelő / koránál fejlettebb.

Testnevelés:

- Az órákon, foglalkozásokon: aktív, együttműködő / közömbös.
- Erőnléte, állóképessége: kiváló / korának megfelelő / csak kis terhelést bír.
- A szabályokat: önként, pontosan / csak utasításra / ritkán utasításra sem tartja be.

- Mozgása: harmonikus / összerendezett / koordinálatlan.
- Különösen ügyes :…

Az értékelések időpontjai, rendszeressége

- Félévkor
- Tanév végén

Az értékelés eszközei

- Az 1-2. osztályos értékelést az osztályfőnökök végzik, együttműködve az osztályban tanító többi nevelővel, a napközissel, a gyógypedagógussal.
- Az **első évfolyamon** minden tantárgy esetében év közben a tanulók teljesítményét különböző szimbólumokkal értékeljük, melyek milyenségében a párhuzamos osztályokban tanító nevelők megegyeznek.

2.5.1.3. Az értékelés általános szabályai 2-8. évfolyamon

A nem szöveges értékelés jellemzői

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a következők szerint történik:

A **második évfolyamtól év végén** a tanulók teljesítményét, előmenetelét **érdemjeggyel** minősítjük:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Az írásbeli feleletek, témazáró dolgozatok értékelési szabálya

Iskolánkban az írásbeli dolgozatok értékelése érdemjegyekkel és mellettük az elérhető pontok és elért pontok százalékpontos különbségének megadásával (százalékolással) történik.

Témazáró dolgozat és írásbeli felelet esetében:

- 0 – 40% = elégtelen érdemjegy (1)
- 41 – 55%= elégséges érdemjegy (2)
- 56 – 75%= közepes érdemjegy (3)
- 76 – 89%= jó érdemjegy (4)
- 90 – 100%= jeles érdemjegy (5)

Alapműveletek mérése esetében:

- 0 – 79% = elégtelen érdemjegy (1)
- 80 – 85%= elégséges érdemjegy (2)
- 86 – 90%= közepes érdemjegy (3)
- 91 – 95%= jó érdemjegy (4)
- 96 – 100%= jeles érdemjegy (5)

Kréta beállítása alapján:

A félévi és év végi értékelés megállapítása során az egyes számonkérési típusok a következő szálakéban számítódna be:

Számonkérés formái:

- írásbeli témazáró 200%
- írásbeli röpdolgozat 100%
- szóbeli felelet 100%
- gyakorlati feladat 100%
- másik intézményből hozott 100%
- projektmunka 80%
- beszámoló 80%

- órai munka 80%
- házi dolgozat 80%
- házi feladat 80%
- Na 80%

2.5.1.4. A hit és erkölcstan tantárgy értékelése és minősítése

Első osztályban és 2. osztályban félévkor, a hit és erkölcstan tantárgy minősítése szöveges értékeléssel történik. Az értékelést a hit és erkölcstant tanító pedagógus végzi.
2-8. osztályig a tanulók teljesítményét, előmenetelét érdemjeggyel minősítjük:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

2.5.1.5. Értékelés tanév közben

2. osztály 2. félév-8. évfolyamon minden teljesítményt érdemjeggyel (1-5, jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) értékelünk tanév közben. Tantárgyanként, félévente legalább 5 jegy.

Az osztályzatok, érdemjegyek megállapításának alapja a helyi tantervben a tanított tantárgyaknál megfogalmazott továbbhaladási feltétel, a követelmények minimum, ill. optimum szintje.

A tantárgyak érdemjegyeit a következők szerint állapítjuk meg:

	5	**4**	**3**	**2**	**1**
Ismerete	biztos	nem teljeskörűen biztos	felszínes, hiányos	nagyon hiányos	alapvetően hiányos
A szakkifeje-zéseket	tudja, mindig helyesen használja	tudja	hiányosan tudja	jelentős hiányokkal tudja	nem tudja
A tanult eljárásokat	kiválóan alkalmazza	jól alkalmazza	hibákkal alkalmazza	sok hibával alkalmazza	nem alkalmazza
Írásbeli, szóbeli beszámolói során	önálló	kisebb segítségre szorul	csak részben önálló	segítséggel sem önálló	segítséggel sem képes
Az összefüggé-seket	meglátja, felfedezi	érti	részben érti	ritkán érti	nem érti
A tanultak rendszerbe illesztését	önállóan végzi	kevés segítséggel végzi	sok segítséggel végzi	csak segítséggel tudja elvégezni	segítséggel sem tudja elvégezni
Írásbeli munkája	90 – 100%	76 – 89%	56 – 75%	41 – 55 %	0 – 40%
Szóbeli felelete közben tanári segítséget	nem igényel	1-2-szer igényel	többször igényel	folyamatosan igényel	segítséggel sem képes felelni

Minimumszintű mérésekhez javasolt:

100-80%	Megfelelt a továbbhaladáshoz szükséges teljesítmény minimum szintjének.
79-50%	Korrekció szükséges /korrepetálásra szorul/.
50% alatt	Mivel ezek a feladatok minimum szintűek, ezért ezen tanulóknak a bemért tananyag újratanítása szükséges.

Más módok és eszközök is alkalmazhatók adott időegység (naponta, hetente…) alkalmával. Ez történhet piros ponttal, csillaggal, jelek, szimbólumok alkalmazásával. A konkrét teljesítményekhez kötődő, alternatív megoldások bármely területen és fejlesztési szakaszban alkalmazhatók.

2.5.1.6. Az érdemjegyek dokumentálásának módozatai:

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékel?
Év közben	- érdemjegy /5,4,3,2,1, / heti kétórás tantárgy esetében havonta 1-1 érdemjegy, azaz félévenként minimum 5 darab	-Kréta elektronikus naplóban	- szaktanárok
	- alternatív megoldások, pl: csoportjegy, szöveges értékelés alkalomszerűen	- alternatív	- szaktanárok

A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón keresztül.

Az elektronikus naplóba a jegyek beírása az osztályfőnök és az osztályban tanító szaktanár feladata.

Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök havonta egyszer ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását, hiányzásokat, illetve elmaradt dolgokat pótoltatja. Amennyiben szükséges, az osztályfőnök az elektronikus napló aktuális lapját kimásolva a szülőt hivatalos levélben értesíti a tanuló eredményeiről.

A félévi és év végi osztályozások előtt egy hónappal a gyengén teljesített (elégséges eredményt elérők) és a nem teljesítő (bukásra álló) tanulók szüleit az osztályfőnöknek értesítenie kell e tényről és útmutatást kell adnia a tanuló felkészülésének módjairól.

Félévkor és tanév végén

- A minimum követelményeknek feleljen meg a tanuló az elégséges osztályzatért.
- A helyi tantervben megfogalmazott követelmények optimum szintjét teljesítő tanulót jelessel értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatok kialakításában szerepet kapnak

- az év közben szerzett érdemjegyek,
- a témazárók, felmérők (súlyozottan, a Kréta beállítása szerint)

- A kritériumorientált minősítő (szummatív) felmérések eredménye mindezt legfeljebb 1 jeggyel módosíthatja.
- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, ill. osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a tantestület felhívja az értékelő pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus erre nem hajlandó, a nevelőtestület az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosíthatja.

2.5.1.7. érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak két hét áll rendelkezésükre. Az érdemjegyek beírásának határideje a közléstől számított két munkanap.

Az érdemjegyek dokumentálásának módozatai:

	Az értékelés módja, formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékel?
Félévkor	- osztályzat: jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen - szaktanári, dicséret	- elektronikus napló Kréta	- szaktanárok,
Év végén	- osztályzat: jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen - nevelőtestületi dicséret az iskolai hagyományoknak megfelelően Példamutató magatartásáért, kitartó szorgalmáért, kiemelkedő tanulmányi eredményéért vagy versenyeredményeiért.	- bizonyítvány - elektronikus napló - törzslap	- szaktanárok

2.5.1.8. Értékelés a sajátos nevelési igényű tanulók esetében

Az értékelés szempontjainál arra kell tekintettel lennünk, hogy mit értékeljünk.

Követelmények:

- A sajátos nevelési igényű tanuló számára a 8. évfolyam végére a helyi tantervben meghatározott tananyag minimumszintű elsajátítása szükséges, hogy tanulmányait a 9. évfolyamon folytathassa.
- A tanuló önmagához mért fejlődése az ismeretek elsajátítása, a képesség minőségi, mennyiségi gyakoroltatása terén.
- A tanuló szociális képességeinek, magatartásának, viselkedésének fejlődése.
- A tanuló iskolán kívülről hozott, iskolai követelményeken túli tudása, más területen megmutatkozó képességei, arculata.

Az értékelés rendszeressége és formái

A felső tagozatban 6. osztályig, meghatározott idő eltelte után /ami egy -hónap/ adunk értékelő tájékoztatást érdemjeggyel. Mindezt kiegészíti a tanuló előmenetelét minősítő negyed és háromnegyed éves szöveges értékelés, amelyben az alábbi tartalom jelentkezik:

- a legutóbbi értékelés óta mutatott pozitív fejlődés vagy hanyatlás,
- a kiemelkedő fejlődést /vagy hanyatlást/ mutató területek, tanulási képességek,
- a tanuló személyiségjegyeinek, szociális kapcsolatainak fejlődése, milyensége,
- javaslatok, tennivalók a jövőre /rövid távra/ nézve.

A leírt értékelési formák mellett más módok, eszközök is alkalmazhatók. Ez történhet piros ponttal, csillaggal, jelek, szimbólumok használatával.

- Az érdemjegyek javításának módjánál a tanulási nehézségek és akadályozottságok miatt, a tanulók egészségi állapotváltozása, romlása és pszichés problémái, valamint a szociokulturális háttér összes nehézsége miatt mindig meg kell adni annak lehetőségét, hogy teljesítményének javulásáról, tudásának, képességének gyarapodásáról újból és újból, esetleg más szituációban, más pedagógiai környezetben adjon számot a tanuló.
- Egy-egy eredménytelen alkalom nem minősítheti hosszú távon a tanulót elkedvetlenítve, szorongást, elbizonytalanodást okozva.
- Az érdemjegy, a minősítés javítására vonatkozó lehetőségről tájékoztatni kell a tanulót. Szükséges tudatni vele a javítás idejét, módját és a megismételhetőséget is.
- Az eredményről a tanuló, a szülő tájékoztatást kap, és a javítás idejéről, tárgyáról, eredményességéről a pedagógus önmaga számára feljegyzést készít.
- Adhatunk felmentést a beszámolási, felmérési kötelezettség alól a tanulónak egyéni elbírálása alapján, ha ezt szükségesnek ítéljük meghatározott esetekben. Erről az osztályfőnökök, a szaktanár és az igazgató együttes megbeszélésen hoz döntést.

- A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. Nkt. 56.§ (1)

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

A tanuló **magatartásának és szorgalmának** értékelésénél a minősítés:

- példás (5)
- jó (4)
- változó (3)
- rossz, ill. hanyag (2)

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelme-zettsége	igen jó	megfelelő	változó	nem jó
Házirend betartása	kötelességtudó, kifogástalan	1-2 szempont teljesítésében eltér a példástól	fele-fele arányban teljesíti – nem teljesíti a példás kategória követelményeit	fegyelme-zetlen, sokat vét ellene
Viselkedése a tanítási órákon	kiegyensú-lyozott, együttműködő	kevésbé kiegyensú-lyozott, együtt-működő	változó	indulatos, rossz
Viselkedése szünetekben	megbízható	megbízható	változó	durva, goromba
Tanárokhoz, felnőttekhez való viszony	figyelmes, példamutató, előzékeny,	Figyelmes, előzékeny	közönyös	meggondolatla n, közönyös
Szóbeli megnyilat-kozások	tisztelettudó, kulturált	Többnyire tisztelettudó	Kevésbé tisztelettudó, kulturált	öntörvényű, tiszteletlen
Társaihoz való viszony	barátságos, segítőkész	Többnyire segítőkész, barátságos	Kevésbé barátságos, segítőkész	Durva, goromba

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Órai munka	céltudatos, igyekvő	1-2 szempont teljesítésében eltér a példástól	fele-fele arányban teljesíti nem teljesíti a követelményeket	kapkodó, passzív, felületes
Házi feladatok igényessége	megbízható, igényes	megbízható	változó	igénytelen, sok hibával
Munkavégzés minősége	dicséretes, pontos	pontos	változó	rendetlen
Szorgalmi feladatok vállalása	aktív	Többnyire aktív	időszakos	elutasító, lusta

Felszerelései	rendben, gondos	Többnyire rendben	Néha rendetlen	gondatlan, rendetlen
Közösségi munkája	segítőkész	Többnyire segítőkész		passzív
Egyéb	kezdemé-nyező	Kevésbé kezdeményező	Nem kezdeményező	passzív

Az értékelés formája, dokumentálása:

	Az értékelés módja, formája	**Az értékelés rögzítése**	**Ki értékel?**
Év közben	- legalább kéthavonta érdemjeggyel	- elektronikus napló	Osztálytanító, osztályfőnök
Félévkor	- magatartás: példás, jó, változó, rossz - szorgalom: példás, jó, változó, hanyag - osztályfőnöki dicséret	- elektronikus napló - tájékoztató füzet	osztályban tanító pedagógusok véleménye alapján az osztályfőnök, osztálytanító javaslatát figyelembe véve osztályozó értekezlet
Év végén	- magatartás: példás, jó, változó, rossz - szorgalom: példás, jó, változó, hanyag - nevelőtestületi dicséret az iskolai hagyományoknak megfelelően	- bizonyítvány -elektronikus napló - törzslap	osztályban tanító pedagógusok véleménye alapján az osztályfőnök, osztálytanító javaslatát figyelembe véve osztályozó értekezlet

2.5.2. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- Példamutató magatartást tanúsít
- Vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- Vagy az osztály, ill. az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- Az iskolai, ill. iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, pályázatokon vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- Vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái

- az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:
  - szaktanári dicséret (egy évben több is adható)
  - napközi nevelői dicséret (egy évben több is adható)
  - osztályfőnöki dicséret (egy évben több is adható)
  - igazgatói dicséret
  - nevelőtestületi dicséret
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
  - Szaktárgyi teljesítményért,
  - Példamutató magatartásért,
  - Kiemelkedő szorgalomért,
  - Példamutató magatartásért dicséretben részesíthető
- Az egyes tanévek végén, valamint a 8 éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen ill. a ballagáson az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, ill. előadásokon, bemutatókon, pályázatokon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, ill. előadásokon, pályázatokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösségeket csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

2.5.3. Az értékelés egyéb formái

Értékelés módja	Kritériumok	Ki értékel?
jutalomkönyv, tárgyjutalom	kimagasló, kitűnő tanulmányi, vagy kulturális vagy sport-teljesítményért	a tanév végén - osztályfőnök, igazgató
oklevél	jeles tanulmányi munkáért	a tanév végén - osztályfőnök, igazgató
nevelőtestületi dicséret	példamutató magatartásért szorgalomért és kimagasló tanulmányi munkájáért	a tanév végén - nevelőtestület
Somogyi József Általános Iskola esetében:		
Somogyi-érem	8 éven át nyújtott kimagasló szaktárgyi, kulturális, közéleti vagy sportteljesítményért, tanulmányi eredményért illetve: az iskola országos versenyen történő képviseléséért - minden esetben kívánalom, hogy a tanuló tisztelettudó magaviseletével öregbítse iskolánk jó hírnevét	nyolcadik év végén - nevelőtestület tanév végén - nevelőtestület
Somogyi-díszoklevél	a fentiek közül egyik területen kimagasló teljesítményért **minden esetben kívánalom, hogy a tanuló tisztelettudó magaviseletével öregbítse iskolánk jó hírnevét**	elsőtől hetedik osztályig év végén - nevelőtestület

Értékelés módja	Kritériumok	Ki értékel?
Diákönkormányzat-vezetői /szóbeli, írásbeli/ dicséret	jó iskolaközösségi teljesítményért	a tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá - diákönkormányzat-vezető pártfogó tanárok javaslata alapján
Könyv- és tárgyjutalom	éves jó iskolaközösségi teljesítményért	a tanév végén - tantestület javaslata alapján diákönkormányzat-vezető
Dicsérő oklevél	éves kiemelkedő iskolaközösségi teljesítményért	a tanév végén - tantestület javaslata alapján diákönkormányzat-vezető

2.5.4. A büntetések rendszere

Azt a tanulót, aki

- Tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- Vagy a házirend előírásait megszegi
- Vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- Szaktanári figyelmeztetés
- Napközi nevelői figyelmeztetés
- Osztályfőnöki figyelmeztetés
- Osztályfőnöki intés
- Osztályfőnöki megrovás
- Igazgatói figyelmeztetés
- Igazgatói intés
- Igazgatói megrovás
- Tantestületi figyelmeztetés
- Tantestületi intés
- Tantestületi megrovás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető. Nkt. 58. § (3) (4) (5)

A fegyelmi büntetés lehet

- megrovás,
- szigorú megrovás,
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- kizárás az iskolából.

2.5.5. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladat elvégzése járuljon hozzá a tananyag elmélyítéséhez
- Adjon lehetőséget az ismétlésre, a gyakorlásra, a differenciált foglalkozásra, a képességek fejlesztésére, az egyéni és csoportos korrekcióra.
- Az otthoni (napközis) felkészüléshez megtervezett írásbeli, szóbeli feladatok meghatározásánál mindenkor vegyük figyelembe a tanított ismereteket, a tanulók életkori sajátosságait, terhelhetőségét.
- Az írásbeli és szóbeli feladatok mennyiségét a napi tanórai foglalkozások számától tesszük függővé.

Az írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának korlátai

- A hét végi pihenőnapokra, a szorgalmi időben biztosított szabadnapokra csak annyi szóbeli és írásbeli házi feladatot kapnak tanulóink, amennyit egyik tanítási óráról a másikra kapnának.
- A tanítási szünetek idejére sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot nem adunk.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, ill. félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

2.6. A Nemzeti alaptanterv által meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője.

2.6.1. Erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Megvalósulása tantárgyakban:

- hit-és erkölcstan óra
- osztályfőnöki óra
- magyar nyelv és irodalom óra
- etika óra

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az *iskolai rendezvények* fő céljai az erkölcsi neveléssel is párhuzamba vonhatók.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az erkölcsi neveléssel párhuzamba vonhatók:

- tanulmányi kirándulás év elején- közlekedési szabályok megismerése,
- Földünkért Világnap (október 21.) - élőhelyünk védelme, tisztelete,
- aradi vértanúk Napja (október 6.) - hősi halottjainkra emlékezünk,
- október 23.- emlékezés a múltra, dicső tettekre,
- Márton-nap- Márton jellemének erkölcsi értéke,
- Mikulás, Szent Miklós- Miklós alakja, a jó tett jelentősége,
- karácsony- (osztálykarácsony) ünnep a családban, a szeretet,
- kultúra napja (január 22.) - magyar kultúránk, Himnusz,
- téli közlekedés-korcsolyázás, kirándulás a hóban,
- drog hatása a szervezetre-drogmegelőzési előadás 8. osztály,
- nemzeti ünnep 1848-ra emlékezés március 15-én,
- egészség megőrzési órák a védőnő bevonásával- élet értékének, megőrzésének fontossága,
- anyák napja- az édesanya a családban,
- nemzeti összetartozás napja- szomszéd országok magyarsága.

2.6.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. (Hungarikumok.)

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- magyar nyelv és irodalom óra,
- etika óra,
- történelem, történelmi témájú olvasmányok alsó tagozatban.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az *iskolai rendezvények* egy része a hazafias neveléssel is párhuzamba vonható esemény:

- nemzeti ünnepeink, emléknapok,
- projektnapok.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az hazafias neveléssel párhuzamba vonhatók:

- aradi vértanúk Napja (október 6.) - hősi hallottainkra emlékezünk,
- október 23.- emlékezés a múltra, dicső tettekre,
- Márton-nap- Márton jellemének erkölcsi értéke,
- kultúra napja (január 22.) - magyar kultúránk, Himnusz,
- nemzeti ünnep 1848-ra emlékezés március 15-én,
- nemzeti összetartozás napja június 4.,
- anyák napja- az édesanya a családban.

2.6.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- magyar nyelv és irodalom óra,
- etika óra,
- történelem, történelmi témájú olvasmányok alsó tagozatban.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az *iskolai rendezvények* egy része a demokráciára neveléssel is párhuzamba vonható esemény:

- nemzeti ünnepeink, emléknapok,
- projektnapok,
- DÖK-gyűlések, DÖK-elnök választása.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek a demokráciára neveléssel párhuzamba vonhatók:

- DÖK-gyűlések osztályszintű előkészítése.

2.6.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- magyar nyelv és irodalom óra,
- etika óra,
- testnevelés óra,
- művészeti nevelést támogató tanórák.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az *iskolai rendezvények* egy része az önismeret és társas kultúra fejlesztésével is párhuzamba vonható esemény:

- kulturális bemutató.
- karácsonyi műsorok.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az önismeret és társas kultúra fejlesztésével párhuzamba vonhatók:

- aradi vértanúk Napja (október 6.) - hősi hallottainkra emlékezünk,
- október 23. emlékezés a múltra, dicső tettekre,
- Márton-nap- Márton jellemének erkölcsi értéke,
- kultúra napja (január 22.) - magyar kultúránk, Himnusz,
- nemzeti ünnep 1848-ra emlékezés március 15-én,
- nemzeti összetartozás napja június 4.,
- anyák napja- az édesanya a családban.

2.6.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

Megvalósulása tantárgyakban:

- hit-és erkölcstan óra,
- osztályfőnöki óra,
- etika óra,
- egészségneveléssel foglalkozó tanórák (környezetismeret, természettudomány, biológia, technika és tervezés).

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

A következő *iskolai rendezvények* a családi életre nevelést megcélzó programok:

- szülői értekezletek,
- szülői fórumok,
- közös családi délutánok,
- nyílt napok, bemutató órák, projektnapok.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az erkölcsi neveléssel párhuzamba vonhatók:

- idősek napja (október 1.) - idősek segítése, tisztelete,
- karácsony- (osztálykarácsony) ünnep a családban, a szeretet,
- kultúra napja (január 22.) - magyar kultúránk, Himnusz,
- drog hatása a szervezetre-drogmegelőzési előadás 8. osztály,
- egészség megőrzési órák a védőnő bevonásával- élet értékének, megőrzésének fontossága,
- anyák napja- az édesanya a családban.

2.6.6. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni fogjuk és segíteni a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- testnevelés óra,
- egészségneveléssel foglalkozó tanórák (környezetismeret, természettudomány, biológia, technika és tervezés).

Amennyiben a feltétel adott, gyógytestnevelés órán.

Iskolánkban lehetőség szerint a testnevelés óra terhére heti egy alkalommal biztosítjuk a gyógytestnevelést.

Gyógytestnevelés célja:

Az iskolai gyógytestnevelés azoknak a tanulóknak nyújt segítséget, akiknek egészségi állapota ezt szükségessé teszi.

Iskolai szűrővizsgálatok: A közoktatási törvény szerint minden intézménytípusban-így iskolánkban is kötelező a tanulók rendszeres szűrése egészségügyi szempontból. Ennek eredményeként, illetve a gyógytestnevelő felmérése alapján kerülnek ki azok a gyerekek, akik gyógytestnevelés órára járnak heti egy alkalommal a testnevelés órán belül. A csoportok kialakítása a tanév kezdetén történik.

Gyógytestnevelés órák rendje:

Az órákat a gyógytestnevelő tanár az előírásoknak megfelelően gyógytestnevelési naplóban vezeti. A hiányzásokat a tanulóknak igazolniuk kell.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

A következő *iskolai rendezvények* a testi, lelki egészség fejlesztését is segítő események:

- sportversenyek, sportszakkörök,
- napközi nevelés munkaterve,
- egészségmegőrző programok, Egészségnevelési program.

A következő osztályfőnöki tevékenységek a testi, lelki egészség fejlesztését is segítő események:

- tanulmányi kirándulás év elején- közlekedési szabályok megismerése,
- karácsony- (osztálykarácsony) ünnep a családban, a szeretet,
- kultúra napja (január 22.) - magyar kultúránk, Himnusz,
- téli közlekedés-korcsolyázás, kirándulás a hóban,
- drog hatása a szervezetre-drogmegelőzési előadás 8. osztály,
- egészség megőrzési órák a védőnő bevonásával- élet értékének, megőrzésének fontossága,
- anyák napja- az édesanya a családban.

2.6.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Intézményünk ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Megvalósulása tantárgyakban:

- hit-és erkölcstan óra,
- osztályfőnöki óra,
- etika óra,
- történelem óra.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

A következő *iskolai rendezvények* egyik célja a felelősségvállalás másokért, önkéntesség igényének fejlesztése:

- idősek napja, települési program,
- névadó ünnepségeken való részvétel,
- települési egészségvédelmi napokon, falutakarításokon, szemétszedéseken való részvétel,
- papírgyűjtés.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek a felelősségvállalás másokért, önkéntesség igényének fejlesztésével párhuzamba vonhatók:

- tanulmányi kirándulás év elején- közlekedési szabályok megismerése,

- idősek napja (október 1.) idősek segítése, tisztelete,
- október 23. emlékezés a múltra, dicső tettekre,
- karácsony (osztálykarácsony) ünnep a családban, a szeretet,
- nemzeti ünnep 1848-ra emlékezés március 15-én,
- nemzeti összetartozás napja június 4.,
- aradi vértanúk napja,
- magyar kultúra napja.

2.6.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- magyar nyelv és irodalom óra,
- természettudományos órák (környezetismeret, természettudomány, földrajz, biológia, fizika, kémia).

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az alábbi *iskolai rendezvények* főbb célja a környezettudatosság fejlesztése:

- települési egészségvédelmi napokon, falutakarításokon, szemétszedéseken való részvétel,
- papírgyűjtés,
- iskolánk egészségvédelmi programja, környezeti nevelés programja.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az környezettudatosság fejlesztésével párhuzamba vonhatók:

- tanulmányi kirándulás év elején- közlekedési szabályok megismerése,
- téli közlekedés-korcsolyázás, kirándulás a hóban,
- egészség megőrzési órák a védőnő bevonásával- élet értékének, megőrzésének fontossága,
- tágabb környezetünk megbecsülése: osztálytermek, öltözők, iskola udvarának rendje, a tisztaság megőrzése,
- évenként meghirdetett iskolai tavaszi szemétszedés,
- Föld napja
- madarak és fák napja
- Állatok világnapja

2.6.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- földrajz óra,
- történelem óra,
- etika óra,
- technika és tervezés, digitális kultúra óra.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az alábbi *iskolai rendezvények* főbb célja a pályaorientáció fejlesztése:

- szülői értekezletek,
- pályaválasztási programokon való részvétel (megyei munkaügyi központ által szervezett továbbtanulást segítő programok),
- kompetenciafejlesztő szakkör,
- nyelvvizsga-felkészítő foglalkozások, középiskolai felvételi vizsgára felkészítő foglalkozások,
- pályaorientációs nap,
- tehetséggondozó szakkör.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az pályaorientáció fejlesztésével párhuzamba vonhatók:

- szakmák, családi foglalkozások megismerése,
- vállalkozási ismeretek tanítása osztályfőnöki órán.

2.6.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. Ennek érdekében iskolánk biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Megvalósulása tantárgyakban:

- osztályfőnöki óra,
- matematika óra,
- földrajz óra,
- történelem óra.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

Az alábbi *iskolai rendezvények* főbb célja a gazdasági ismeretek fejlesztése:

- szülői értekezletek, szülő fórumok,
- pályaválasztási programokon való részvétel (megyei munkaügyi központ által szervezett továbbtanulást segítő programok),
- kompetenciafejlesztő szakkör,
- tehetséggondozó szakkör.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az gazdasági ismeretek fejlesztésével párhuzamba vonhatók:

- szakmák, családi foglalkozások megismerése,
- vállalkozási, gazdasági, pénzügyi ismeretek tanítása osztályfőnöki órán,
- családi költségvetés figyelemmel kísérése,
- banki tevékenységek: bankszámla, bankkártya használata.

2.6.11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

Megvalósulása tantárgyakban:

- magyar irodalom és nyelvtan óra,
- osztályfőnöki óra,
- etika óra,
- nyelvóra.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

A következő *iskolai rendezvények* főbb célja a médiatudatosság fejlesztése:

- iskolai műsorainkon való szereplés.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek az erkölcsi neveléssel párhuzamba vonhatók:

- iskolai műsorainkon való szereplés előtt ennek tudatosítása,
- médiatudatosság fejlesztését támogató programokon való részvétel,
- reklámok szerepe, veszélyei,
- NETika: jog és felelősség az információs társadalomban.

2.6.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Megvalósulása tantárgyakban:

A tantárgyak esetében fontos feladat a tanulásmódszertan fejlesztése, melyre külön figyelmet kell fordítani az egyes tanmenetekben.

Megvalósulása tanórán kívüli foglalkozásokon, programokban:

A tanulásmódszertannal kapcsolatos *iskolai rendezvények*:

- szülői munkaközösség ülései, szülői fórumok, értekezletek,
- tanulásmódszertan foglalkozások,
- tehetséggondozás szakkörök, korrepetálások.

Az *osztályszintű főbb témák,* melyek a tanulás tanításával párhuzamba vonhatók:

- tanulás tanítását támogató osztályfőnöki órák.

2.7. Kulcskompetenciák

A kulcskompetenciák fogalma

Az Európai Unióban kulcskompetenciákon azokat az ismereteket, készségeket és az ezek alapját alkotó képességeket és attitűdöket értjük, amelyek birtokában az Unió polgárai egyrészt gyorsan alkalmazkodhatnak a modern világ felgyorsult változásaihoz, másrészt a változások irányát és tartalmát cselekvően befolyásolhatják. A tudásalapú társadalomban felértékelődik az egyén tanulási képessége, mert az emberi cselekvőképesség az élethosszig tartó tanulás folyamatában formálódik.

A különböző kompetenciaterületekben megjelenő ismeretek, készségek, és ezek hátterében a meghatározó képességek és attitűdök számos tanulási helyzetben és összefüggésben alkalmazhatók különféle célok elérésére, különböző problémák és feladatok megoldására, ezért több műveltségterülethez is köthetők. Több kompetencia egymásba fonódik, így részben fedik egymást, továbbá az egyikhez szükséges elemek támogatják a másik területhez elengedhetetlen készségek formálódását, fejlődését. Hasonló egymásra építettség jellemzi a képességek kibontakoztatására és a tanulás fejlesztésére irányuló célok és az egyes műveltségterületek viszonyát. Számos olyan fejlesztési területet említhető, amely valamennyi műveltségterületen a kialakítandó kompetencia részét képezi: ilyen például a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alsó tagozat harmadik–negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat feladataiból, céljaiból következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

A NAT a következő kompetenciákat sorolja fel és jeleníti meg azok tartalmát:

- a tanulás kompetenciái,
- kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegennyelvi,
- digitális kompetenciák,
- matematikai gondolkodási kompetencia,
- személyes és társas kapcsolati kompetencia,

- kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság,
- munkavállalói, vállalkozói kompetencia.

2.7.1. A tanulás kompetenciái

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Fontos az egységesség és differenciálás is, hogy a tanulók képességeiknek megfelelő eredményt érjenek el, alkotó egyénekké váljanak. Aktív tanulás, tanulói együttműködésen alapuló tanulás, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítása, tanulói kompetenciafejlesztés- mindez a tanulás tanulása kompetencia tartalma.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az életben jól hasznosítható, a munka- vagy karriercélok elérését szolgáló tanuláshoz az embernek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie saját képességeiről, a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról és szakképesítésekről. A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető készségek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése.

A tanulónak képesnek kell lennie a közös munkára és arra, hogy tudását másokkal megossza, saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A pozitív attitűd tanulás iránti belső motivációt feltételez, amelynek folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy az ember korábbi tanulási és élettapasztalatait felhasználja, új tanulási lehetőségeket kutasson fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazza.

2.7.2. Kommunikációs kompetenciák

2.7.2.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az anyanyelvi kommunikáció az anyanyelv elsajátításának folyamata és eredménye, amely természeténél fogva kapcsolódik az egyén kognitív képességeinek fejlődéséhez. Az anyanyelvi kommunikáció feltétele a megfelelő szókincs, valamint a nyelvtan és az egyes nyelvi funkciók ismerete. Ez a tudásanyag felöleli a szóbeli és írásbeli kapcsolattartás fő típusainak, az irodalmi és nem irodalmi szövegek egész sorának, a különböző nyelvi stílusok sajátosságainak, valamint a különféle helyzetekben a nyelv és a kommunikáció változásainak ismeretét.

Az ember rendelkezik azzal a képességgel, hogy változatos helyzetekben, szóban és írásban képes másokkal érintkezni, kommunikációját figyelemmel tudja kísérni, és a helyzetnek megfelelően tudja alakítani. Képes nyelvileg megalkotni és kifejezni saját valóságát és valóságértelmezését, a nyelvhasználaton keresztül mások valóságértelmezését megismerni és a sajátjával összevetni, összehangolni, vagy ütköztetni. Képes a nyelvhasználat útján ismereteket szerezni és ismereteit gazdagítani, illetve új ismereteket, tudást létrehozni. Képes megkülönböztetni és felhasználni különböző típusú szövegeket, továbbá információkat keresni, gyűjteni, feldolgozni és közvetíteni. Tud segédeszközöket használni, saját szóbeli és írásbeli érveit a helyzetnek megfelelően, etikusan és meggyőzően kifejezni.

A pozitív attitűd magában foglalja a társas viszonyokra érzékeny, tudatos, érdeklődő és önkritikus magatartást, a törekvést az építő jellegű párbeszédre, az igényes megnyilvánulás értékének felismerését, az esztétikai minőség tiszteletét, mások megismerésének igényét és az anyanyelv iránti felelősség vállalását. Ehhez ismerni kell az anyanyelv és a nemzeti kultúra, a nyelv és a valóság, a kommunikáció és a társas világ közötti összetett kapcsolatot, a nyelv változó-változtató természetét, másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét.

2.7.2.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban.

Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességekre és készségekre is támaszkodik, mint a közvetítés az anyanyelv és az idegen nyelv között, valamint más kultúrák megértése. A nyelvhasználó tudásszintje változhat a különböző nyelvek, nyelvi tevékenységek (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése, íráskészség és közvetítő készség), valamint az idegen nyelvet használó társadalmi-kulturális háttere, igényei és érdeklődése szerint.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát.

A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

2.7.3. Digitális kompetenciák

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul:

- az információ felismerése (azonosítása), visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje;
- digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A digitális kompetencia az IKT természetének, szerepének és lehetőségeinek megértését, alapos ismeretét, illetve ennek alkalmazását jelenti a személyes és társadalmi életben, a tanulásban és a munkában. Magába foglalja a főbb számítógépes alkalmazásokat – szövegszerkesztés, adattáblázatok, adatbázisok, információtárolás és -kezelés, az internet által kínált lehetőségek és az elektronikus média útján történő kommunikáció (e-mail, hálózati eszközök) – a szabadidő, az információ-megosztás, az együttműködő hálózatépítés, a tanulás, a művészetek és a kutatás terén.

A tanulónak értenie kell, miként segíti az IKT a kreativitást és az innovációt, ismernie kell az elérhető információ hitelessége és megbízhatósága körüli problémákat, valamint az ezek kiszűrésére használatos alapvető technikákat, továbbá az IKT interaktív használatához kapcsolódó

veszélyeket és etikai elveket, valamint a szerzői jogból és a szoftver-tulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi kereteket.

A szükséges készségek magukba foglalják az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését. Ide tartozik a komplex információ előállítását, bemutatását és megértését elősegítő eszközök használata, valamint az internet alapú szolgáltatások elérése, az ezek segítségével történő keresés, az IKT alkalmazása a kritikai gondolkodás, a kreativitás és az innováció területén.

Az IKT használata kritikus és megfontolt attitűdöket igényel az elérhető információ és az interaktív média felelősségteljes alkalmazása érdekében. A digitális kompetencia fejlődését segítheti továbbá az aktív részvétel a kulturális, társadalmi és/vagy szakmai célokat szolgáló közösségekben és hálózatokban. Az informatika mindennapi életünk szerves részévé vált. A földrajzi elhelyezkedésből és az anyagi különbségekből adódó esélyegyenlőtlenség jelentősen csökkenthető az informatikai eszközök és a könyvtári szolgáltatások használatával. Az információ nyilvánossá és mindenki számára hozzáférhetővé válása esélyt ad a demokrácia erősítésére.

2.7.4. Matematikai, gondolkodási, természettudományos és technológiai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés. E kompetencia összetevőit alkotják azok a készségek is, amelyekre támaszkodva a mindennapi problémák megoldása során a matematikai ismereteket és módszereket alkalmazzunk.

A matematikai kompetencia kialakulásában, hasonlóan más területekhez, az ismeretek és a készség szintű tevékenységek egyaránt fontos szerepet töltenek be.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A matematikai ismeretek magukban foglalják a számok, mértékek, struktúrák, az alapműveletek és az alapvető matematikai fogalmak, jelölések és összefüggések készség szinten alkalmazható tudását.

A matematikai kompetencia azt jelenti, hogy felismerjük az alapvető matematikai elveket és törvényszerűségeket a hétköznapi helyzetekben, elősegítve a problémák megoldását a mindennapokban, otthon és a munkahelyen. E kompetencia teszi lehetővé a törvényszerűségek felismerését a természetben, és alkalmassá tesz az érvek láncolatának követésére, a matematika nyelvén megfogalmazott törvények megértésére. A matematikai műveltséghez való pozitív hozzáállás annak az igazságnak a tiszteletén alapul, hogy a világ rendje megismerhető, megérthető és leírható.

A kulcskompetenciáknak megfelelően a matematikai műveltség fejlesztésének kiemelt területe a biztos számolási készség kialakítása. Ugyancsak nagy gondot kell fordítani a kommunikáció

fejlesztésére (a szövegértésre, mások szóban és írásban közölt gondolatainak meghallgatására, megértésére, a saját gondolatok közlésére), az érveken alapuló vitakészség fejlesztésére.

A tanulók matematikai fejlődése és a tanulási folyamat során alapvető, hogy ki tudják választani és alkalmazni tudják a természeti és társadalmi jelenségekhez illeszkedő modelleket, gondolkodásmódokat (analógiás, heurisztikus, becslésen alapuló, matematikai logikai, axiomatikus, valószínűségi, konstruktív, kreatív stb.), módszereket (aritmetikai, algebrai, geometriai, függvénytani, statisztikai stb.) és leírásokat. Ugyanakkor fontos a modellek érvényességi körének és gyakorlati alkalmazhatóságának eldöntését segítő készségek kialakítása, valamint az ezeket megalapozó képességek fejlesztése. Egyaránt lényeges a reproduktív és a problémamegoldó, alkotó gondolkodásmód megismerése, elsajátítása, miközben nem szorulhatnak háttérbe az alapvető tevékenységek (pl. mérés, alapszerkesztések), műveletek (pl. aritmetikai, algebrai, transzformációk) automatizált végzése sem. A tanulás elvezethet a matematika szerepének megértésére a természet- és társadalomtudományokban, a humán kultúra számos ágában.

Fontos néhány neves matematikus és a tudomány fejlődése során felmerült, érdekes matematikai probléma megismertetése a diákokkal.

A tanítás folyamán tudatosítandó, hogy érték a pontos, kitartó, fegyelmezett munkavégzés, az önellenőrzés igénye, a sajátunkétól eltérő szemlélet tisztelete. A matematikai értékek és eredmények megismerésének köszönhetően a tanulók hatékonyan használhatják megszerzett kompetenciáikat az élet különböző területein.

2.7.5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Az állampolgári kompetencia lehetővé teszi, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudást felhasználva aktívan vegyünk részt a közügyekben.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az állampolgári kompetencia a demokrácia, az állampolgárság fogalmának és az állampolgári jogoknak az ismeretén alapul, ahogyan ezek az Európai Unió Alapjogi Chartájában és a nemzetközi nyilatkozatokban szerepelnek, és ahogyan ezeket helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szinten alkalmazzák. A kompetencia magába foglalja az aktuális események, valamint a nemzeti, az európai és a világtörténelem főbb eseményeinek és tendenciáinak, továbbá a társadalmi és politikai mozgalmak valós céljainak, értékeinek és törekvéseinek az ismeretét. Idetartozik az

európai integráció és az EU struktúráinak, főbb célkitűzéseinek és értékeinek az ismerete, valamint az európai sokféleség és a kulturális azonosságtudat fontosságának tudatosítása egyaránt.

2.7.6. Állampolgári kompetencia

Kialakítása során olyan képességekre és készségekre is támaszkodni kell, mint a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés, valamint a megoldásuk során tanúsított szolidaritás.

Ez a kompetencia magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző – helyi, nemzeti és európai – szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, továbbá a részvételt a döntéshozatalban (elsősorban szavazás útján).

A pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartását. Pozitív attitűd a településhez, országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata, a részvétel iránti nyitottság a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartozást megalapozó közös értékek, demokratikus elvek elfogadásának és tiszteletben tartásának kinyilvánítása. Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntarthatóság támogatását és mások értékeinek, magánéletének tiszteletét is jelenti.

A személyes és szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzék a saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel és alkalmazza is őket. A kiegyensúlyozott kapcsolatok és a társadalmi életben való aktív, sikeres részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat és az általánosan elfogadott magatartási szabályok elsajátítása. Fontos az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a társadalommal és a kultúrával kapcsolatos alapvető fogalmak ismerete. Kívánatos a tájékozódás az európai társadalmak kulturális és társadalmi-gazdasági viszonyaiban, továbbá a nemzeti és az európai identitás kapcsolatának a megértése is.

E kompetencia alapja az a sokféle képességre épülő készség, hogy az ember különféle területeken tud hatékonyan kommunikálni, figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük.

Az attitűdök vonatkozásában az együttműködés, a magabiztosság és az integritás a legfontosabb. Nélkülözhetetlen még a társadalmi-gazdasági fejlődés, az interkulturális kommunikáció iránti érdeklődés. Az attitűd fontos része a személyes előítéletek leküzdése és a törekvés a kompromisszumra. Ide tartozik még a stressz és a frusztráció megfelelő kezelése, valamint a változások iránti fogékonyság.

A társadalomismeret és az állampolgári ismeretek tartalmainak feldolgozása jó alapot ad a tudatos közéleti részvételhez, és a kulcskompetenciák kialakításán keresztül erősíti a demokrácia értékeinek (többek között a jogállamiság, részvétel a döntéshozatalban, a társadalmi igazságosság, az önrendelkezés, a szolidaritás, a tolerancia, az együttélés) tiszteletét.

Az Ember és társadalom műveltségi terület legfontosabb általános fejlesztési feladatai:

- a személyiségi és emberi jogok tiszteletére, az erkölcsi értékekre nevelés;
- a nemzettudat és állampolgári ismeretek kialakítása, tudatosítása, fejlesztése;
- a társadalmi igazságosság, méltányosság és szolidaritás értékeinek tudatosítása;
- a társadalmi, gazdasági problémák iránti érzékenység megteremtése;
- a környezetért és fenntarthatóságért érzett felelősség kialakítása;
- más kultúrák megismerése és elfogadása, különös tekintettel a Kárpát-medencében együtt élő népekére, vallásokra;
- a demokratikus intézményrendszer működésének megértése;
- az egyenlő bánásmóddal és esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismeretek és készségek fejlesztése;
- a társadalomtudományi szemlélet és gondolkodás kialakítása, az ilyen természetű problémák vizsgálatához és elemzéséhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése.

A társadalomtudományi műveltség többrétegű. Nemcsak ismereteket, hanem intellektuális eszközöket is biztosítani kell a diákoknak ahhoz, hogy képesek legyenek reflektálni és kritikusan értékelni, mert csak így alkalmazhatják hatékonyan a megszerzett tudást.

Az 1–4. évfolyamokon a műveltségterület egyes tartalmait olvasmányok, tevékenységek révén dolgozzák fel. A tanulók ebben a képzési szakaszban a történelmi látásmód (időbeliség, helyszín, szereplők), továbbá az erkölcsi gondolkodásmód alapelemeit sajátíthatják el a személyes, családi históriák, valamint a magyar történelem jelentős eseményeinek, szereplőinek megismerésén keresztül.

Az 5–8. évfolyamokon a tananyag feldolgozásának alapelve a történetek elbeszélésén, megjelenítésén alapuló, tevékenység-központú történelemtanítás, amelynek egyik eszköze a jelentős történelmi személyiségek bemutatása. Fontos szempont a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális, vallási értékeinek átadása, valamint az, hogy a diákok megismerjék a történelmi múltat feldolgozók (történész, régész, nyelvész) munkájának alapelemeit. Ezt a törekvést támogatja a múzeumok és más közgyűjtemények (pl.: levéltárak) látogatása, rendeltetésének, szerepének ismerete. A képzési szakasz második felében a történelmi gondolkodás továbbfejlesztése áll a középpontban, a történelmi dokumentumok feldolgozása pedig a társadalmi és állampolgári normák elsajátítására is irányul.

2.7.7. Kulturális tudatosság és önkifejezés kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, a bábjátékban, a vizuális

művészetekben, a tárgyak, épületek, terek kultúrájában, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét a népszerű kortárs kultúra és kifejezésmódok vonatkozásában is. Ide tartozik az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális és nyelvi sokfélesége megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése is.

Olyan képességek és készségek értendők ide, mint a művészi önkifejezés, a művészi érzék, a műalkotások és előadások értelmezése és elemzése, a saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása, s ez által az általános életminőség javítása.

A pozitív attitűdök alapját a művészet szeretete, a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóság képezi. A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az azt támogató készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagodjon az állampolgárok önismerete, emberi kapcsolatrendszere és eligazodó készsége a világban.

A zenei élmény személyiség- és közösségformáló erejének pedagógiai jelentősége messze túlmutat a zenélés tevékenységén.

A zenei nevelés kiemelten fontos része az iskolai tantervnek; a zene az érzelmi intelligencia, az önismeret, az empátia, a figyelemirányítás fejlesztésének eszköze (az érzelmek, a nyitottság és a figyelem iskolája).

A zenei befogadói kompetenciák fejlesztése

A befogadáshoz szükséges képességek a zeneműre vonatkozó tájékozódást segítő emlékezet, a koncentráció, a zenei fantázia, azonosulás a zenei folyamatokkal és tartalmakkal, valamint a zenei történések elővételezésének képessége.

A dráma és tánc a közös, aktív tevékenységek élménye révén segíti elő a tanulók alkotó- és kapcsolatteremtő készségének kibontakozását, összpontosított, megtervezett munkára szoktatását, testi-térbeli biztonságának javulását, idő- és ritmusérzékének fejlődését.

Hozzájárul mozgásuk harmóniájához és beszédük tisztaságához, szolgálja ön- és társismeretük gazdagodását, segít az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítésben és az önkifejezésben. Különösen alkalmas a fogékonyság, a fantázia, a koncentráció, valamint a tolerancia és az együttműködés fejlesztésére. A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, a drámai és színházi kifejezési formák megértését szolgálják.

2.7.8. Munkavállalói, vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképesség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Szükséges képességek, készségek, ismeretek és attitűdök

A szükséges ismeretek egyrészt az ember személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek, kihívások felismerését, értelmezését, másrészt a gazdaság működésének átfogóbb megértését és a pénz világát érintő magabiztos tájékozódást foglalják magukban. Az egyénnek tudatában kell lennie a vállalkozások működésének pénzügyi és jogi feltételeivel is.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint a tervezés, a szervezés, az irányítás, a vezetés, a feladatok megosztása, az elemzés, a kommunikáció, a jó ítélőképesség, a tapasztalatok értékelése, a kockázatfelmérés és -vállalás, a munkavégzés egyénileg és csapatban, valamint az etikus magatartás.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, az alkotó- és újítókészség, a célok elérésére irányuló motiváció és eltökéltség jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában.

2.8. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek szerepelnek a hivatalos tankönyvjegyzékben. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra
2. Fontos fejlesztendő terület a digitális taneszköztár, melynek részei a személyi számítógépek mellett az aktív táblák, ezekhez szükséges alkalmazási programok és egyéb digitális taneszköz-szoftverek.
3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei, (ill., ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
4. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
5. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
    - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének
    - Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használható.
    - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
    - Figyelembe vesszük a szülők anyagi lehetőségeit is.
    - Illusztráltság, érdekesség, problémák bemutatása, mint motivációs tényező.
    - Az érthetőség, életszerűség, pontosság, jól áttekinthető szerkezet, mint az ismeretátadásban fontos szempont.
    - A differenciált feladatadásra való alkalmasság, mint a pedagógus tanulásirányítási munkáját megkönnyítő tényező.
    - Az ismeretek alkalmazását gyakoroltató, rendszerező kérdéseket tartalmazó könyv, mint a tanulásban, a készségfejlődést segítő eszköz-szerep.
    - A digitális taneszközök esetében célunk a minél fejlettebb technológiák alkalmazása, megújítása a rendelkezésre álló anyagi források és pályázati lehetőségek kihasználásával.

2.9. Esélyegyenlőség

Célunk az, hogy iskolánkban érvényesüljön a:

- diszkrimináció mentesség,
- szegregáció mentesség,
- integráció biztosítása,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

2.9.1. A tanulók esélyegyenlőségének biztosításával kapcsolatos alapelvek

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, fajuk, származásuk, vallásuk, nemzetiségük miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés eseteit.
- A tanév alatti értékelés, vizsga során az adott tárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Befogadó, diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.
- A tanulók emberi értékeit, méltóságát, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében:

- Figyelemmel kísérjük a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tartunk, együttműködünk a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt veszünk a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.
- Az iskola a megfelelő személyi feltételek biztosításával, a szükséges eszközök, felszerelések folyamatos beszerzésével segíti elő az SNI tanulók megfelelő oktatásának folyamatát. (korrepetálás, felzárkóztatás, egyéni bánásmód, differenciálás)

2.10. Pályaorientáció

Pályaválasztást elősegítő tevékenységünkben számítunk a pályaválasztási tanácsadó és a Győr-Moson- Sopron megyei Iparkamara keretében működő pályaválasztási szakszolgálatra.

A sikeres pályaorientációs munka összetevői:

- a tanulók ismerete,
- a tanulók önismeretének fejlesztése,
- pályaismeret,
- pályaalkalmasság.

Az 1.-8. osztály számára biztosított tanítás nélküli munkanap: a pályaorientációs nap keretében végezzük el.

A tanulók megismerése a pályaorientáció szempontjából a tantestület valamennyi tagjának törekednie kell arra, hogy megismerje a tanulók:

- verbális és nem verbális képességét,
- tanulási és problémalátási képességét,
- intelligenciáját,
- kreativitását,
- speciális képességeit (manuális, zenei, sport, matematikai, nyelvi stb.)
- az érdeklődését és annak:
- irányait,
- intenzitását,
- tartósságát,
- érzelmi telítettségét és
- szerepét a pályaválasztásban.

Tájékozódás szükséges a tanulók egészségi állapotáról:

- fizikai állóképességéről,
- súlyosabb betegségeiről,
- érzékszerveinek főbb jellemzőiről,
- mozgáskoordinációjáról.

A pedagógus tájékozódása terjedjen ki:

- a családi háttérre,
- a gyermek szűkebb települési és társadalmi környezetére,
- a család műveltségi szintjére és igényességére,
- szociokulturális szükségleteire,
- gazdasági helyzetére,

- a szülők pályaelképzelésére.

2.10.1.1. Pályaválasztási tevékenységünk céljai

Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink pályaorientációjára, a sikeres pályaválasztás elősegítésére. Arra törekszünk, hogy az iskolánkban végzettek többsége megállja helyét a választott szakmákban, iskolákban. Célunk, hogy a szülővel közösen megtaláljuk azt az utat, amely megfelel a tanuló egyéni képességeinek, érdeklődésének és tudásának.

A pályaválasztás színterei

Osztályközösségben:

- osztályfőnöki óra,
- szaktanár segítsége,
- a szülői értekezlet.

Iskolai szinten:

- pályaválasztási szülői értekezlet középiskolákból meghívott előadókkal,
- faliújság,
- pályaorientációs nap.

Tanáraink pályaválasztási tevékenységében a következő célokat valósítják meg:

- Pedagógiai feladatunk és osztályfőnöki kötelességünk, hogy feltárjuk a tanulóinkban lévő adottságokat, képességeket. Gondozzuk a tehetségeket (versenyek, szakkörök), és a hátrányos helyzetűeket felzárkóztassuk.
- Tudatosítjuk diákjainkban, hogy adottságaik, felkészültségük, érdeklődésük mely pályákra, iskolákra, szakmai területekre teszik őket alkalmassá.
- Szakmai munkánkkal segítő hátteret adunk egyéni elképzelésük realizálásához.
- Tudatosítjuk a tanulókban, hogy milyen értékekkel, pozitív tulajdonságokkal rendelkeznek.
- Pályatükörrel és információs anyagok közlésével, tanórai és választható szabadidős elfoglaltságok sorával segítjük elő a pályaorientációt, a megfelelő szakma kiválasztását.
- Nevelő munkánkkal erősítjük diákjainkban azt a követendő magatartást, hogy a kitartás hozhat elismerést és sikert számukra.
- Célunk az is, hogy önmaga is megismerje saját adottságait, és ezek kifejtési lehetőségeit.

2.11. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, a tanulók fizikai állapotának mérése

2.11.1. A mindennapos testnevelés megvalósításának módja:

Intézményünk a Helyi Tantervben meghatározottak alapján minden évfolyamon a heti öt testnevelés óra keretében biztosítja minden tanulója számára a mindennapos testmozgás lehetőségét. Mindezen túl ISK foglalkozások, illetve tömegsport foglalkozások állnak rendelkezésre.

2.11.2. A tanulók fizikai állapotának mérése:

A fizikai fittségi mérés megrendezését jogszabályok határozzák meg:

- A nemzeti Köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, illetve az iskola saját honlapján. bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet
- A tanév rendjéről szóló aktuális rendelet

Intézményünkben a fentiek figyelembevételével folyik a fizikai állapot mérése 5-8. évfolyamokon.

2.12. A Pedagógiai Program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

2.12.1. A pedagógiai program érvényességi ideje:

- Az iskola 2027. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje 8 tanévre – azaz 2035. október 1. napjától 2035. augusztus 31. napjáig - szól.

2.12.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata:

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A 2034/2035. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén e pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

2.12.3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a szülők közössége,
- az iskola fenntartója.

A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzati képviselők útján javasolhatják.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő naptól kell bevezetni.

2.12.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Megtekinthető az iskola honlapján: https://asvanyrarosuli.hu/

A pedagógiai program egy-egy példányát a következő személyeknél, ill. intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola honlapján
- az iskola igazgatójánál,
- közzétételi listán.

3.Legyen élmény a tanulás! -gyermekközpontú intézkedések az alsó tagozatban

3.1.Gyermekbarát iskolakezdés, rugalmas óratervezés, ebédidő rendje az alsó tagozatban

Az alsó tagozatban a tantárgyat tanító pedagógus egyéni szakmai döntése alapján a tanítási órák 35 percesek lehetnek, valamint egyes foglalkozások történhetnek hosszabb / 45-60 perces /blokkokban, de az iskola csengetési rendjét ez nem változtatja meg.

A tanítást minden reggel sétáló meditációval indítjuk, illetve hetente legalább 1 alkalommal a tanítást 10 perces ráhangoló beszélgetéssel kezdjük, ezáltal az 1. tanítási óra 35 percesre rövidül.

A többi óra időtartama szintén 35 perc lehet, így a szünetek hosszabbak lehetnek. A hosszabb szünetben a tanórát tartó pedagógus felügyel a gyerekekre.

Ebédszünetet az 1-4. osztályig 11:25- 12:05 közötti időszakban tartunk.

Alsó tagozatban a tanítási órák ideje a következőképpen módosulhat:

1.óra 10 perc ráhangolódás után 8,10- 8,45

2.óra 8,55- 9,20

3.óra 9,55-10,30

4.óra 10,50- 11,25

5.óra 12,05-12,40

6.óra 12,50-13,25

3.2. Az alsó tagozatos házi feladatok korlátozása

Első osztályban nincs otthoni írásbeli kötelező házi feladat, de gyakorlásképpen jelölünk ki minden tárgyból 1-1 elvégezhető feladatot, amit a napköziben is elkészítenek.

A 2-4. osztályig korlátozzuk az írásbeli házi feladatok mennyiségét: Naponta maximum 3 tárgyból 1-1 írásbeli házi feladat adható.

3.3. Mindennapos mese, felolvasás és történethallgatás

Alsó tagozatban az 1. osztályban lehetőség szerint minden nap van meseolvasás, a többi évfolyamon pedig hetente több alkalommal. A délutáni foglalkozásokon a házi feladatok elkészítése után vagy rossz idő esetén a teremben való foglakozást mindig kiegészítjük egy-egy mese felolvasásával, történethallgatással.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

Diákönkormányzat

A pedagógiai programot az ásványrárói **Somogyi József Általános Iskola** Diákönkormányzata

2026. szeptember 14. napján tartott ülésén véleményezte.

Kelt: 2026. szeptember 14.

…….....
Szabó Anna
Az iskolai diákönkormányzat vezetője

Szülői Munkaközösségek

A pedagógiai programot az ásványrárói **Somogyi József Általános Iskola** Szülői Munkaközössége

2026. szeptemberében tartott ülésén véleményezte.

Kelt: 2026. szeptember 14. ……..
Pormüllerné Hincsics Nikoletta
Az iskolai szülői munkaközösség elnöke

Nevelőtestület

A pedagógiai programot a Nevelőtestület

2026. szeptember 14. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: 2026. szeptember 14.
A Pedagógiai Programot a nevelőtestület elfogadta.
A Somogyi József Általános Iskola Pedagógiai Programját a mai napon jóváhagyom.

Ásványráró, 2026. szeptember 14. **Zilahi Tímea**

igazgató